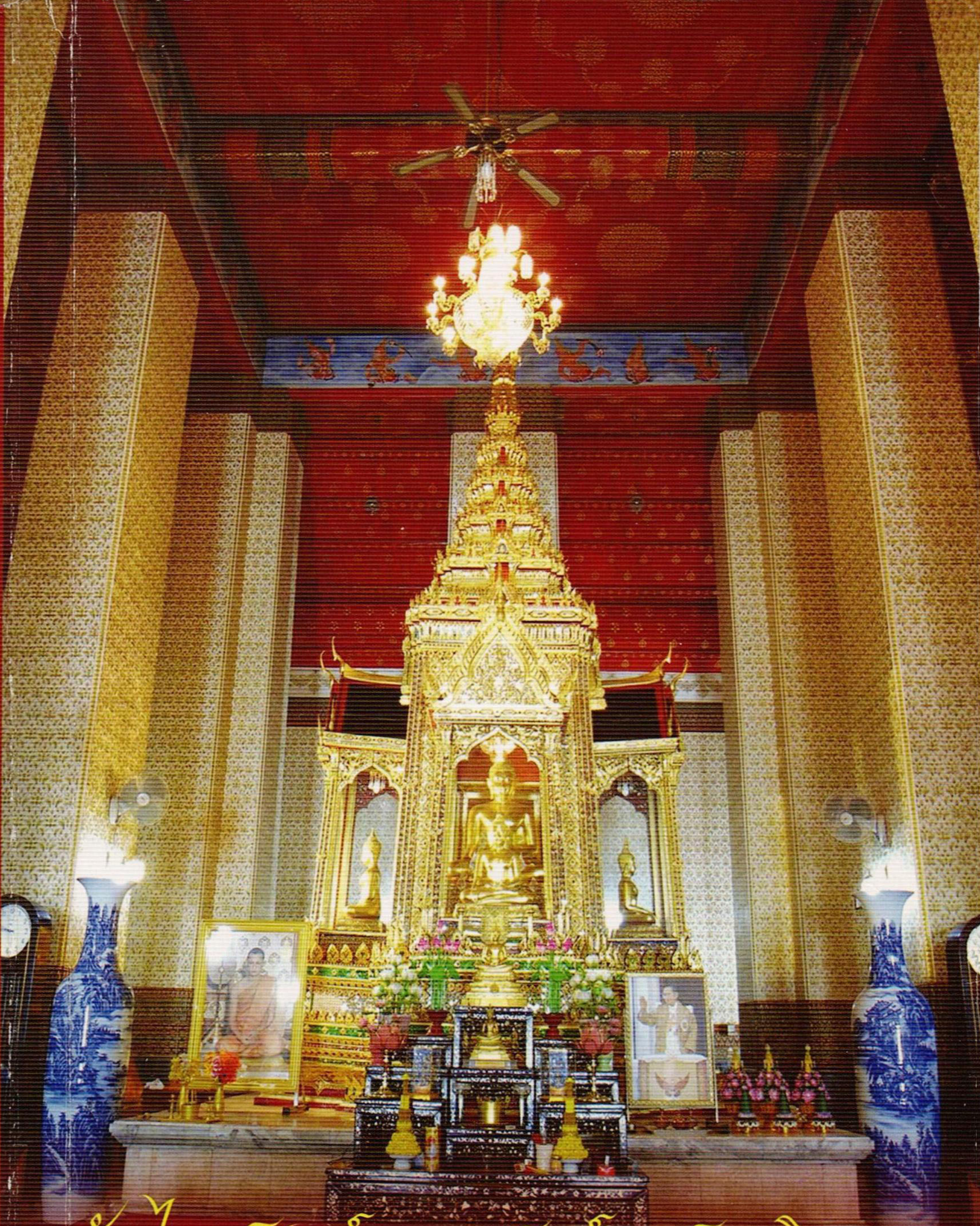

วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร

จังหวัดสมุทรปราการ

ประวัติวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร

พระราชมงคลมุนี (ทองอยู่ ปญฺญาพโล)

ประวัติ
วัดไพชยนต์พลเสพย์
ราชวรวิหาร

เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
๕ ธันวาคม ๒๕๕๑
ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์พัดยศ

พระสุนทรธรรมสมาจาร
(ทองอยู่ ปญฺญาพโล ป.ธ. ๔)

เจ้าอาวาสวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร
อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
เป็นพระราชาคณะชั้นราชในราชทินนาม ที่

พระราชมงคลมุนี

ประวัติ
วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร

เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
๕ ธันวาคม ๒๕๕๑
ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์พัดยศ

พระสุนทรธรรมสมาจาร
(ทองอยู่ ปญฺญาพโล ป.ธ. ๔)
เจ้าอาวาสวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร
อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
เป็น**พระราชาคณะชั้นราช**ในราชทินนาม ที่

พระราชมงคลมุนี

คณะผู้จัดทำ

- **พระครูสมุห์อุเทน เลขานุการเจ้าอาวาส**
- **คณะสงฆ์วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร**

พิมพ์ครั้งที่ ๑
๕ ธันวาคม ๒๕๕๑
จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่ :
ส่งเสริมธรรมการพิมพ์
๑/๑๗๒ ถนนเกษตร-นวมินทร์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ ๑๐๒๓๐
โทร. ๐-๒๕๑๐-๐๗๒๙, ๐-๒๕๑๐-๐๗๓๙, ๐๘๑-๙๒๙๙๗๖๖

พระประธานภายในพระวิหาร

พระราชมงคลมุนี

(ทองอยู่ ปญฺญาพโล ป.ธ. ๙)

เจ้าอาวาสวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร

ความจริง จากใจ

ขอขอบคุณและอนุโมทนาบรรดาพระเถรานุเถระทุก ๆ รูป และญาติโยม ญาติพี่น้องทุกท่าน

ที่มีวันนี้ได้ เพราะพระพรหมท่านเมตตา ตามหลักคำสอนของพระพุทธองค์ ทรงตรัสไว้ว่า เพราะกรรมลิขิตไว้ กำหนดไว้ ด้วยอำนาจของบุญนำกรรมส่ง ของไตรลักษณ์ ชักนำให้หันเหไปตามทิศทางที่ต้องการและไม่ต้องการ

สมัยที่ได้เกิดมาเป็นลูกของแม่พ่อ ช่วยเสริมเติมแต่งมีชีวิตอยู่ได้ด้วยอำนาจพระบารมีของพระพรหม อบรมสั่งสอนให้พรทุกอย่าง มีแต่ให้อย่างเดียว

พอมีอายุประมาณ ๑๕ ปี ยังไม่ได้ตอบแทนพระคุณของพรหม

กรรมก็ลิขิตจิตผู้เป็นใหญ่ให้หันเห เข้าสู่ร่มผ้ากาสาวพัสตร์ บรรพชาเป็นสามเณร ทั้งที่การศึกษาเล่าเรียน หลักการครองชีวิตยังไม่จบไม่ครบหลักสูตร และยังไม่ได้ตอบแทนคุณของพระพรหม ทุกวันนี้ก็ยังคิดทำให้จิตไม่ภูมิใจ ในการที่ได้ปฏิบัติรับใช้และตอบแทน

เข้าสู่แดนของร่มกาสาวพัสตร์ เรียนธรรมและบาลีจนได้พระมหา ไม่ลาสิกขากลับมาบ้าน

บรรดาญาติกล่าวหา **"บวชหนีนา"**

ขี้เกียจทำนา สมัยนั้น อาชีพทำนา เป็นสามเณร จำพรรษาอยู่วัดสุทธาโภชน์ ได้ศึกษาภาษารามัญ อ่านออกเขียนได้ พระพรหมพระอาจารย์ กรรมวาจาจารย์ นามว่า **พระครูสังฆสุทธาธร วัดสุทธาโภชน์** ถ่ายทอดวิชาภาษารามัญจนเทศน์ให้ญาติโยมได้ฟัง ที่ประเสริฐดียิ่ง คือ ก้อนข้าวทัพพี ๆ หนึ่ง เป็นอาหารทิพย์ ชุบชีวิตมีลมหายใจอยู่ได้ เพราะพระพรหมของวัดสุทธาโภชน์ สมัยเป็นสามเณร

ต่อมา ประมาณ พ.ศ. ๒๔๗๘ กรุงเทพฯ กำลังถูกถล่มด้วยลูกระเบิดของอเมริกา เพื่อเข่นฆ่าญี่ปุ่น

กรรมก็ลิขิตชีวิต ลิขิตทิศทางเดินเหินมาสู่อยู่ที่วัดกลางพระประแดง แหล่งศึกษาบาลี เพื่อจะได้เป็นพระมหากับเขาบ้าง แค่ ป.ธ. ๔ ก็ดีใจ

มาอยู่วัดกลางพระประแดง หลวงพ่อพระอุปัชฌาย์ **พระครูธรรมวิธานปรีชา (ก้อน)** ซึ่งเป็นพระพรหมองค์แรก ในชีวิตของผ้ากาสาวพัสตร์ ประกอบภัตตาหารซึ่งเป็นกำลังที่สำคัญที่ให้ชีวิตธำรงอยู่ได้ เพราะข้าวทัพพี ๆ ของญาติโยมพระประแดง แหล่งที่อยู่สำคัญ **วัดสะกาว**

ต่อมา ได้พระพรหมที่ศักดิ์สิทธิ์ คือ **หลวงพ่อพระราชวีริยาภรณ์ (สวัสดิ์ ฐิตาโภ) ศิษย์ผู้เขียนให้ฉายา** ของท่านหลวงพ่อพระอาจารย์ว่า **"หลวงพ่อเนรมิต"**

เพราะหลวงพ่อพระอาจารย์ ท่านเศก ท่านเรมิตให้ทุกอย่าง

๑. เนรมิตรให้เป็น **พระมหา**

๒. ให้เป็น **พระอาจารย์สอนนักธรรม**

๓. เนรมิตรให้เป็น **ผู้ช่วยเจ้าอาวาส**

๔. เนรมิตรให้เป็น **พระครูผู้ช่วยเจ้าอาวาส** เป็น **พระครูบวรวิมุต** จปร.

๕. เนรมิตรให้เป็น **พระอุปัชฌาย์**

๖. เป็น **เจ้าอาวาส**

๗. เป็น **ท่านเจ้าคุณ**

ขอขอบคุณทุกท่าน บกพร่องอย่างไรขออภัยด้วย **ที่ได้รับทุกสิ่ง เพราะมิ่งขวัญของพระอารามหลวง**

(พระราชมงคลมุนี)
เจ้าอาวาสวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร
อำเภอพระประแดง
จังหวัดสมุทรปราการ

คำนำ

ในวโรกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ *พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชฯ* ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ได้ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานเลื่อนและตั้งสมณศักดิ์ **พระสุนทรธรรมสมาจาร (ทองอยู่ ปญฺญาพโล ป.ธ. ๔)** เจ้าอาวาสวัดไพ่ชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร เป็นพระราชาคณะชั้นราช ในราชทินนาม ที่ **พระราชมงคลมุนี**

พระพุทธศาสนาจะเจริญรุ่งเรืองมั่นคงได้นั้น ก็เพราะบุคลากรที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการด้วยสติปัญญา และมีความรู้ความสามารถรู้เท่าทันปัญหา มีความขยัน อดทน มีความจริงใจในการประกอบคุณงามความดี ต่อพระพุทธศาสนาและต่อคณะสงฆ์ส่วนรวมพร้อมทั้งประเทศชาติบ้านเมือง และต่อชุมชน อย่างเต็มกำลังและเต็มความสามารถของตน ต้องมีหลักแห่งพรหมวิหาร ๔ ประการ คือต้องมี เมตตา ๑ กรุณา ๑ มุทิตา ๑ และอุเบกขา ๑ เป็นหลักในการบริหารกิจการงานของคณะสงฆ์ การที่พระสงฆ์ในพระพุทธศาสนาได้รับพระราชทานสมณศักดิ์หรือเลื่อนสมณศักดิ์ ให้ปรากฏเป็นเกียรติประวัตินั้น จึงเปรียบเสมียนเครื่องชี้วัดคุณงามความดีที่ท่านได้สร้างไว้แก่พระพุทธศาสนาอย่างที่เรียกได้ว่า มีความเจริญงอกงามในพระศาสนาอย่างมั่นคงถาวรสืบต่อไป และยังเป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มพูนกำลังใจ ให้ท่านได้มีกำลังในการประกอบกิจแห่งพระศาสนาสืบไป

ประวัติ
วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร
(๑๒)

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและอานุภาพแห่งสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ในสากลโลก พร้อมผลบุญคุณงามความดีทั้งหลายที่ท่านได้บำเพ็ญเพียรมา จงมาดลบันดาลประทานพรให้ **พระเดชพระคุณ พระราชมงคลมุนี (ทองอยู่ ปญฺญาพโล ป.ธ. ๔)** เจ้าอาวาสวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร จงเจริญงอกงามในพระธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอดกาลทุกเมื่อ

คณะสงฆ์วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร

คณะศิษยานุศิษย์ / อุบาสก / อุบาสิกา

ขอแสดงมุทิตา แด่
พระเดชพระคุณ พระสุนทรธรรมสมาจาร (ทองอยู่ สุทธิ)
ที่ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์
เป็นพระราชาคณะเจ้าอาวาสพระอารามหลวง ชั้นราช ที่

"พระราชมงคลมุนี"

<u>ขอ</u>	โมทนาแซ่ซ้อง	สาธุการ
<u>แสดง</u>	ออกศุภวาร	พิเศษไซร้
<u>มุทิตา</u>	เนื่องในการ	ฉลองพระสมณศักดิ์
<u>แด่</u>	ท่านเจ้าคุณฯ ได้	เลื่อนขั้นชั้นราช
<u>พระ</u>	ราชาคณะเจ้า-	อาวาส อารามหลวง
<u>ราช</u>	ทินนามประกาศ	โปรดเกล้าฯ
<u>มงคล</u>	ประสิทธิ์ประศาสน์	เจริญรุ่ง เรืองแฮ
<u>มุนี</u>	พระเถรเจ้า	เพียบพร้อมปฏิปทา
<u>ขอ</u>	อานุภาพทั้ง	พระไตร รัตน์เฮย
<u>พร</u>	สุขปลอดโปร่งใจ	สงบไซร้
<u>พระ</u>	ปริตรมงคลชัย	สรรพทุกข์ พินาศแล
<u>ปกปักรักษา</u>	ให้	ท่านฯ ได้อายุยืน ฯ

ร้อยกรองถวายเป็นมุทิตา โดย นายสมพงษ์ ณรงค์ชัย
ในนามคณะศิษยานุศิษย์ พระเดชพระคุณ "พระราชมงคลมุนี"
เจ้าอาวาสวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร
เนื่องในงานฉลองสมณศักดิ์ พระราชาคณะ ชั้นราช
วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

ประวัติ
พระราชมงคลมุนี
(ทองอยู่ ปญฺญาพโล ป.ธ. ๔)
เจ้าอาวาสวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร

๑. ชื่อ

พระราชมงคลมุนี ฉายา ปญฺญาพโล อายุ ๘๒ ปี พรรษา ๖๑ น.ธ. เอก ป.ธ. ๔ วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร

๒. สถานะเดิม

ชื่อ ทองอยู่ นามสกุลเดิม สุทธิ เกิด ๕ ฯ ๑ ค่ำ ปี ขาล วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๙ บิดาชื่อ นายมาก มารดาชื่อ นางบาง บ้านเลขที่ ๑ หมู่ที่ ๕ แขวงคลองสองต้นนุ่น เขตลาดกระบัง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

๓. บรรพชา

วัน ๕ ฯ ๕ ค่ำ ปีมะเส็ง วันที่ ๒๔ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๓ วัดกลาง ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พระอุปัชฌาย์ **พระครูธรรมวิธานปรีชา (ก้อน)** วัดกลาง ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ รวมบรรพชา ๗ พรรษา ๖

๔. อุปสมบท

วัน ๕ ฯ ๕ ค่ำ วันที่ ๒๗ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๐ วัดสังฆราชา แขวงคลองสองต้นนุ่น เขตลาดกระบัง จังหวัดกรุงเทพมหานคร พระอุปัชฌาย์ **พระครูธรรมวิธานปรีชา (ก้อน)** วัดกลาง ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ รวมอุปสมบท ๖๑ พรรษา

๕. วิทยฐานะ

๕.๑ พ.ศ. ๒๔๘๒ สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนวัดสังฆราชา แขวงคลองสองต้นนุ่น เขตลาดกระบัง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

๕.๒ พ.ศ. ๒๔๘๗ สอบได้นักธรรมเอก สำนักเรียนวัดสุทธาโภชน์ แขวงคลองสองต้นนุ่น เขตลาดกระบัง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

๕.๓ พ.ศ. ๒๔๙๔ สอบได้ประโยค ป.ธ. ๔ สำนักเรียนวัดไพชยนต์-พลเสพย์ฯ

ความชำนาญพิเศษ สวดปาฏิโมกข์ พูดภาษารามัญอ่านออกเขียนได้

๖. งานด้านการปกครอง

๖.๑ พ.ศ. ๒๕๐๗ ย้ายมาอยู่วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร เพื่อช่วยเหลือภารกิจพระศาสนาของอดีตเจ้าอาวาส **พระราชวีริยาภรณ์ (สวัสดิ์ ฐิตาโภ)** สอนพระปริยัติธรรม, บาลี ประจำสำนักเรียนวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร

พ.ศ. ๒๕๐๙ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร **พระราชวีริยาภรณ์ (สวัสดิ์ ฐิตาโภ)** อดีตเจ้าอาวาสวัดไพชยนต์ฯ ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

พ.ศ. ๒๕๑๙ เป็นรองเจ้าอาวาสวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร **พระราชมงคลญาณ (เปลี่ยน ปณีโต)** อดีตเจ้าอาวาสวัดไพชยนต์ฯ ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นพระอุปัชฌาย์วิสามัญ

พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นเจ้าคณะตำบลตลาด อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

พ.ศ. ๒๕๔๖ รักษาการเจ้าอาวาส วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร (ภายหลัง **พระราชมงคลญาณ (เปลี่ยน ปณีโต)** มรณภาพ)

พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้รับพระราชบัญชาแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสพระอารามหลวง วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

๖.๒ ด้านการปกครอง

วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร มีระเบียบการปกครองตามกฎมหาเถรสมาคม และเน้นหนักในด้านความสามัคคี ทั้งในด้านศีลและความคิดเห็น การปกครองตามแนวทางประชาธิปไตย มีระเบียบกฎกติกาของวัด พระภิกษุสามเณรที่บรรพชา, อุปสมบทวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร ต้องท่องจำบทสวดมนต์ และศึกษาพระธรรมวินัยตลอดจนจะต้องศึกษาพระปริยัติธรรม, บาลีไวยากรณ์ เพราะที่วัดมีทั้งสำนักเรียนพระปริยัติธรรม และสำนักเรียนบาลีไวยากรณ์ พระภิกษุผู้บวชใหม่ห้ามนำวิทยุ, โทรทัศน์มาฟัง, มาดู เมื่อมีความจำเป็นจะต้องออกไปทำธุระนอกวัดจะต้องกราบลาให้ทราบด้วยทุกครั้ง

อธิกรณ์ภายในวัดไม่มี มีความเรียบร้อย ไม่มีเรื่องที่จะต้องแก้ไขผ่านขึ้นไปถึงผู้บังคับบัญชาเหนือ การจัดระเบียบภายในวัดพระภิกษุสามเณรจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ และกติกาของวัดอย่างเคร่งครัดและจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบแห่งพระธรรมวินัย

ในฐานะเป็นอดีตเจ้าคณะตำบลตลาด อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ได้ดูแลกิจกรรมการงานของคณะสงฆ์ในเขตรับผิดชอบ ระงับอธิกรณ์ ยังความสงบเรียบร้อยแก่คณะสงฆ์มาโดยตลอด

มีการทำอุโบสถ (สวดปาฏิโมกข์) มีการสวดทุกวันพระ ๑๔ - ๑๕ ค่ำ ตลอดทั้งปีมีพระภิกษุสงฆ์สวดได้ ๓ รูป มีการทำวัตรเช้า - เย็น ตลอดปี เว้นแต่มีกิจธุระจำเป็น

สำหรับพระภิกษุสามเณรที่อุปสมบทชั่วคราวไม่ได้อยู่จำพรรษา จัดให้มีการอบรมพิเศษสอนความรู้แก่พระนวกะ ตามหลักสูตรนักธรรมชั้นตรี เพื่อจะได้รับรู้และเข้าใจหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ถ้าผู้ที่อยู่จำพรรษาพระภิกษุสามเณรจะต้องศึกษาพระธรรมวินัย ตามหลักสูตรนักธรรมชั้นตรี และจัดให้สอบธรรมสนามหลวงในปลายพรรษาของทุกปี

จัดตั้งสำนักงานศาสนสมบัติของวัด (ส.พ.ช.) โดยมีพระภิกษุสงฆ์ภายในวัดเป็นคณะกรรมการ และมีฆราวาสที่ได้รับการแต่งตั้งช่วยจัดการดูแล เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย และเกิดความถูกต้องและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อพระศาสนา

มีการจัดหน้าที่ความรับผิดชอบภายในวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหารอย่างชัดเจน ตามความเหมาะสม และความสามารถของแต่ละบุคคล

ตั้งสำนักงานศาสนสมบัติ
วัดไพชยนต์พลเสพย์ฯ (ส.พ.ช.)

จัดตั้งสำนักงานศาสนสมบัติวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร (ส.พ.ช.) เพื่อดูแลจัดเก็บผลประโยชน์ อันเกิดจากการเช่าอาศัยที่ธรณีสงฆ์ ให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อพระพุทธศาสนา

- แต่งตั้งไวยาวัจกร
- จัดเก็บค่าเช่าที่ธรณีสงฆ์
- เงินรายรับจากบัญชีธนาคารของอดีตเจ้าอาวาส, เงินกฐิน, และจากญาติโยมผู้บริจาคให้วัด
- สรุปยอดบัญชี รายรับ - รายจ่าย ประจำปี ของวัดไพชยนต์พลเสพย์ฯ
- จัดทำทะเบียนทรัพย์สินของวัด

- จัดเก็บเอกสารต่าง ๆ ของวัดให้เป็นระเบียบ เป็นหมวดหมู่
- จัดทำแผนผังที่ธรณีสงฆ์ ออกสัญญาการเช่าที่ธรณีสงฆ์
- จัดทำวาระการประชุมประจำปี ของสำนักงานศาสนสมบัติวัด (ส.พ.ช.)

รายชื่อ
คณะกรรมการสำนักงานศาสนสมบัติ
วัดไพชยนต์พลเสพย์ฯ (ส.พ.ช.)

๑. พระสุนทรธรรมสมาจาร (เจ้าอาวาส)	ประธานกรรมการอำนวยการ
๒. พระครูสิริธรรมธาดา	ประธานกรรมการดำเนินการ
	ประธานอนุกรรมการหัวหน้าฝ่ายการเงิน
	รองประธานกรรมการอำนวยการ (ฝ่ายสงฆ์)
๓. พระครูปลัดจุฬา	กรรมการดำเนินการ - ฝ่ายส่งเสริม, พัฒนา
๔. พระครูสมุห์อุเทน	กรรมการเลขานุการ - อนุกรรมการฝ่ายการเงิน
๕. พระมหาวิเชียร	กรรมการดำเนินการ - ฝ่ายส่งเสริม, พัฒนา
๖. พระปลัดสุดใจ	อนุกรรมการฝ่ายบำเพ็ญกุศล
๗. พระสมุห์จำนง	อนุกรรมการฝ่ายส่งเสริม, พัฒนา
๘. พระสุมิตร	กรรมการดำเนินการ - เจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ
๙. พระใบฎีกาชัยวัฒน์	อนุกรรมการฝ่ายบำเพ็ญกุศล
๑๐. นายสมพงษ์ ณรงค์ชัย	รองประธานกรรมการอำนวยการ (ฝ่ายฆราวาส)
๑๑. นายยงยุทธ น้อยวัฒนะ	กรรมการผู้จัดการ - ไวยาวัจกร
๑๒. นายบุญเย็น จงกลไพศาลรัตน์	อนุกรรมการ - รองผู้จัดการ
๑๓. นายสามารถ ปรีชาพีชคุปต์	กรรมการดำเนินการ - ฝ่ายผลประโยชน์
๑๔. นายเสน่ห์ เที่ยงธรรม	กรรมการดำเนินการ - ฝ่ายผลประโยชน์

๑๕. นายอนุรักษ์ สิริวัฒน์	กรรมการดำเนินการ - ฝ่ายกฎหมาย
๑๖. พ.อ.นันทวัธน์ วังศพ่าห์	กรรมการดำเนินการ - ฝ่ายกฎหมาย
๑๗. นายบุญส่ง อัตถะพรพัฒนา	กรรมการที่ปรึกษา
๑๘. นายวัลลภ จงรุ่งเรืองไสว	ประธานอนุกรรมการ - ทนายความ
๑๙. น.ส.ศรีเทพ วรวัฒน์	อนุกรรมการ - หน.ฝ่ายนิติกรรมสัญญา ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. น.ส.ศรีเวียง วรวัฒน์	อนุกรรมการ - ผช.หน.ฝ่ายนิติกรรมสัญญา
๒๑. นายบุญเสริม ชั้นกาญจน์	อนุกรรมการฝ่ายบำเพ็ญกุศล
๒๒. นายโกวิทย์ เสือสกุล	พนักงานสำนักงาน (ส.พ.ช.)

ที่ปรึกษาสำนักงานศาสนสมบัติ
วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร (ส.พ.ช.)

๑. พระราชคุณาธาร (เจ้าอาวาสวัดโปรดเกษฯ)	ที่ปรึกษากรรมการอำนวยการ
๒. พลตรีพัฒนา สิริสาคร	ประธานกรรมการที่ปรึกษา

แผนภูมิการปกครอง
วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร

เจ้าอาวาส

- พระราชมงคลมุนี

ผู้ช่วยเจ้าอาวาส ๔ รูป

- พระครูสิริธรรมธาดา
- พระครูปลัดจุฬา
- พระครูสมุห์อุเทน
- พระมหาวิเชียร

ไวยาวัจกร

- นายยงยุทธ น้อยวัฒนะ

โรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกปริยัติธรรม-ธรรมศึกษา

- พระราชมงคลมุนี — เจ้าสำนักเรียน
- พระครูปลัดจุฬา — อาจารย์วิชาพุทธประวัติ
- พระครูสมุห์อุเทน — อาจารย์วิชาศาสนพิธี
- พระสุมิตร — อาจารย์วิชาวินัยมุข
- พระณฐพล — อาจารย์วิชาธรรมะ

แผนกบาลี

- พระราชมงคลมุนี — เจ้าสำนักเรียน
- พระครูสิริธรรมธาดา — รองเจ้าสำนักเรียน
- พระมหาวิเชียร — อาจารย์แปลมคธเป็นไทย

๗. งานด้านการศึกษา

มีการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ทั้งแผนกธรรมและแผนกบาลี มีพระภิกษุสงฆ์ทั้งภายในวัดและต่างวัด สมัครเข้ารับการศึกษาพอสมควรในแต่ละปีการศึกษา นอกจากนั้นยังส่งเสริมให้พระภิกษุสงฆ์ได้รับการศึกษาให้สูงขึ้นไป โดยให้การสนับสนุนส่งไปศึกษาต่อยังสำนักเรียนอื่นๆ ที่มีชั้นการศึกษาที่สูงกว่า มีครูสอนพระปริยัติธรรม ทั้งแผนกธรรมและแผนกบาลี ประจำสำนักเรียน จัดส่งรายชื่อครูสอนพระปริยัติธรรมประจำสำนักเรียน ให้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการคุมสอบธรรมและบาลี เพื่อเป็นการช่วยเหลือกิจแห่งพระศาสนาและเป็นการให้ความร่วมมือต่อคณะสงฆ์มาโดยตลอด เป็นประธานกรรมการสอบธรรมสนามหลวง ประจำอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

๗.๑	พ.ศ. ๒๔๙๗	เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมและบาลี ประจำสำนักเรียนวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าสำนักเรียนวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร ทั้งแผนกธรรมและแผนกบาลี
	พ.ศ. ๒๔๙๘	เป็นกรรมการตรวจธรรมสนามหลวง
	พ.ศ. ๒๕๑๗	เป็นรองเจ้าสำนักเรียนวัดไพชยนต์พลเสพย์ฯ
	พ.ศ. ๒๕๒๙	เป็นกรรมการดำเนินการประชุม และอบรมครู

จังหวัดสมุทรปราการเป็นกรรมการอำนวยการศาสนศึกษาระดับอำเภอพระประแดง

พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนพลอยจาตุรจินดา ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ร่วมมือกับสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยจัดส่งพระภิกษุสงฆ์, พระวิทยากรไปสอนและอบรมธรรมะแก่นักเรียนตามสถานศึกษา ของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เช่น โรงเรียนวัดสน โรงเรียนบางประกอก เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร, โรงเรียนนาหลวง เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร โรงเรียนพลอยจาตุรจินดา อำเภอพระประแดง

พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นเจ้าสำนักเรียนบาลีและปริยัติธรรมสำนักเรียนวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

พ.ศ. ๒๕๔๘ การศึกษาด้านอื่นๆ ภายในวัด จัดการศึกษาสำหรับพระภิกษุสงฆ์ พระนวกะ (ผู้บวชใหม่) ติดต่อกันมาโดยสม่ำเสมอ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น พระภิกษุผู้บวชใหม่ชั่วคราว ๑

เดือน จัดให้มีการอบรมธรรมะ และจัดให้มีการเรียนการสอน สำหรับพระภิกษุสงฆ์ผู้บวชจำพรรษา ๓ เดือน หลักสูตรนักธรรมชั้น ตรี โท เอก พร้อมกับส่งนักเรียนสอบธรรมและบาลีไวยากรณ์ เป็นประจำทุกปีการศึกษา จัดส่งรายชื่อนักเรียนตามสถานศึกษาที่ได้ส่งพระภิกษุไปทำการสอนและอบรม ให้สอบธรรมสนามหลวง (ธรรมศึกษา) เป็นประจำทุกปี มีนักเรียนเข้าร่วมสมัครสอบเป็นจำนวนมาก กิจกรรมด้านการศึกษาอื่น ๆ ในฐานะอดีตเจ้าคณะตำบลตลาด ได้ให้ความร่วมมือและให้การอุปถัมภ์ดูแลกิจกรรมด้านการศึกษาของคณะสงฆ์ตามสมควรแก่หน้าที่มาโดยตลอด

๗.๒ วิธีส่งเสริมการศึกษา

๑. จัดหาอุปกรณ์การศึกษาให้ และส่งไปศึกษาในสำนักเรียนอื่นที่มีการศึกษาที่สูงกว่า

๒. ตั้งทุนให้พระภิกษุสามเณร ได้ศึกษาธรรมวินัย และบาลีไวยากรณ์

๓. มอบทุนการศึกษาประจำปีให้แก่นักเรียน, นักศึกษา ประจำทุกปีการศึกษา

๔. มอบทุนอุดหนุนแก่ครูพระผู้ทำหน้าที่สอนพระปริยัติธรรมและบาลีไวยากรณ์

๕. จัดส่งพระภิกษุสงฆ์ภายในวัดเข้ารับการอบรมหลักสูตรการพัฒนาการศึกษา

๖. จัดโครงการพัฒนาเยาวชน **"โครงการนำเด็กเข้าวัด เพื่อห่างไกลยาเสพติด"**

๘. งานเผยแผ่

งานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เป็นองค์แสดงพระธรรมเทศนา ปาฐกถาธรรมและสนทนาธรรม เป็นประจำทุกวันธรรมสวนะ, วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันหยุดราชการหรือวันนักขัตฤกษ์ต่าง ๆ เป็นประจำติดต่อกันมา กิจกรรมด้านการเผยแผ่ถือเป็นเรื่องสำคัญ วัดไพชยนต์พลเสพย์ฯ ได้ปฏิบัติตามหลักการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยได้ยึดถือตามหลักความถูกต้องแห่งพระธรรมวินัยมาโดยตลอด และทำเป็นกิจจนกลายเป็นประเพณีของวัด เช่น จัดให้มีการแสดงปาฐกถาธรรมภายในพรรษาของทุกปี

พ.ศ. ๒๕๒๐ ข้ารับการอบรมเพื่อเป็นวิทยากรหน่วย อ.ป.ต. ณ วัดกลางวรวิหาร ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ปัจจุบันในฐานะที่วัดเป็นที่ตั้งหน่วยอบรม อ.ป.ต. ในเทศกาลเข้าพรรษา ทุกวันธรรมสวนะ

เวลาประมาณ ๑๙.๓๐ - ๒๐.๓๐ น. ตลอดไตรมาส ได้อาราธนาพระราชาคณะและพระเปรียญธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิ มาแสดงธรรมเพื่อเป็นการเพิ่มพูน ความรู้ความเข้าใจ และนำไปประพฤติปฏิบัติตาม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาแก่บรรดาพระภิกษุ สามเณร และคณะอุบาสกอุบาสิกาและพุทธศาสนิกชน ผู้สนใจในธรรมทั่วไป

พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นกรรมการดำเนินการและวิทยากรบรรยายธรรม ในโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนเฉลิมพระ เกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องใน วโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๖ รอบ ในนาม ของคณะสงฆ์ อำเภอพระประแดง ณ วัดโปรดเกศ-เชษฐาราม วัดครุใน และวัดจากแดง รวมสามเณร ๒๑๘ รูป และอุปสมบทพระภิกษุสงฆ์ ๑๒ รูป

พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นประธานดำเนินการ และวิทยากรอบรมบรรยาย ธรรม ในโครงการ **“รักในหลวงห่วงลูกหลานร่วม กันต้านภัยยาเสพติด”** เมื่อวันที่ ๘ - ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๔ ณ วัดครุใน อำเภอพระประแดง มี สามเณรบรรพชา รวม ๑๒๑ รูป

พ.ศ. ๒๕๔๖ - เป็นประธานดำเนินการ และวิทยากรอบรมบรรยาย ธรรม ในโครงการ **“รักในหลวงปลุกพลังแผ่นดิน**

โรงเรียน บ้าน วัด ขจัดสิ้นยาเสพติด" เมื่อวันที่ ๖ - ๑๓ เมษายน ๒๕๔๖ ณ วัดครุใน อำเภอพระประแดง มีสามเณรบรรพชา รวม ๑๕๗ รูป

- ร่วมมือกับหน่วยงานทางราชการ และทางคณะสงฆ์ในการเผยแผ่ เช่น การประชุมพระสังฆาธิการ หน่วยงานทางราชการ เช่น จัดให้มีการอบรมลูกเสือชาวบ้าน, อบรมศิลปะชีพ, อบรมผู้สูงอายุ, อบรมหน่วยแพทย์อาสา, อบรมเยาวชนต้านภัยยาเสพติด เป็นต้น

- เป็นประธานในพิธีเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันวิสาขบูชา, วันมาฆบูชา, วันอาสาฬหบูชา มีผู้มาร่วมประชุมโดยมีพระภิกษุ สามเณร และพุทธศาสนิกชนร่วมงานเป็นจำนวนมาก ในวันวิสาขบูชา นอกเหนือจากมีการแสดงพระธรรมเทศนา และพิธีเวียนเทียนในวันสำคัญตามปกติแล้ว ยังมีการประกอบพิธีถวายผลไม้นานาชนิดตามฤดูกาล เพื่อเป็นพุทธบูชา อันเป็นพิธีกรรมที่ทำกันมาดั้งเดิมจนถึงปัจจุบัน โดยมีพุทธศาสนิกชนนำผลไม้มาร่วมพิธีเป็นจำนวนมากเป็นประจำทุกปี

- จัดให้มีการอบรมศีลธรรม และบรรยายธรรมแก่อุบาสก อุบาสิกา ที่มาบำเพ็ญกุศลในวันพระเป็นประจำทุกวันพระ โดยจัดเป็นภาคเช้า ๑ กัณฑ์ ภาคบ่าย ๑ กัณฑ์ ภาคค่ำ ๑ กัณฑ์ หากเป็นวันพระภายในพรรษา จัดให้มีการบรรยายธรรมพิเศษ โดยกราบอาราธนาพระราชาคณะและพระเปรียญธรรมผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายธรรม เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น โดยจัดให้มีการบรรยายธรรม เป็นประจำทุกปีจนกลายเป็นประเพณีของวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร
- เพื่อเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิม ที่ได้ทำสืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณของวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร ได้จัดให้มีการแสดงพระธรรมเทศนาคาถาพัน เป็นเทศกาลประจำปีทุกปี ในวันพระ แรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ (สารทไทย)
- มีการแสดงพระธรรมเทศนากัณฑ์พิเศษ ในวันเข้าพรรษาของทุกปี ต่อจากวันพระ แรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ (หลังวันสารทไทย) โดยนำปัจจัยติดกัณฑ์เทศทั้งหมดที่พุทธศาสนิกชนร่วมกันถวาย

พร้อมทั้งเงินของทางคณะสงฆ์วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหารด้วยส่วนหนึ่ง นำไปมอบถวายแก่ (โรงพยาบาลสงฆ์) เพื่อใช้เป็นทุนในการรักษาพยาบาลพระภิกษุสงฆ์ผู้ป่วยไข้ ปฏิบัติเป็นประจำทุกปี

- จัดโครงการอุปสมบทหมู่เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช โครงการปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวามหาราช
- มีกิจกรรมเผยแผ่ธรรมะ โดยการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะ และหนังสือสาระสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับพระพุทธศาสนา แจกแก่พุทธศาสนิกชนในทุกวันสำคัญ เช่น วันเข้าพรรษา วันขึ้นปีใหม่, วันกตัญญูต่อบุพพการี, และวันสำคัญต่าง ๆ ของวัดไพชยนต์พลเสพย์ฯ
- ในทุกวันพระมีผู้มาร่วมทำบุญตักบาตร และสมาทานศีลรับศีลอุโบสถ ถือศีลค้างแรมที่วัด โดยมีคณะอุบาสก, อุบาสิกา ได้ประพฤติปฏิบัติมาตั้งแต่ดั้งเดิมจนถึงปัจจุบัน โดยมีพระภิกษุสงฆ์สามเณรลงศาลาให้ศีล และแสดงพระธรรมเทศนา ถวายพรพระอนุโมทนา ในทุก ๆ วันพระตลอดปี

๙. งานด้านการพัฒนา

๑. งานก่อสร้างถาวรวัตถุภายในวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร

พ.ศ. ๒๕๔๕ - สร้างกุฏิทรงไทยประยุกต์ หอกลาง ค.ส.ล. ปูพื้นด้วยหินแกรนิตฉาบด้วยทรายล้างสีขาวภายนอก หลังคามุงกระเบื้องซีแพค ๒ ชั้น ๑๕ ห้อง เป็นเงินทั้งสิ้น ๓,๒๐๐,๐๐๐ บาท

- สร้างกุฏิทั้งไทยประยุกต์ หอกลอง ค.ส.ล ปูพื้นด้วยหินแกรนิตฉาบด้วยทรายล้างสีขาวภายนอก หลังคามุงกระเบื้องซีแพค ๒ ชั้น ๑๐ ห้อง เป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท
- สร้างกุฏิทรงไทยประยุกต์ (อนุสรณ์ไพชยนต์และตระกูลไชยพิณ) ค.ส.ล ปูพื้นด้วยหินแกรนิตฉาบด้วยทรายล้างสีขาว ภายนอกหลังคามุงด้วยกระเบื้องซีแพค ๒ ชั้น ๖ ห้อง เป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๘ เทพื้นคอนกรีตด้านหน้า ศาลาวชิระเขื่อนขันธ์ ศาลากำนันอุดม ศาลาเสนีย์ศรีสันติ ตลอดจนถึงหน้าสุสานใหม่ พร้อมทำบ่อปลูกต้นไม้ เป็นเงินทั้งสิ้น ๗๐๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดแสนบาทถ้วน) เทพื้นคอนกรีต

บริเวณฮวงซุ้ย ตลอดจนถึงหน้าสุสานใหม่ พร้อมวางท่อระบายน้ำ และก่อปูนสำหรับปลูกต้นไม้ เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๘๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๙ - ปูกระเบื้องรอบศาลาเอนกประสงค์ทั้งหมดทุกศาลา เป็นเงินทั้งสิ้น ๓๐๐,๐๐๐ บาท

- เดินสายไฟฟ้าในพระวิหารใหญ่ใหม่หมดทั้งหลัง เป็นเงินทั้งสิ้น ๒๐,๐๐๐ บาท
- สร้างกำแพงแก้วพร้อมทำช่องเพื่อบรรจุอัฐิ ด้านหน้าโรงเรียนพระปริยัติธรรม เป็นเงินทั้งสิ้น ๔๑๐,๐๐๐ บาท
- สร้างสนามเด็กเล่นพร้อมทำซุงม้านั่ง เป็นเงินทั้งสิ้น ๗๑,๐๐๐ บาท
- สร้างตู้ยาม **"ตำรวจอาสาสมัครชุมชน"** ด้านหน้าวัด เป็นเงินทั้งสิ้น๒๐,๐๐๐ บาท
- เดินไฟฟ้าและประปาในสวนป่าอุทยานการศึกษา เป็นเงินทั้งสิ้น๒๕,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๕๐ - สร้างแนวกำแพง ก่ออิฐถือปูนทางเดินสวนป่าอุทยานการศึกษาด้านทิศเหนือจรดทิศใต้ เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๒๗,๕๐๐ บาท

- สร้างลานธรรม, ลานประชุมในสวนป่าอุทยานการศึกษา เป็นเงินทั้งสิ้น ๓๐,๐๐๐ บาท

- ติดตั้งเครื่องกระจายเสียงธรรมในสวนป่าอุทยานการศึกษา เป็นเงินทั้งสิ้น ๒๐,๐๐๐ บาท
- ปรับพื้นที่และถมทรายสร้างลานกีฬาเอนกประสงค์ สร้างสนามเปตอง พร้อมทำทางเดินอิฐตัวหนอน และที่จอดรถจักรยาน เป็นเงินทั้งสิ้น ๒๓๐,๔๗๐ บาท
- สร้างศาลาเรือนไม้ทรงไทยในสวนป่าอุทยานการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น ๘ หลัง ๆ ละ ๒๐,๐๐๐ บาท เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๖๐,๐๐๐ บาท
- ขยายถนนด้านหน้าศาลาการเปรียญ และถนนทางเข้าชุมชนปากคลอง เป็นเงินทั้งสิ้น ๕๕,๐๐๐ บาท
- กั้นรั้วลานจอดรถด้านหน้าทางเข้าวัด เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๕,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๕๑ สร้างรูปเหมือนหุ่นขี้ผึ้ง อดีตเจ้าอาวาส "พระราชวีริยาภรณ์" (สวัสดิ์ ฐิตาโภ) เป็นเงินทั้งสิ้น ๔๐๐,๐๐๐ บาท

๒. รายการบูรณปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุภายในวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร

พ.ศ. ๒๕๔๕ - บูรณะพระเจดีย์ ๓ องค์ หลังพระอุโบสถและพระวิหาร เป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๘๗๐,๐๐๐ บาท

- บูรณปฏิสังขรณ์ ทาสีศาลาอเนกประสงค์บำเพ็ญกุศล จำนวน ๓ หลัง เป็นเงินทั้งสิ้น ๖๐๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๖ - บูรณะปรับปรุงเมรุ พร้อมเปลี่ยนเตาเผาใหม่ (ปลอดมลภาวะ) พร้อมทาสีใหม่ เป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท

- บูรณะทาสีกำแพงรอบกุฏิสงฆ์ และทาสีกุฏิสงฆ์ เป็นเงินทั้งสิ้น ๒๗,๘๕๕ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๗ - บูรณปฏิสังขรณ์ วิหารลายสี่ทิศบริเวณพระอุโบสถ พร้อมกันทั้ง ๔ หลัง เป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๘ - ทาสีพระอุโบสถภายนอกทั้งหมดเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๕๐,๐๐๐ บาท

- บูรณปฏิสังขรณ์พระวิหารรอบนอก ทาสีลงรักปิดทองฝ้ารอบนอก เป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๒๕๐,๐๐๐ บาท

- ทาสีกำแพงรอบพระอุโบสถ และเจดีย์ ๓ องค์ เป็นเงินทั้งสิ้น ๔๕๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๙ - บูรณะและซ่อมแซม กุฏิอดีตเจ้าอาวาส, เทพื้น ค.ส.ล. ภายในและปูพื้นด้วยหินแกรนิต, ทำรั้วแสตนเลส, ต่อเติมระเบียงภายนอกและปั้นบัวใหม่,

ก่ออิฐถือปูนฉาบด้วยหินล้างสีน้ำตาลทั้งหลัง เป็นเงินทั้งสิ้น ๓,๗๖๒,๓๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๕๐ บูรณะและซ่อมแซม โรงเรียนพระปริยัติธรรม, บูรณปฏิสังขรณ์ศาลาที่ตั้งรูปหล่ออดีตเจ้าอาวาส, ปูหินแกรนิตผนังพระวิหารเป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๔๖๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๕๑ - บูรณะห้องน้ำ ห้องสุขา ชาย - หญิง ข้างโรงเรียนพระปริยัติธรรม เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๘๐,๐๐๐ บาท

- ซ่อมแซมห้องน้ำ กุฏิประชาสามัคคี เป็นเงินทั้งสิ้น ๕๐,๐๐๐ บาท

งานด้านพัฒนา

ได้มอบหมายให้พระภิกษุสงฆ์ภายในวัดไพชยนต์พลเสพย์ฯ ร่วมกันพัฒนาวัด ด้วยการกวาดวัด ตัดหญ้า และทำความสะอาด ดูแลความเป็นระเบียบ รอบบริเวณวัดเป็นประจำ

ทางวัดได้จัดพื้นที่ส่วนหนึ่ง เป็นอุทยานเพื่อการศึกษาขึ้นภายในวัด เพื่อประชาชนทั่วไปจะได้ใช้ประโยชน์ และเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนได้เข้าวัดได้ใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น

จัดรอบบริเวณวัดให้เป็นสวนต้นไม้และสวนธรรมะ ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ และไม้ยืนต้น เพื่อความร่มรื่นสวยงาม สร้างสวนธรรมลานธรรมะเพื่อจัดอบรมเยาวชนในวันเสาร์ เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนรู้จักเข้าวัดและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จัดทำป้าย

คติธรรมหินอ่อน ต้นไม้พูดได้ และมีลานวัดลานใจ ลานกีฬา
พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้รับพระราชทานเป็นวัดที่จัดอุทยานการศึกษาในวัด
พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้รับพระราชทานเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง

๑๐. งานสาธารณประโยชน์

พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้ความร่วมมือกับภาครัฐบาล สร้างทางด่วนวงแหวนโดยถนนได้ตัดผ่านที่ธรณีสงฆ์ของวัดไพชยนต์พลเสพย์ฯ ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาทางด้านทิศตะวันออก จากถนนสุขสวัสดิ์ ข้ามฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ถนนปู่เจ้าสมิงพราย และแยกพระราม ๓ ระหว่างพระประแดง เป็นสะพานข้ามแม่น้ำ ไปสู่เขตบางโพงพาง กรุงเทพมหานคร

เป็นโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดำเนินการสร้างโดยกรมทางหลวงชนบท ในโครงการนี้กรมทางหลวงชนบทได้ตัดผ่านที่ธรณีสงฆ์ของวัดไพชยนต์พลเสพย์ เป็นจำนวนพื้นที่ทั้งสิ้น ๑๒ ไร่เศษ เป็นการช่วยบรรเทาด้านการจราจรให้เบาบางลง ช่วยให้ประชาชนทั่วไปเดินทางได้อย่างสะดวก นับได้ว่าที่ธรณีสงฆ์ของวัดส่วนนี้ เป็นประโยชน์เป็นสาธารณะสงเคราะห์ และเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและส่วนรวม

ให้ความร่วมมือกับหน่วยราชการและภาครัฐจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เป็นสาธารณประโยชน์ทั่วไป และให้ความช่วยเหลือกับประชาชนทั่วไป เช่น

๑. จัดการอบรมหน่วยงานด้านสาธารณะสุขขั้นพื้นฐาน (อ.ส.ม.) ของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้เกี่ยวกับด้านสาธารณะสุขขั้นพื้นฐาน เพื่อดำรงชีวิตได้อย่างถูกสุขลักษณะ

๒. จัดประชุมหน่วยงานชมรมผู้สูงอายุ ประจำตำบลบางพึ่งและใกล้เคียง ประจำทุกเดือน

๓. จัดอบรมโครงการ **"บ้าน วัด ร่วมใจต้านภัยยาเสพติด"**

ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ ทำโครงการสาธารณะประโยชน์ **"โครงการ SML หมู่ ๕ ต.บางพึ่ง"**

๑. โครงการอบรมดับเพลิงชุมชน (โครงการถังแดงเพื่อชุมชน)

๒. โครงการ **"ลานกีฬาเอนกประสงค์"**

๓. โครงการ **"ทำทางเดินเท้าเพื่อชุมชน"**

๔. โครงการ **"ขยายท่อระบายน้ำเพื่อชุมชน"**

๕. โครงการ **"ลานจอดรถจักรยานเพื่อชุมชน"**

๖. จัดสร้างสวนหย่อม, ลานธรรมะ, ลานกีฬา, สนามเด็กเล่น, สนามเปตอง

รายการบริจาคทรัพย์ส่วนตัว เพื่อเป็นสาธารณกุศล มีรายการดังนี้

พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นกรรมการอุปถัมภ์บูรณะลุมพินีวันประเทศเนปาล เป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๓๗ บริจาคเงินบูรณะกำแพงแก้วรอบพระอุโบสถและพระวิหาร ปีนเงินทั้งสิ้น ๑๐๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๐ - บริจาคเงินสร้างกุฏิหอกลาง เป็นจำนวนเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

- บริจาคเงินทอดกฐินสามัคคี วัดสังฆราชา ลาดกระ-บัง กรุงเทพฯ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- บริจาคเงิน บูรณะพระวิหารลายสี่ทิศ ๑ หลัง เป็นเงินทั้งสิ้น ๓๗๕,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๓ บริจาคทรัพย์ทอดกฐินสามัคคี วัดกลาง อำเภอพระ-ประแดง สมุทรปราการ เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๐๐,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๔ บริจาคเงินสร้างกุฏิวัดโปรดเกศเชษฐาราม เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๓๕,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๕๑ บริจาคเงินค่าอาหารนักเรียน โรงเรียนห้วยซวกคก-เลาใต้ ต.บุฮม อ.เชียงคาน จ.เลย เป็นเงินทั้งสิ้น ๕,๐๐๐ บาท

๑๑. งานศึกษาสงเคราะห์

๑. งานตั้งทุนและเพิ่มทุนการศึกษา เป็นประธานจัดตั้งทุนนิธิมัธยมศึกษา, ทุนอุดหนุนพระเรียนปริยัติธรรมบาลี **“วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร”**

๒. งานมอบทุนการศึกษา

๒.๑ เป็นประธานมอบทุนการศึกษา ให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษา เป็นประจำทุกปีการศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ จนถึงปัจจุบัน

๒.๒ เป็นประธานมอบทุนการศึกษา ให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา, อุดมศึกษา เป็นประจำทุกปีการศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ จนถึงปัจจุบัน

๓. เป็นประธานมอบทุนอุดหนุน แก่พระภิกษุสงฆ์ผู้ศึกษาพระปริยัติธรรม, บาลี ที่ได้เปรียญ และพระอาจารย์ผู้สอนภายในสำนักเรียน เป็นประจำทุกเดือนตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ จนถึงปัจจุบัน ดังนี้

๓.๑ ทุนอุดหนุนพระศึกษาพระเปรียญธรรมประโยค ๑ - ๒ เดือนละ ๓๐๐ บาท ต่อ ๑ รูป เป็นจำนวนเงินมอบทุนอุดหนุนทั้งสิ้นปีละ ๓,๖๐๐ บาท

๓.๒ ทุนอุดหนุนพระศึกษาพระเปรียญธรรม ๓ ประโยค เดือนละ ๔๐๐ บาท ต่อ ๑ รูป เป็นจำนวนเงินมอบทุนอุดหนุนทั้งสิ้นปีละ ๔,๘๐๐ บาท

๓.๓ ทุนอุดหนุนพระศึกษาเปรียญธรรม ๔ ประโยค เดือนละ ๕๐๐ บาท ต่อ ๑ รูป เป็นจำนวนเงินมอบทุนอุดหนุนทั้งสิ้นปีละ ๖,๐๐๐ บาท

มอบทุนอุดหนุนพระอาจารย์สอนปริยัติธรรมและบาลีไวยากรณ์ประจำสำนักเรียน

ทุนอุดหนุนพระอาจารย์สอนปริยัติธรรมและบาลี ๓,๐๐๐ บาท ต่อรูป / ปี เป็นจำนวนเงินมอบทุนอุดหนุนทั้งสิ้นปีละ ๑๘,๐๐๐ บาท

๑๒. งานเจ้าคณะ

พ.ศ. ๒๕๒๕ ถึงปัจจุบัน ทำหน้าที่เป็นประธาน อ.ป.ต. โดยเปิดอบรมประชาชนประจำตำบลบางพึ่ง เป็นประจำทุกเดือน

พ.ศ. ๒๕๔๒ - เป็นเจ้าคณะตำบลตลาด อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ได้ดำเนินการในหน้าที่เพื่อให้เกิดความเรียบร้อย ดีงามของคณะสงฆ์และงานพระศาสนา ตามตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายด้วยความเรียบร้อยทุกประการ โดยเฉพาะงานในหน้าที่หลักของเจ้าคณะปกครอง

- ร่วมจัดประชุมพระสังฆาธิการประจำอำเภอพระ-ประแดง ปรึกษาหารือเรื่องงานของคณะสงฆ์จำนวน ๓ เรื่อง ดังนี้

๑. เรื่องการบรรพชาอุปสมบทพระภิกษุสามเณรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ

๒. เรื่องให้เจ้าอาวาสอบรมพระภิกษุสงฆ์และคฤหัสถ์ ที่อยู่ในปกครองของตน ให้ตั้งอยู่ในพระธรรมวินัยศีลธรรม และตั้งกฎเกณฑ์ในการรับบรรพชาอุปสมบทพระภิกษุสามเณร และการระบาดของยาเสพติด บริเวณชุมชนรอบวัด

๓. เรื่องการทำหนังสือสุทธิของพระภิกษุสามเณรในอำเภอพระประแดง และตรวจตราพวกอลัชชีปลอมบวช ออกเรี่ยรายเงินชาวบ้าน

๔. ร่วมมือกับคณะสงฆ์และพระสังฆาธิการ ในการสอบพระนวกภูมิ และสอบธรรมสนามหลวงในอำเภอพระประแดงที่วัดทรงธรรม โดยให้การช่วยเหลือด้านอาหารและเครื่องดื่มแก่พระสังฆาธิการและพระผู้สอบความรู้

พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้ให้การสนับสนุน ร่วมมือและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่คณะสงฆ์และส่วนราชการ ดังนี้

๑. ใช้สถานที่และเข้าร่วมในการอบรมลูกเสือชาวบ้านและหน่วยแพทย์อาสาสมัคร

๒. ใช้สถานที่จัดฝึกอบรมบรรเทาสาธารณภัยให้แก่ประชาชน และสาธิตวิธีดับเพลิง ประจำตำบลบางพึ่ง ณ วัดไพชยนต์พลเสพย์ฯ ปีละ ๑ ครั้ง
๓. ใช้สถานที่และร่วมบรรยายในการอบรมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ทุกเดือน
๔. ใช้สถานที่และเข้าร่วมอบรมในการให้ความรู้ในเรื่องการป้องกันโรคเอดส์ และการอยู่ร่วมกับผู้ป่วย (อนามัยตำบล)
๕. ใช้สถานที่ในการจัดอบรมให้ความรู้ในการให้วัคซีนต่าง ๆ ตามระยะเวลาแก่เด็กทารก และให้ความรู้ในการป้องกันโรคไข้เลือดออก (อนามัยตำบล)
๖. ใช้สถานที่ในการจัดอบรมให้ความรู้ในการป้องกันการระบาดของยาเสพติดและโทษของยาเสพติดในชุมชน (อนามัยตำบล)
๗. ใช้สถานที่และเข้าร่วมในการบริจาคโลหิตเพื่อการกุศล (อนามัยตำบล)
๘. ใช้สถานที่ในการจัดการอบรมศิลปะชีพ
๙. ร่วมมือกับหน่วยงานของราชการจัดทำโครงการ SML ของหมู่ ๕ ตำบลบางพึ่ง เพื่อสาธารณประโยชน์ของชุมชน เช่น โครงการลานกีฬา

อเนกประสงค์, โครงการทางเดินเท้าเพื่อชุมชน, โครงการขยายท่อน้ำเพื่อชุมชน, โครงการสวนหย่อมเพื่อชุมชน

๑๓. งานพิเศษ

พ.ศ. ๒๕๔๗ - เป็นประธาน อ.ป.ต. หน่วยงานอบรมประชาชนประจำตำบลบางพึ่ง

- เป็นประธานจัดงานวันกตัญญูกตเวทีต่อบุพพการีประจำทุกปี

- เป็นประธานจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ ของชาติและพระพุทธศาสนา เช่น วันเฉลิมพระชนม-พรรษาของทุกปี, วันมาฆบูชา, วันวิสาขบูชา, วันอาสาฬหบูชา จัดให้มีพิธีทำบุญตักบาตร และภาคค่ำ มีการแสดงพระธรรมเทศนา และเวียนเทียนเจริญจิตภาวนา เป็นประจำทุกปี

- เป็นประธานดำเนินการจัดการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในอำเภอพระประแดง ถวายเป็นพระราชกุศล “โครงการ รักในหลวง ห่วงลูกหลาน ร่วมกันต้านยาเสพติด” ณ วัดครุใน

๑๔. สมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๑๒ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็น*พระครูสัญญาบัตร ผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวงชั้นโท* ในราชทินนามที่ **พระครูบวรวิมุติ**

พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็น*พระครูสัญญาบัตร รองเจ้าอาวาสพระอารามหลวงชั้นตรี* **ในราชทินนามเดิม**

พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็น*พระครูสัญญาบัตร รองเจ้าอาวาสพระอารามหลวงชั้นโท* **ในราชทินนามเดิม**

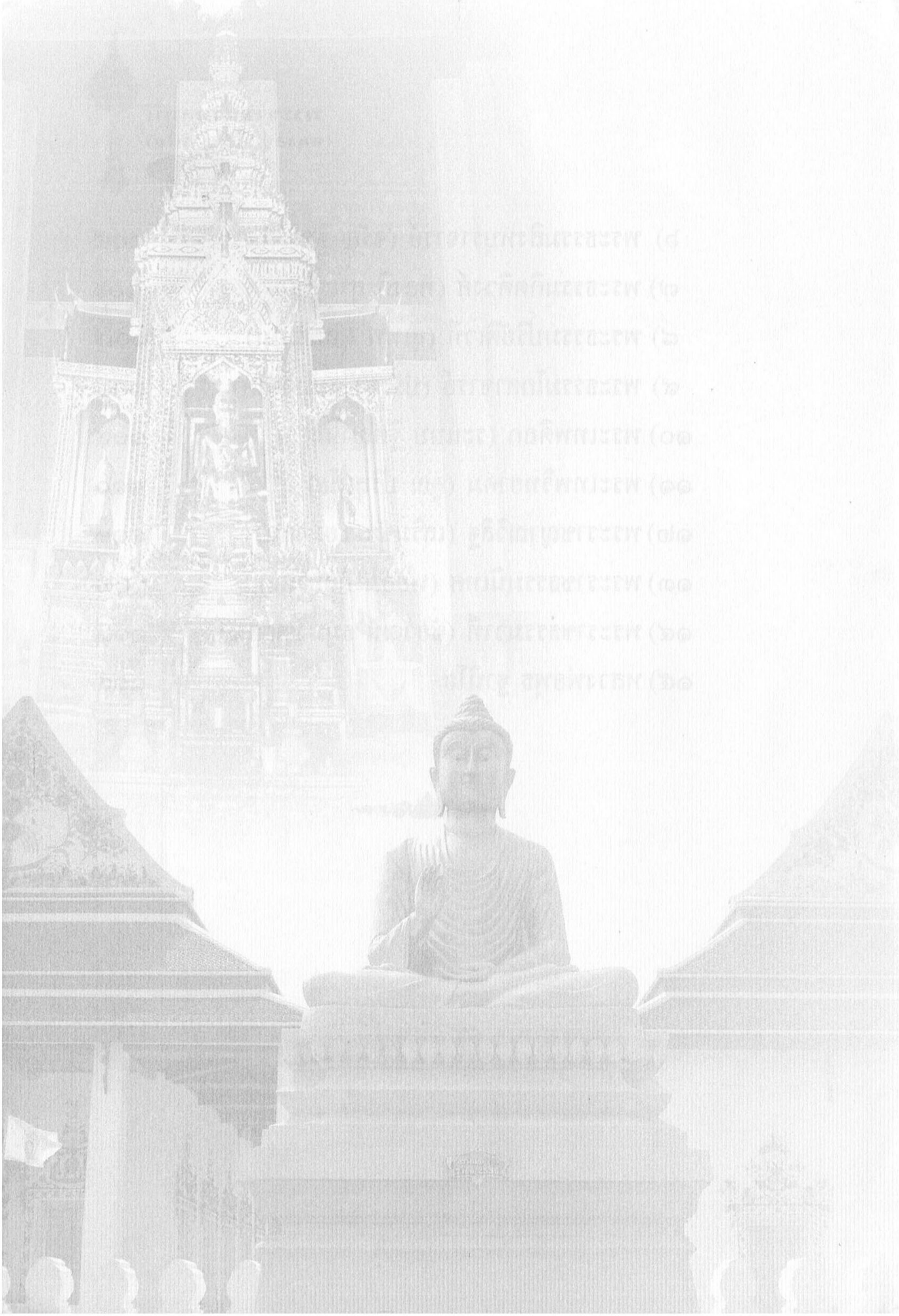
พ.ศ. ๒๕๓๑ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็น*พระครูสัญญาบัตร รองเจ้าอาวาสพระอารามหลวงชั้นเอก* **ในราชทินนามเดิม**

พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็น*พระราชาคณะชั้นสามัญ รองเจ้าอาวาสพระอารามหลวง* ในราชทินนามที่ **พระสุนทรธรรมสมาจาร**

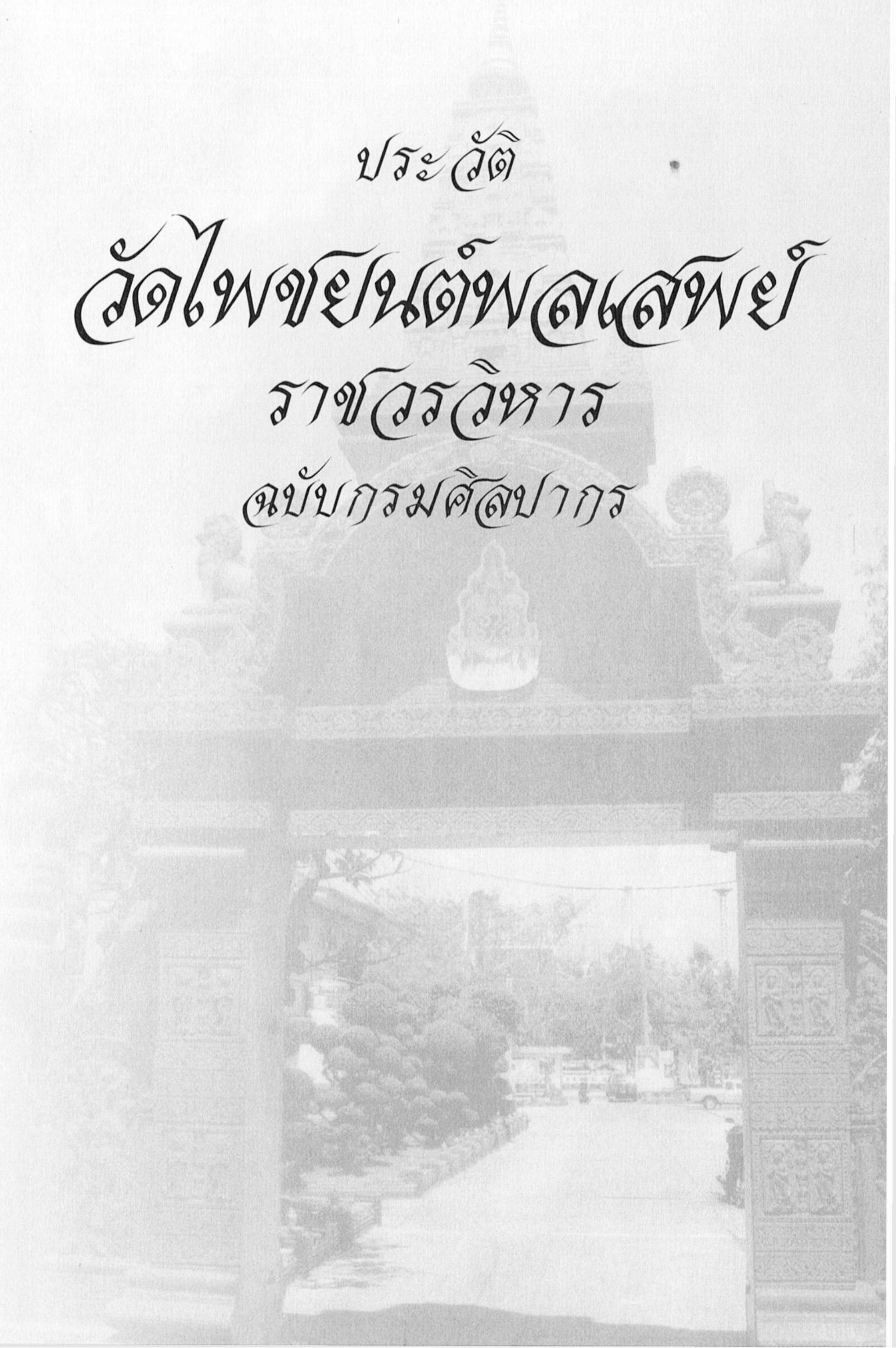
พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็น*พระราชาคณะชั้นราช เจ้าอาวาสพระอารามหลวง* ในราชทินนาม ที่ **พระราชมงคลมุนี**

สารบัญ

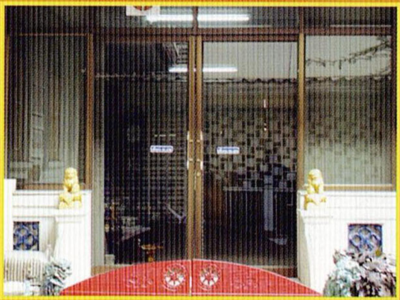

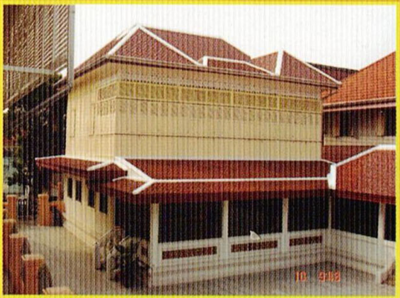
ประวัติ
วัดไพชยนต์พลเสพย์
ราชวรวิหาร
ฉบับกรมศิลปากร

กุฏิเจ้าอาวาส พระราชมงคลมุนี

บูรณะกุฏิอดีตเจ้าอาวาส พ.ศ. ๒๕๕๐

บูรณะโรงเรียนพระปริยัติธรรม. บาลี

เขตสังฆาวาส

กุฏิเชาว์ชีวธนะรักษ์

กุฏิพระราชวีริยาภรณ์

กุฏิรัฐประชา

กุฏิทัพแสง

กุฏิอาจารย์แท่ง

กุฏิหอกลอง

กุฏิหอกลาง

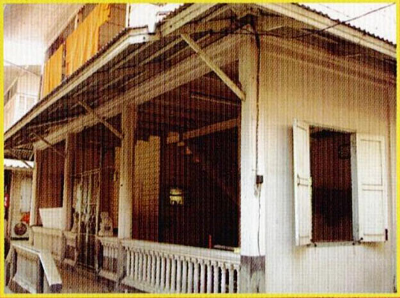
กุฏิไชยพิณ

กุฏิกล้วยไม้

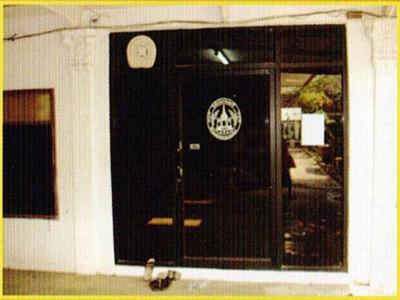

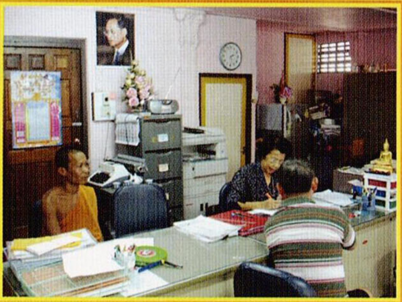
กุฏิมิตรประคอง

กุฏิหอไข่ไก่

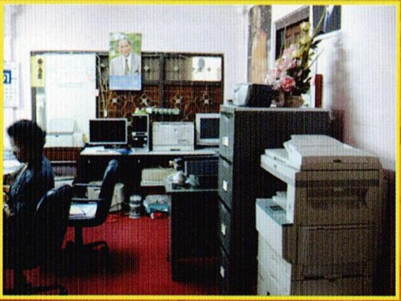
สำนักงานศาสนสมบัติวัดไพชยนต์พลเสพย์ฯ (ส.พ.ช.)

หอฉัน

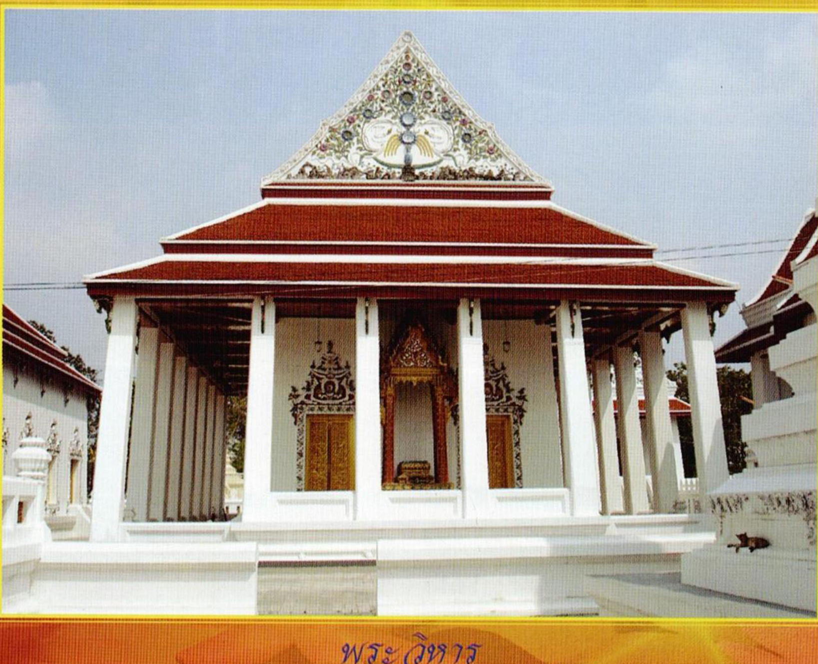

สวนธรรมบริเวณเขตสังฆาวาส

พระอุโบสถ

พระวิหาร

พระประทานพร

เจดีย์ย่อเหลี่ยมไม้สิบสอง

ภาพด้านหน้าพระวิหาร

ภาพด้านหน้าพระอุโบสถ

เสามุขรอบพระวิหาร

ซุ้มประตูด้านข้างพระอุโบสถ
ร.ศ. ๑๒๒

บริเวณภายในลานพระอุโบสถ, พระวิหาร

ลานหน้าพระวิหาร

ลานหน้าพระอุโบสถ

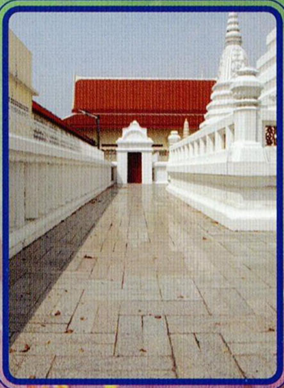
ด้านหน้า, ด้านหลัง วิหารรายสี่ทิศ รอบพระอุโบสถ

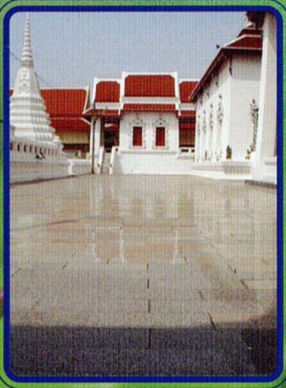

ภาพพระพุทธรูปลงรักปิดทอง

หลวงพ่อเนตร

ลานด้านหลังพระอุโบสถ, พระวิหาร

ลวดลายปูนปั้นประตูและหน้าต่างพระอุโบสถ

ลวดลายปูนปั้นประตูและหน้าต่างพระวิหาร

ลายรดน้ำลงรักปิดทองบานประตูและหน้าต่าง

ภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในพระวิหาร

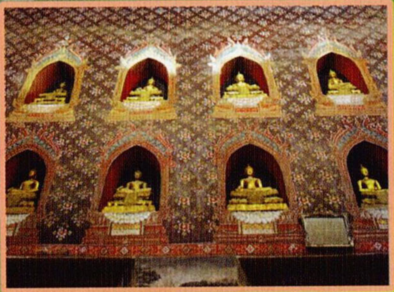

ซุ้มประตูทางเข้าวัด ศิลปะพุทธคยา

กำแพงแก้วทรายล้างด้านหน้า กำแพงด้านหน้าพระอุโบสถ

ลานจอดรถ

ศาลาอดีตบุรพาจารย์

ซุ้มประตูหน้าวัด
ริมคลองลัดหลวง

ศาลาการเปรียญ

กำแพงสันเขื่อนหน้าวัดริมคลองลัดหลวง

สวนไม้ดัด ประดับรอบบริเวณลานวัด

สวนธรรมะ

เมรุไร้มลพิษ

ถนนบริเวณลานวัด

โกดังบรรจุศพ

หอระฆัง

ศาลาการเปรียญ

ศาลาเชาว์ขิ้วธนะรักษ์

ศาลาทัพแสง

ศาลากำนันอุดม เขมะจันตรี

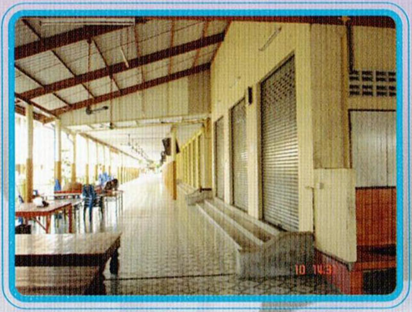

ศาลาเสนีย์ศรีสันติ

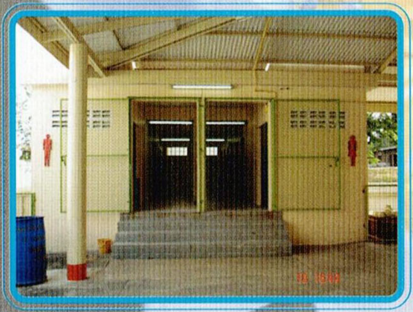

ศาลาวชิระเขื่อนขันธ์

ศาลาอเนกประสงค์

ห้องสุขา ศาลาอเนกประสงค์

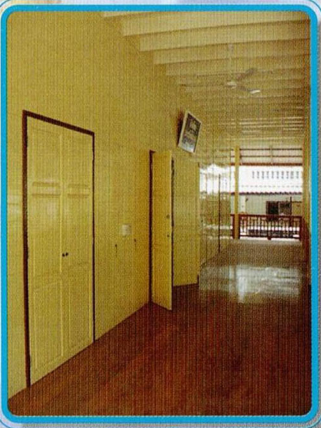
ห้องสุขา ศาลาการเปรียญ

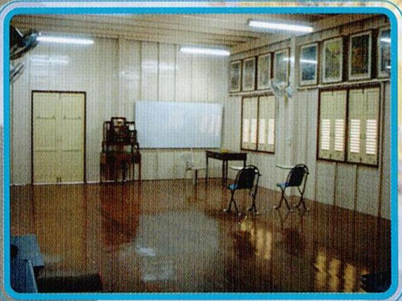
โรงครัว

โรงเรียนพระปริยัติธรรม, บาลี

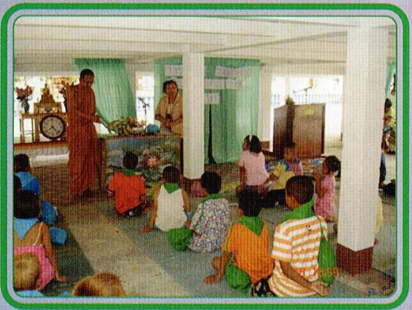
ลานกีฬา, สนามเด็กเล่น

จัดอบรมเยาวชนต้านภัยยาเสพติด

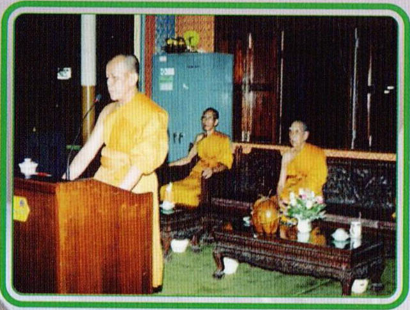

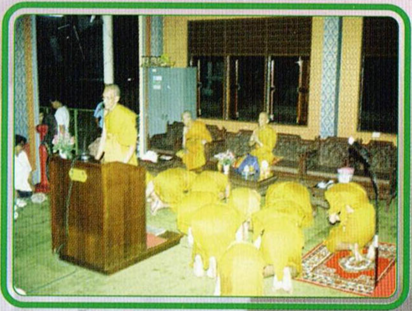

จัดอบรมโครงการส่งเสริมอาชีพ SML

จัดอบรมพุทธศาสนาแก่เยาวชน

บรรยายธรรม ในทุกวันพระ ภายในพรรษา

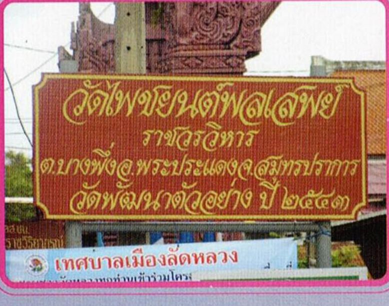
ป้ายคติธรรม

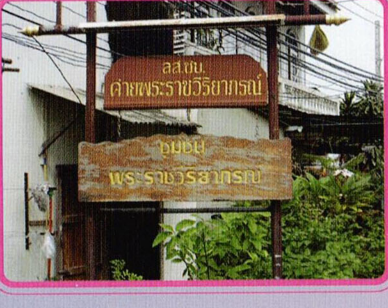

วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร

วัดไพชยนต์ พลเสพย์
๑ ราชวรวิหาร ๑

วัดไพชยนต์พลเสพย์
ราชวรวิหาร
ต.บางพึ่ง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ
วัดพัฒนาตัวอย่าง ปี ๒๕๔๓
เทศบาลเมืองลัดหลวง

ค่ายพระราชวิริยาภรณ์
พระราชวริยาภรณ์

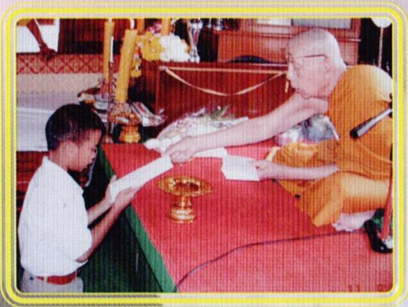

ศาลาการเปรียญ

เขต
สังฆาวาส

งานมอบทุนการศึกษาประจำปี วัดไพชยนต์พลเสพย์ฯ

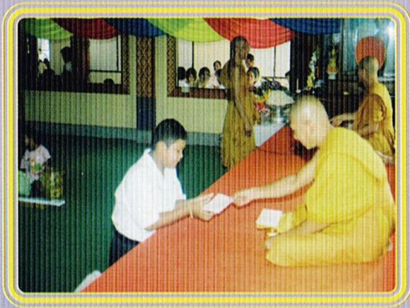

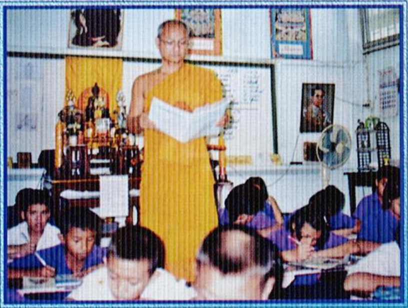
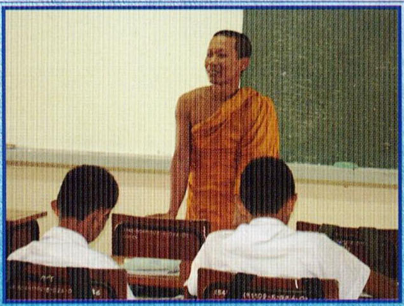
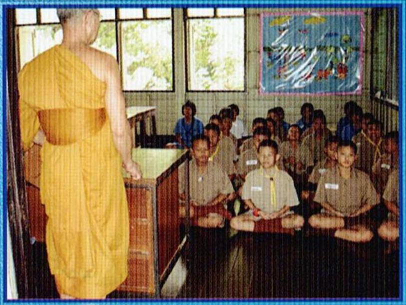

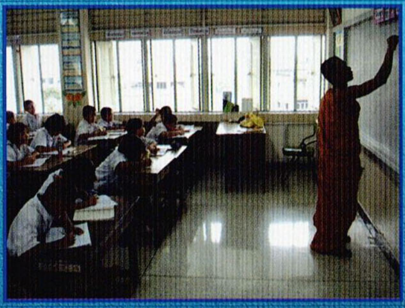

จัดส่งพระภิกษุสงฆ์สอนพุทธศาสนาตามสถานศึกษา

จัดพิธีสวดมนต์เฉลิมพระเกียรติ
ครองราชย์ ๖๐ พรรษา

พระราชมงคลมุนี เป็นประธานงานสวดมนต์
"เทิดพระเกียรติครองราชย์ ๖๐ พรรษา"

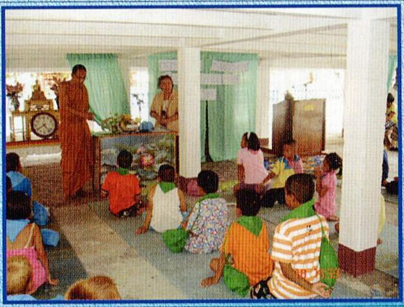

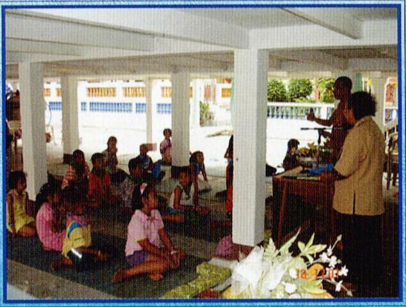
มอบเหรียญที่ระลึก แก่อุบาสก. อุบาสิกา ผู้ร่วมงาน

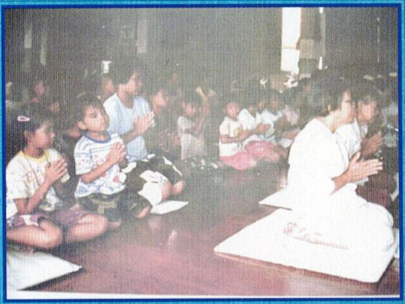

โครงการนำเด็กเข้าวัด

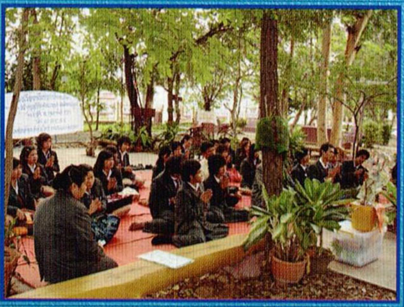

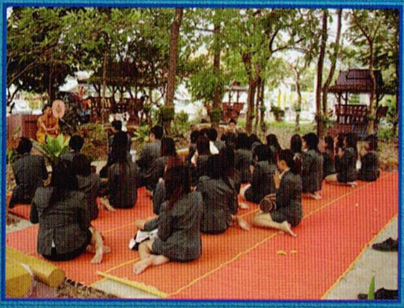
สถานศึกษานำนิสิตนักศึกษา มาร่วมทำกิจกรรม ในวันสำคัญๆ ทางพระพุทธศาสนา

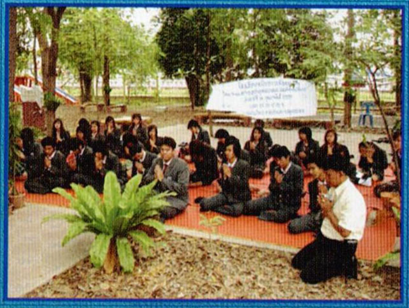

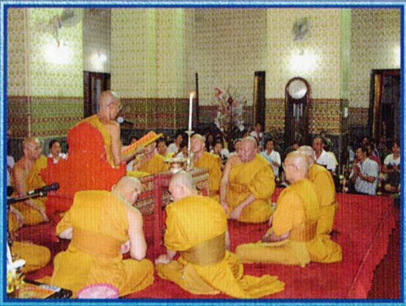

กิจกรรม
ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

แสดงพระธรรมเทศนา

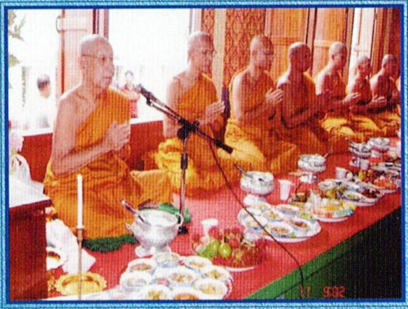

เวียนเทียนในวันสำคัญต่างๆ

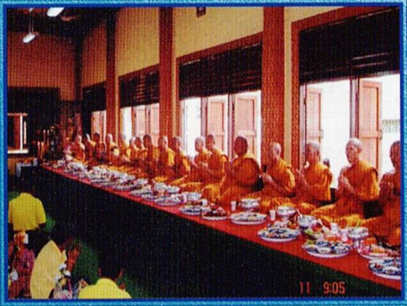

กิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

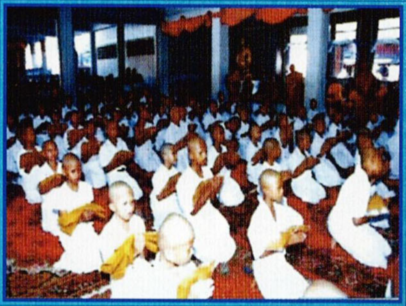

เป็นประธานบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน
ณ วัดครุใน อ.พระประแดง

กิจกรรมทางพระพุทธศาสนา โดยอุบาสก, อุบาสิกา

ประวัติ
วัดไพชยนต์พลเสพย์
ราชวรวิหาร
ฉบับกรมศิลปากร

วัดไพชยนต์พลเสพย์เป็นพระอารามหลวงชั้นโท ชนิดราชวรวิหาร ตั้งอยู่ที่ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ประวัติของวัดนี้มีเรื่องราวปรากฏอยู่ในหนังสือ พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๒ พระราชนิพนธ์ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ว่า "ในคราวเมื่อสร้างป้อมเมืองสมุทรปราการ ทรงพระราชดำริว่า ป้อมที่ได้สร้างขึ้นที่เมืองนครเขื่อนขันธ์แต่ก่อน ก็ยังค้างอยู่ไม่สำเร็จสมบูรณ์ จึงโปรดให้ พระเจ้าน้องยาเธอกรมหมื่นศักดิ์พลเสพ เป็นแม่กองทำการก่อสร้างเมืองนครเขื่อนขันธ์

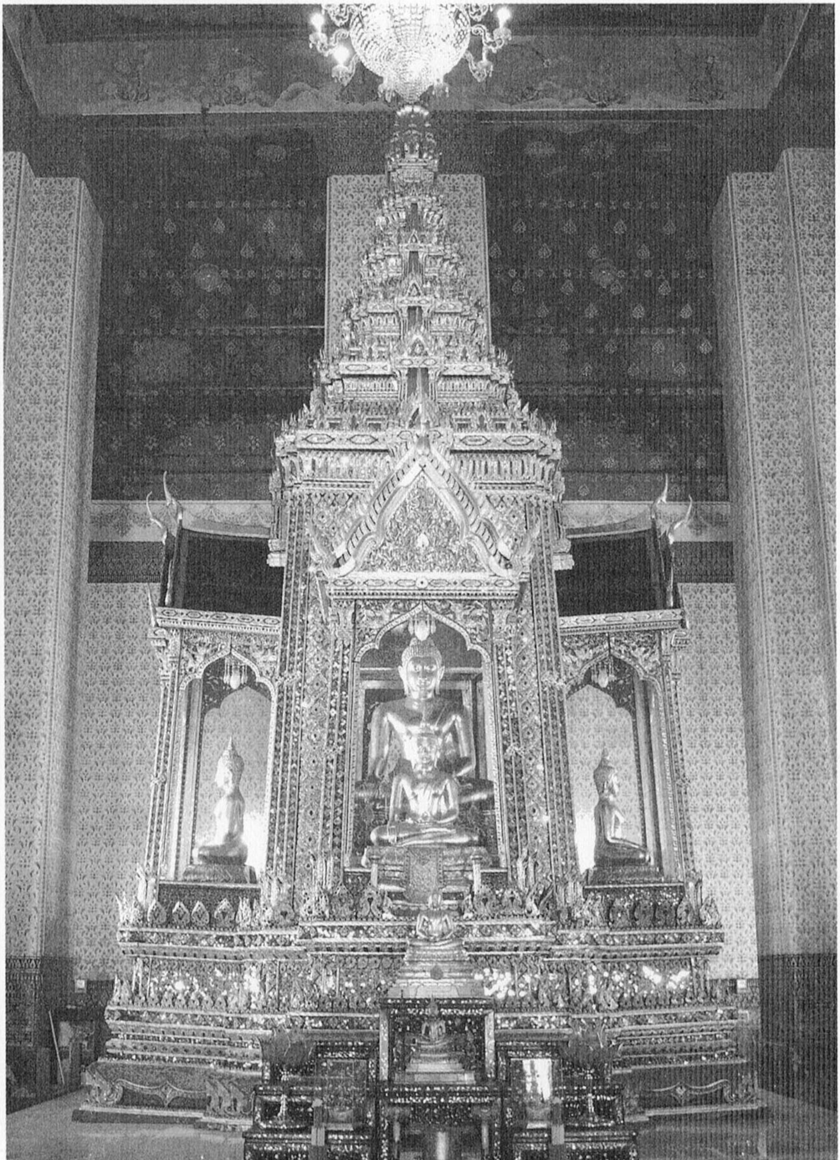
ที่ยังค้างอยู่ ให้สร้างป้อมขึ้นอีกป้อมหนึ่ง ชื่อป้อมเพชรหึง เปลี่ยนให้ขุดคลองลัดเมืองนครเขื่อนขันธ์ คลองหนึ่งมาทะลุออกคลองตาลาว คลองลัดที่ขุดใหม่นี้ เมื่อขุดกว้าง ๖ วา ลึก ๕ ศอก ยาว ๕๐ เส้น กรมหมื่นศักดิ์พลเสพ ทรงสร้างวัดขึ้นในคลองลัดที่ขุดขึ้นใหม่นี้วัดหนึ่ง พระราชทานนามว่า **“วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร”** พระเพชร-พิชัย (เกษ) ซึ่งเป็นนายงานสร้าง เมืองนครเขื่อนขันธ์ สร้างวัดขึ้นวัดหนึ่ง ตรงข้ามกับวัดไพชยนต์เพลเสพย์ฯ ชื่อวัดโปรดเกศเชษฐาราม ยังเป็นพระอารามหลวงอยู่จนทุกวันนี้ ทั้ง ๒ วัด

จากหลักฐานนี้ทำให้ทราบว่าวัดนี้ได้สร้างขึ้นในรัชสมัย ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พร้อม ๆ กับการขุดคลองปากลัด แต่จะสร้างขึ้นเมื่อปีใดไม่มีบอกไว้ อาจจะประมาณได้ว่าสร้างไม่ก่อนปี พ.ศ. ๒๓๖๒ เพราะในพระราชพงศาวดารกล่าวว่าปีนี้เป็นปีที่สร้างป้อมเมืองสมุทรปราการนี่เอง ก็ได้ขุดคลองลัดหลวงและสร้างวัดไพชยนต์พลเสพย์ฯ ขึ้น ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น ผู้สร้างวัดนี้คือกรมหมื่นศักดิ์พลเสพ ซึ่งดำรงพระยศเป็นเจ้าต่างกรม กำกับราชการกรมพระกลาโหมในรัชกาลที่ ๒ และต่อมาได้เลื่อนพระยศเป็นกรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพ ในรัชกาลที่ ๓ ชื่อของวัดที่ว่า **“ไพชยนต์พลเสพย์”** นี้สมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพได้ทรงสันนิษฐานว่าคงจะเป็นนามใหม่ เดิมเมื่อแรกสร้างในรัชกาลที่ ๒ เห็นจะเรียกว่า **“วัดกรมศักดิ์”** หรือ **“วัดปากลัด”** ถึงรัชกาลที่ ๓ คนทั้งหลายเห็นจะเรียกว่า **“วัดวังหน้า”** ที่ในพงศาวดารอ้างว่า

พระราชทานนามว่า วัดไพชยนต์พลเสพย์ นั้น เห็นจะไม่หมายถึงพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงพระราชทานไว้แต่แรกสร้างก็ได้ เพราะมีเค้าเงื่อนตามพระวินิจฉัยของสมเด็จกรมพระยา-ดำรงราชานุภาพในหนังสือสาส์นสมเด็จ ซึ่งทรงแน่พระทัยว่าพระ-บาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นผู้พระราชทานในเวลาต่อมาว่าดังนี้

บุษบกยอดปรางค์

บุษบกยอดปรางค์

"บุษบกยอดปรางค์" (ที่อยู่วัดไพชยนต์พลเสพย์) กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท ในรัชกาลที่ ๑ ทรงสร้างประดิษฐานพระพุทธสิหิงค์ ณ พระที่นั่งพุทไธสวรรย์ มีเรื่องปรากฏว่าเมื่อกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท พระองค์นั้น สวรรคตแล้ว การพิทักษ์รักษาในวังหน้าหละหลวมถึงมีผู้ร้ายเข้าไปลักเครื่องบูชาในพระที่นั่งพุทไธสวรรย์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก จึงโปรด ฯ ให้อัญเชิญพระพุทธสิหิงค์ลงไว้ในพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (ปรากฏในจดหมายเหตุครั้งรัชกาลที่ ๓ ว่าตั้งไว้บนฐานชุกชีทางด้านใต้) แต่บุษบกยอดปรางค์นั้นยังคงอยู่ในพระที่นั่งพุทไธสวรรย์ จนสิ้นรัชกาลที่ ๑ ถึงรัชกาลที่ ๒ ไม่ได้อัญเชิญพระพุทธสิหิงค์กลับไปไว้วังหน้า บุษบกนั้นตั้งว่างอยู่เปล่า ๆ กรมพระราชวังบวร มหาเสนานุรักษ์ในรัชกาลที่ ๒ จึงโปรดฯ ให้ย้ายเอาไปไว้ที่อื่น (จะเอาไปไว้ที่ไหนไม่

ปรากฏ) แล้วตั้งพระที่นั่งเศวตฉัตรในพระที่นั่งพุทไธสวรรย์แทนบุษบกนั้น ถึงรัชกาลที่ ๓ กรมพระราชวังบวรมหาศักดิ์พลเสพ จึงโปรดฯ ให้เอาบุษบกยอดปรางค์นั้นไปตั้งเป็นที่ประดิษฐานพระประธานที่พระอุโบสถ วัดไพชยนต์พลเสพย์ ซึ่งเป็นวัดที่พระองค์ได้ทรงสร้างขึ้นในคลองปากลัด จังหวัดพระประแดง แต่เมื่อยังเป็นเจ้าต่างกรมอยู่ในรัชกาลที่ ๒ สังเกตดูบุษบกนั้นเป็นฝีมือช่างชั้นหลังปะปนของเดิมอยู่ สันนิษฐานว่า เห็นจะทอดทิ้งจนดูชำรุดทรุดโทรมมาก กรมพระราชวังบวรมหาศักดิ์พลเสพ ในรัชกาลที่ ๓ เสด็จไปทอดพระเนตรเห็นทรงสังเวชพระหฤทัย จึงโปรดฯ ให้เอาไปถวายเป็นพุทธบูชา (อย่างว่า **"ปล่อยพระพุทธบาท"**) เห็นจะต้องบูรณปฏิสังขรณ์มาก จึงปรากฏฝีมือช่างสมัยหลังปะปนอยู่ถึงปานนี้

อนึ่ง ซึ่งวัดนั้นมีนามว่า **"ไพชยนต์พลเสพย์"** พิเคราะห์คำ **"ไพชยนต์"** ดูหมายจะเอาบุษบกนั้นเป็นนิมิตและคำว่า **"พลเสพย์"** มาแต่สร้อยพระนามของกรมพระราชวังบวรมหาศักดิ์พลเสพ ในรัชกาลที่ ๓ ซึ่งถวายบุษบกนั้น ชวนให้เห็นว่านามไพชยนต์พลเสพย์คงจะเป็นนามใหม่ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงขนานนามเมื่อในรัชกาลที่ ๔

พระวินิจฉัยของสมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพที่ว่า รัชกาลที่ ๔ ทรงขนานนามวัดนี้ก็ดูน่าจะเป็นจริง เพราะพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงชำนาญในทางอักษรศาสตร์เป็นอย่างยิ่ง คงจะขนานนามพระอารามหลวงซึ่งสร้างแต่รัชกาลที่ ๒ และเรียกกัน

วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร สมัยรัชกาลที่ ๕

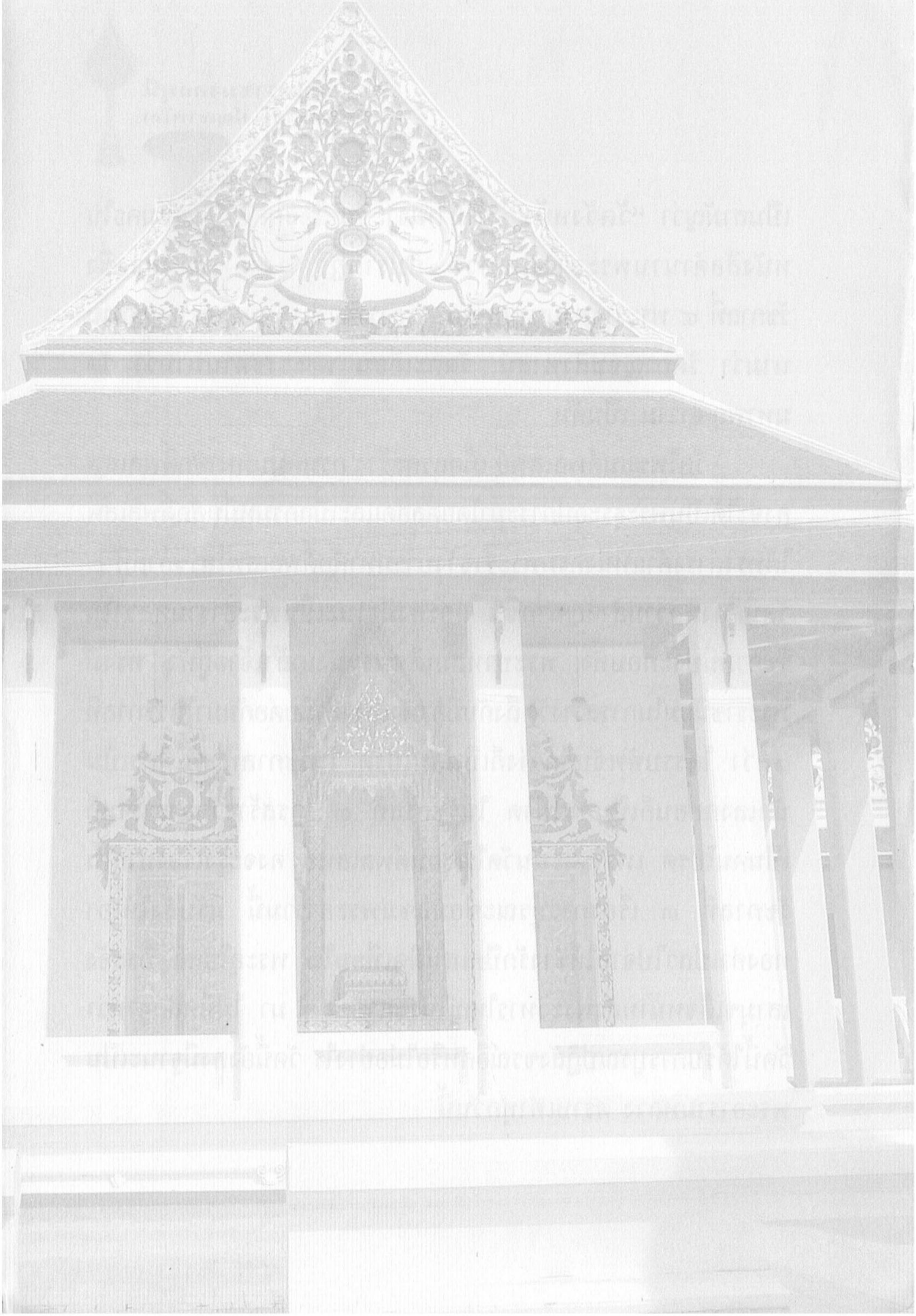

วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร สมัยปัจจุบัน

เป็นสามัญว่า **"วัดวังหน้า"** นี้ให้ไพเราะขึ้น โดยผูกเป็นศัพท์มคธใน หนังสือตำนานพระอารามหลวง ก็ปรากฏชื่อพระอารามหลวงซึ่ง รัชกาลที่ ๔ พระราชทานนามหลายพระอาราม เช่น วัดทอง พระราชทาน นามว่า วัดกาญจนสิงหาสน์, วัดตะเคียน พระราชทานนามว่า วัด มหาพฤฒาราม เป็นต้น

วัดไพชยนต์พลเสพย์ เมื่อแรกสร้าง กรมหมื่นมหาศักดิ์พลเสพ คงจะได้เป็นพระธุระอุปการะมาโดยตลอดและเมื่อกรมหมื่นศักดิ์พลเสพ ได้ทรงดำรงตำแหน่งกรมพระราชวังบวรมหาศักดิ์พลเสพในรัชกาลที่ ๓ วัดนี้ก็คงมีความสำคัญมากขึ้น และคงมีฐานะเป็นพระอารามหลวงใน รัชกาลนี้ประกอบทั้ง พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมี พระราชนิยมในการสร้างวัดถึงกับมีคำพังเพยเล่าสืบต่อกันมาในรัชกาลที่ ๑ ว่า ใครรบทัพจับศึกเก่งก็เป็นคนโปรด ในรัชกาลที่ ๒ ใครเป็น นักเลงกลอนก็เป็นคนโปรด ในรัชกาลที่ ๓ ใครสร้างวัดวาอารามก็ เป็นคนโปรด เพราะฉะนั้นวัดไพชยนต์พลเสพย์ คงจะรุ่งเรืองมากใน รัชกาลที่ ๓ เรื่องการบูรณะซ่อมแซมพระอารามนี้ มีรับสั่งให้เอา ทองคำเปลวไปจ่ายให้ช่างรักปิดเสาเม็ดเทียนใน พระอุโบสถ กระจัง เสามุขเด็จหน้าหลังพระวิหารใหญ่ในรัชกาลต่อ ๆ มา ไม่มีหลักฐานว่า วัดนี้ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์อีกหรือไม่อย่างไร วัดนี้ยังคงมีฐานะเป็น พระอารามหลวง ตราบเท่าทุกวันนี้

๑

พระราชประวัติ
สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาศักดิพลเสพ
(กรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพ)
ผู้ทรงสร้าง
วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร

พระราชประวัติสังเขป

กรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพ พระนามเดิมว่า **"พระองค์เจ้า อรุโณทัย"** เมื่อทรงพระเยาว์เรียกกันว่า **"พระองค์ช้าง"** ประสูติในรัชการที่ ๑ เมื่อ ณ วันศุกร์ เดือน ๑๑ แรม ๓ ค่ำ ปีมะโรง ตรงกับวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๓๒๘ เป็นพระเจ้า-ลูกยาเธอ ที่ ๑๗ ในจำนวนพระราชโอรสธิดา ๔๒ พระองค์ ของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เจ้าจอมนุ้ยใหญ่ {ธิดา

เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี หรือเจ้าพระยานคร (พัฒน์)} เป็นเจ้าจอมมารดา ต่อมาเมื่อพระลูกยาเธอพระองค์เจ้าอรุโณทัย ทรงพระเจริญวัยขึ้น พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก จึงโปรดฯ ให้สร้างวังถนนหน้าพระลาน (กลาง) ให้เป็นที่ประทับ (ปัจจุบันเป็นกรมศิลปากร) และในครั้งนั้นทรงสร้างวังเพิ่มเติมรวมทั้งหมด ๑๘ วัง

เมื่อปีเถาะ พ.ศ. ๒๓๕๐ พระชนมายุ ๒๓ พรรษา พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โปรดเกล้าฯ ให้ทรง **กรมหมื่นศักดิพลเสพ** คราวเดียวกับโปรดฯให้ เลื่อนกรมสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้ากรมขุนเสนนานุรักษ์ เป็น กรมหลวงและเป็นพระบัณฑูรน้อย ทรงกรมอยู่ ๓ ปี ก็สิ้นรัชกาลที่ ๑ เมื่อปีมะเส็ง พ.ศ. ๒๓๕๒

พอเปลี่ยนรัชกาลได้ไม่นาน พม่าก็ยกทัพมาตีหัวเมืองปักษ์ใต้ในปีมะเส็งนั้น พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย โปรดฯ ให้กรมพระราชวังบวรมหาเสนานุรักษ์ เป็นจอมพล เสด็จยกทัพไปปราบปราม เมื่อเสร็จศึกพม่าแล้ว ในปีต่อมาทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้านายมีหน้าที่กำกับราชการกระทรวงต่าง ๆ หลายพระองค์ **กรมหมื่นศักดิพลเสพ** ได้ทรงกำกับราชการกลาโหมในคราวนี้

มีความปรากฏในจดหมายเหตุเก่าว่า เมื่อทรงบัญชาการกลาโหมแล้ว ได้กราบบังคมทูลเรื่องตำแหน่ง กรมการเมืองนครศรีธรรมราช เมื่อคราวเจ้าพระยานคร (พัฒน์) ชราทุพลภาพ กราบถวายบังคมลาออกจากหน้าที่ราชการประจำ ตามเค้าจดหมายเหตุต่อไปว่า กรมการได้เชิญพระอัยการตำแหน่งนายทหารหัวเมืองซึ่งทรงชำระใหม่ และพระอัยการ

เก่า ๆ มาตรวจสอบชำระจัดเป็นทำเนียบสำหรับเมืองนครขึ้น เป็นอันว่า **กรมหมื่นศักดิพลเสพ** ได้ทรงจัดการปกครองเปลี่ยนแปลงระเบียบการเก่าบางอย่างให้เหมาะสมแก่สมัย ปรากฏในจดหมายเหตุนั้นว่า ถึงจัดกำหนดเขตแขวงสำหรับปกครองท้องที่เมืองนครศรีธรรมราช

ต่อมาประมาณกันว่า ราว พ.ศ. ๒๓๕๗ เจ้าพระยานคร (พัฒน์) ถึงอสัญกรรม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ **พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นศักดิพลเสพ** เสด็จไปในการปลงศพเจ้าคุณตา เป็นโอกาสที่ได้ทรงตรวจตราระเบียบการที่ได้ทรงจัดวางเป็นทำเนียบไว้แล้ว นับว่าเป็นกิจสำคัญของผู้บัญชาการปกครองอย่างหนึ่ง

ถึง พ.ศ. ๒๓๖๓ ได้ข่าวว่า พม่าเตรียมทัพจะเข้ามาตีเมืองไทย ได้โปรดเกล้าฯ ให้เจ้านายเป็นผู้บัญชาการทัพ ๒ พระองค์ คือ ได้ **พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นศักดิพลเสพ** เป็นแม่ทัพคุมพลไปตั้งขัดตาทัพ อยู่ที่เมืองเพชรบุรี กอง ๑ ให้พระเจ้าลูกยาเธอ กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ (คือพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว) ซึ่งเวลานั้นเป็นผู้ทรงบัญชาการกรมท่า เป็นแม่ทัพคุมพล ๑๐,๐๐๐ ไปตั้งขัดตาทัพ ทางด่านเมืองราชบุรีและกาญจนบุรี ทางหนึ่ง นอกนั้นมีทัพขุนนางอีกบ้าง

และในสมัยรัชกาลที่ ๒ นี้ โปรดเกล้าให้ พระเจ้าลูกยาเธอ กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ ทรงเป็นแม่กองสร้าง **"สวนขวา"** ให้งดงามขึ้นกว่าเดิม (สวนขวานี้ เป็นสวนสำหรับพระมหากษัตริย์เสด็จประพาสเป็นการภายใน เช่นเดียวกับสวนและสระแก้วในกรุงศรีอยุธยา จึงจำ

ต้องแต่งสวนให้งดงามเพื่อเป็นที่ทรงพระสำราญพระราชอิริยาบถ) ตามบันทึกของเจ้าพระยาทิพากรวงศ์ ดังนี้ *"ฝ่ายพระลูกยาเธอกรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ ได้รับสั่งแล้ว จึงเกณฑ์ข้าราชการ แบ่งหน้าที่ให้จัดการสถาปนา พระมหามณเฑียรองค์ใหญ่ ....พระเจ้าน้องยาเธอกรมหมื่นศักดิพลเสพเป็นแม่กองก่อภูเขาและปลูกต้นไม้หน้าเขื่อนเพชรชั้นในมีกำแพงล้อมรอบพระราชอุทยาน ริมกำแพงด้านตะวันตก โปรดฯ ให้ทำเก๋งหน้าถังยืดเนื่องกันไป ตั้งแต่ประตูราชสำราญ ลงมาด้านใต้ด้านตะวันตกตลอดถึงประตูกลม และให้ทำพระที่นั่งอย่างฝรั่ง พื้นสองชั้นขึ้นองค์หนึ่ง ทรงฟังมโหรี และทำป้อมที่ริมน้ำเป็นที่จอดประทับเรือพระที่นั่งสำปั้นเก๋งใหญ่ ทำเรือเท้งเป็นที่ประทับอีกแห่งหนึ่งและทำป้อมสูงสำหรับทอดพระเนตรแข่งเรือ ต่อเก๋งใหญ่ที่สวยอีก ๓ เก๋ง แล้วมอบให้พระราชวงศานุวงศ์ (รวมทั้งกรมหมื่นศักดิพลเสพ) ให้แต่งเก๋งที่เกาะส่วนของหลวง...........(ต่อมา เมื่อรัชกาลที่ ๒ นี้ โปรดฯ ให้รื้อสวนขวา นำเอาหินประดับสวนทั้งหมดไปถวายพระอารามต่าง ๆ ในกรุงเทพฯเพื่อถวายเป็นพุทธบูชาเสียทั้งสิ้น แด่รัชกาลที่ ๑)* บริเวณสวนขวาที่กล่าวนี้ ปัจจุบันเป็นสนามกว้าง เรียกว่า **"สวนศิวาลัย"** ได้ใช้เป็นสวนในงานพระราชพิธีต่าง ๆ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา

เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เสด็จสวรรคต มิได้ทรงมอบราชสมบัติแก่พระราชวงศ์พระองค์ใด พระราชวงศานุวงศ์และข้าราชการปรึกษาพร้อมกัน ถวายราชสมบัติแด่ พระบาทสมเด็จ-พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงสถาปนา **พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่น-**

ศักดิพลเสพ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๓๖๗ เป็น กรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพ (เป็นสมเด็จพระปิตุลา (อา) ของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว) ด้วยได้เคยทรงบัญชาการทัพศึกร่วมราชการมาด้วยกัน และได้ทรงบัญชาการราชการสำคัญเป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัยดังกล่าวมาแล้ว อีกประการหนึ่งทรงพระราชปรารภว่า พระราชวังที่ประทับชำรุดทรุดโทรม และ **กรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพ** เป็นพระราชบุตรเขยของ กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท ด้วยได้**พระองค์เจ้าดาราวดี** เป็นพระชายา เมื่อพระราชทานอุปราชาภิเษก จึงโปรดให้เสด็จไปเฉลิมพระมณเฑียรประทับอยู่ที่ พระราชวังบวรฯ

จำเดิมแต่กรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพ รับอุปราชาภิเษกแล้ว ได้เป็นกำลังรับราชการตลอดมา ที่เป็นส่วนสำคัญ คือ ทรงเป็นตำแหน่งจอมพลไปปราบเจ้าอนุเวียงจันทน์ เมื่อเป็นขบถ กับเมื่อครั้งเสด็จกลับจากเวียงจันทน์ ได้โปรดให้บูรณปฏิสังขรณ์ กำแพงเมืองนครราชสีมา ที่พวกขบถเวียงจันทน์ได้รื้อทำลายเสียด้านหนึ่ง ให้คืนดีดังเก่า และโปรดให้ขุดคูรอบนอกกำแพงเมืองนครราชสีมากับทรงพระราชศรัทธาโปรดให้สถาปนาพระอารามขึ้นในเมืองนครราชสีมาอีก ๒ พระอาราม และในราชการอื่น เช่น จัดปกครองเมืองนครศรีธรรมราช ดังกล่าวมาแล้วเป็นต้น

กรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพ ได้ทรงปฏิสังขรณ์พระราชวังหน้า ให้คืนดีทั้งวัง และทรงสร้างวัดบวรสถานสุธาวาส ซึ่ง

เรียกกันว่า **"วัดพระแก้ววังหน้า"** กับพระที่นั่งอิศราวินิจฉัย ต่อจากมุขเด็จหมู่พระวิมานด้านตะวันออกของเดิมขึ้นอีกองค์หนึ่ง การภายนอกในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้ทรงสร้าง **วัดไพชยนต์พลเสพย์** และป้อมเพชรหึง ที่เมืองนครเขื่อนขันธ์ และโปรดให้กรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพกับพระยาราชสงคราม คิดแบบพระเจดีย์ (แบบย่อเหลี่ยมไม้สิบสอง) จนเป็นที่พอพระราชหฤทัยแล้วจึงโปรดฯ ให้พระเจ้าลูกยาเธอกรมหมื่นเจษฎาบดินทร์กับ เจ้าพระยาพระคลังเป็นผู้อำนวยการสร้างพระสมุทรเจดีย์ (พอมาถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชประสงค์จะสถาปนาพระสมุทรเจดีย์ให้สูงใหญ่ขึ้นไปอีก เรือของชาวต่างประเทศที่เข้ามาจะได้แลเห็นพระสมุทรเจดีย์แต่ไกล จึงโปรดฯให้ช่างไปถ่ายแบบพระเจดีย์ลอมฟาง ที่กรุงศรีอยุธยา แล้วโปรดฯให้กรมหมื่นราชสีหวิกรมเป็นนายช่างจัดการสร้างพระสมุทรเจดีย์เป็นแบบลอมฟางสวมพระเจดีย์องค์เดิม) และกรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพได้ทรงสร้างวัดบวรนิเวศวิหาร ในรัชกาลที่ ๓ และอัญเชิญพระพุทธชินสีห์ซึ่งพระเจ้าลิไทกษัตริย์สุโขทัยทรงสร้างเมื่อ พ.ศ. ๑๙๐๐ จากวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก มาประดิษฐานไว้ในพระอุโบสถ

กรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพ ประชวรพระโรคมานน้ำมาปีเศษ เสด็จสวรรคตเมื่อวันอังคาร เดือน ๖ ขึ้น ๙ ค่ำ ตรงกับวันที่ ๑ พฤษภาคม เสด็จดำรงตำแหน่ง กรมพระราชวังบวรฯ มาได้ ๘ ปี ปีมะโรง พ.ศ. ๒๓๗๕ พระชนมายุ ๔๘ พรรษา

กรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพ มีพระราชโอรสพระธิดาดังต่อไปนี้

ประสูติก่อนอุปราชาภิเษก

๑.	พระองค์เจ้าหญิงอรุณ	พระธิดาองค์ที่ ๑ ในเจ้าจอมมารดาน้อย
๒.	พระองค์เจ้าหญิงสำอาง	พระธิดา ในเจ้าจอมมารดาคุ้มใหญ่
๓.	พระองค์เจ้าชายสว่าง	พระโอรสองค์ที่ ๑ ในเจ้าจอมมารดางิ้ว
๔.	พระองค์เจ้าหญิงอัมพร	พระธิดาในเจ้าจอมมารดาแสง
๕.	พระองค์เจ้าหญิงสังวาล	พระธิดาองค์ที่ ๑ ในเจ้าจอมมารดาเฟือง
๖.	พระองค์เจ้าชายกำภู	ประสูติ วันศุกร์ เดือน ๖ ขึ้น ๙ ค่ำ ปีฉลู นพศก จุลศักราช ๑๑๗๙ พ.ศ. ๒๓๖๐ พระโอรสในเจ้าจอมมารดาคำ สิ้นพระชนม์ในรัชกาลที่ ๕ ปีชวด อัฐศก จุลศักราช ๑๒๓๘ พ.ศ. ๒๔๑๙ เป็นต้นราชสกุล กำภู ณ อยุธยา
๗.	พระองค์เจ้าชายกัมพล	พระโอรสองค์ที่ ๑ ในเจ้าจอมมารดาตานี
๘.	พระองค์เจ้าชายอุทัย	พระโอรสองค์ที่ ๒ ในเจ้าจอมมารดางิ้ว
๙.	พระองค์เจ้าชายเกสรา	พระโอรสในเจ้าจอมมารดาคุ้มเล็ก ในรัชกาลที่ ๔ ได้รับพระสุพรรณบัฏ เป็นกรมหมื่นอานุภาพพิศาลศักดิ เป็นต้นราชสกุลเกสรา
๑๐.	พระองค์เจ้าชายเนตร	พระโอรสองค์ที่ ๒ ในเจ้าจอมมารดาเฟือง

๑๑. พระองค์เจ้าชายขจร พระโอรสในเจ้าจอมมารดานิ่ม

๑๒. พระองค์เจ้าชายอิศราพงศ์ พระโอรสในพระองค์เจ้าดาราวดี ในกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท ในรัชกาลที่ ๑ ในรัชกาลที่ ๔ ได้รับพระสุพรรณบัฏเป็นเจ้าฟ้าอิศราพงศ์ เป็นต้นราชสกุล อิศรศักดิ์

๑๓. พระองค์เจ้าหญิง อัมพา พระธิดาองค์ที่ ๑ ในเจ้าจอมมารดาฉิมสิงหฬ

๑๔. พระองค์เจ้าชายนุช พระโอรสองค์ที่ ๓ ในเจ้าจอมมารดาเฟือง เป็นต้นราชสกุลอนุชะศักดิ์

๑๕. พระองค์เจ้าชายแฉ่ง พระโอรสองค์ที่ ๓ ในเจ้าจอมมารดางิ้ว

พระโอรสพระธิดาประสูติเมื่ออุปราชาภิเษกแล้ว

๑๖. พระองค์เจ้าชาย พระโอรสในเจ้าจอมมารดา ลูกจันทร์

๑๗. พระองค์เจ้าชาย พระโอรสองค์ที่ ๒ ในเจ้าจอมมารดา ฉิมสิงหฬ สิ้นพระชนม์ในวันประสูติ

๑๘. พระองค์เจ้าชายเริงคะนอง พระโอรสในเจ้าจอมมารดาเอม เป็นต้นราชสกุลนันทิศักดิ

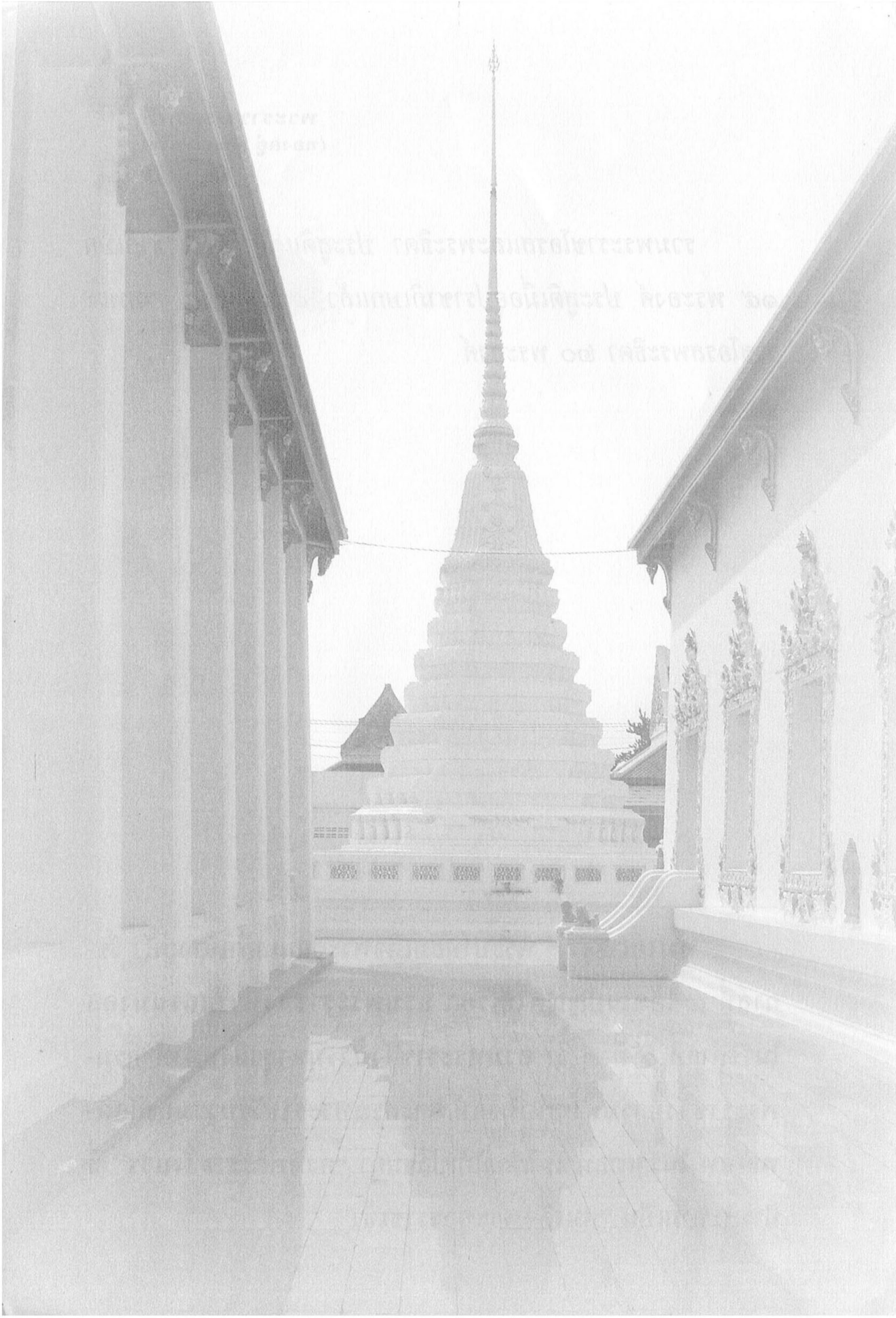
๑๙. พระองค์เจ้าหญิงบันเทิง พระธิดาในเจ้าจอมมารดาภู ได้เป็นพระชายา สมเด็จ-เจ้าฟ้ากรมพระยาบำราบปรปักษ์

๒๐. พระองค์เจ้าชายอินทวงศ์ พระโอรสในเจ้าจอมมารดาพัน

รวมพระราชโอรสและพระธิดา ประสูติแต่ก่อนอุปราชาภิเษก ๑๕ พระองค์ ประสูติเมื่ออุปราชาภิเษกแล้ว ๕ พระองค์ รวมพระราชโอรสพระธิดา ๒๐ พระองค์

หมายเหตุ * พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ได้ทรงบัญญัติให้เรียก **กรมพระราชวังบวรสถานมงคล** ในรัชกาลที่ ๑ ที่ ๒ ว่า **กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท กรมพระราชวังบวรมหาเสนานุรักษ์** และ**กรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพ** ในรัชกาลที่ ๓ โปรดให้เปลี่ยนคำ **"กรมพระราชวังบวร"** ที่นำพระนามเป็น **"สมเด็จพระบวรราชเจ้า"**

๒

ประวัติ
วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร
ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง
จังหวัดสมุทรปราการ

๑. ประวัติวัดโดยสังเขป

วัดนี้ **กรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพ** ทรงสร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๓๖๕ ขณะนั้นพระองค์ดำรงพระราชอิสริยยศ เป็น **กรมหมื่นศักดิพลเสพ** มีความเป็นมาตามพระราชพงศาวดาร กรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๒ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ในพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ว่า :-

"ในคราวเมื่อสร้างป้อมเมืองสมุทรปราการ ทรงพระราชดำริว่า ป้อมที่สร้างขึ้นที่เมืองนครเขื่อนขันธ์ แต่ก่อนก็ยังค้างอยู่ ไม่สำเร็จสมบูรณ์ จึงโปรดฯ ให้ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นศักดิพลเสพ เป็นแม่กองทำการสร้างเมืองนครเขื่อนขันธ์ที่ยังค้างอยู่ ให้สร้างป้อมขึ้นอีกป้อมหนึ่ง ชื่อป้อมเพชรหึง และให้ขุดคลองลัดหลังเมืองนครเขื่อนขันธ์คลองหนึ่งมาทะลุออกคลองตาลาว คลองลัดที่ขุดใหม่นี้ เมื่อขุดกว้าง ๖ วา ลึก ๕ ศอก ยาว ๕๐ เส้น กรมหมื่นศักดิพลเสพ ทรงสร้างวัดขึ้นในคลองลัดที่ขุดใหม่นี้วัดหนึ่ง...*

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงสันนิษฐานว่า *"เมื่อแรกสร้างในรัชกาลที่ ๒ เห็นจะเรียกว่า* ***"วัดกรมศักดิ์"*** *หรือ* ***"วัดปากลัด"*** *ถึงรัชกาลที่ ๓ คนทั้งหลายก็คงเรียกว่า* ***"วัดวังหน้า"*** *และวัดนี้ภายหลังพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานนามว่า* ***"วัดไพชยนต์พลเสพย์"*** *พระวินิจฉัยของสมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ที่ว่ารัชกาลที่ ๔ ทรงขนานนามวัดนี้ก็น่าจะดูเป็นจริง เพราะพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงชำนาญในทางอักษรศาสตร์เป็นอย่างยิ่ง พิเคราะห์คำว่า* ***"ไพชยนต"*** *ดูหมายจะเอาบุษบกนั้นเป็นนิมิต และคำว่า* ***"พลเสพย์"*** *มาแต่สร้อยพระนามของกรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพ ซึ่งถวายบุษบกนั้น"* ส่วนที่มีคำว่า **"ราชวรวิหาร"** นั้น เป็นไปตามทำเนียบพระอารามหลวงชนิดชั้นโท ในภายหลัง

"วัดไพชยนต์พลเสพย์เมื่อแรกสร้าง กรมหมื่นศักดิพลเสพคงจะได้เป็นพระธุระอุปการะมาตลอด และเมื่อกรมหมื่นศักดิพลเสพได้ทรงดำรงตำแหน่ง กรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพ ในรัชกาลที่ ๓ วัดนี้ก็คงจะมีความสำคัญมากขึ้นและคงจะมีฐานะเป็นพระอารามหลวงในรัชกาลนี้ ประกอบทั้งพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชนิยมในการสร้างวัด ถึงกับมีคำพังเพยเล่าสืบต่อกันมาในรัชกาลที่ ๑ ว่า ***"ใครรบทัพจับศึกเก่ง ก็เป็นคนโปรด ในรัชกาลที่ ๒ ใครเป็นนักเลงกลอน ก็เป็นคนโปรด ในรัชกาลที่ ๓ ใครสร้างวัดวาอาราม ก็เป็นคนโปรด"*** *เพราะฉะนั้น วัดไพชยนต์พลเสพย์ก็คงจะรุ่งเรืองมากในรัชกาลที่ ๓ นี้ นอกจากนี้ยังมีหลักฐานอยู่ในหมายรับสั่ง รัชกาลที่ ๓ เรื่องการบูรณะซ่อมแซมพระอารามนี้ว่า* ***"มีรับสั่งให้เอาทองคำเปลว ไปจ่ายให้ช่างรักปิดเสาเม็ดราวเทียนในพระอุโบสถ กระจังเสามุขเด็จหน้าหลังพระวิหารใหญ่"*** *ในรัชกาลต่อ ๆ มาไม่มีหลักฐานว่าวัดนี้ได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์หรือไม่"*

● เมืองนครเขื่อนขันธ์ นี้ตัดเอาท้องที่แขวงกรุงเทพฯ บ้าง แขวงเมืองสมุทรปราการบ้าง รวมกันตั้งขึ้นเป็นเมืองใหม่ และให้ย้ายครัวมอญ เมืองประทุมธานีลงมาอยู่ รัชกาลที่ ๒ ทรงโปรดฯให้ สมิงทองสา บุตรของพระยามหาโยธา (เจ่ง) เป็น **"พระยานครเขื่อนขันธ์ รามัญ ราชชาติ เสนาบดีศรีสิทธิสงคราม"** ต่อมาในรัชกาลที่ ๖ ทรงโปรดฯให้

เปลี่ยนนามเมืองนครเขื่อนขันธ์ เป็นจังหวัดพระประแดง และในรัชกาลที่ ๗ ทรงโปรดฯ ให้ยุบจังหวัดนี้เป็นอำเภอ-พระประแดง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ มาจนทุกวันนี้

อนึ่ง **“บุษบกยอดปรางค์”** ที่อยู่วัดไพชยนต์พลเสพย์นี้ กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท ในรัชกาลที่ ๑ ทรงสร้างพระที่นั่งขึ้นเพื่อประดิษฐานพระพุทธสิหิงค์ซึ่งพระองค์อัญเชิญมาจากเมืองเชียงใหม่ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๓๐ เมื่อสร้างเสร็จแล้วพระราชทานนามว่า พระที่นั่งสุทธาสวรรย์ มีเรื่องปรากฏว่า เมื่อกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาทสวรรคตแล้ว เวลานั้นตำแหน่งวังหน้ายังว่างอยู่การพิทักษ์รักษาในวังหน้าหละหลวม ถึงมีผู้ร้ายขึ้นลักเครื่องบูชาในพระที่นั่งสุทธาสวรรย์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก จึงโปรดให้เชิญพระพุทธสิหิงค์กับพระพุทธรูปอื่นๆ พร้อมทั้งสิ่งของอันเป็นพุทธบูชา เอาลงมาไว้ที่พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม (ปรากฏในจดหมายเหตุครั้งรัชกาลที่ ๑ ว่าตั้งไว้บนฐานชุกชีทางด้านใต้) แต่บุษบกยอดปรางค์นั้นยังอยู่ในพระที่นั่งสุทธาสวรรย์ จนสิ้นรัชกาลที่ ๑ ถึงรัชกาลที่ ๒ ไม่ได้อัญเชิญพระพุทธสิหิงค์กลับไปไว้ในวังหน้า บุษบกนั้นตั้งว่างอยู่เปล่าๆ กรมพระราชวังบวรมหาเสนานุรักษ์ ในรัชกาลที่ ๒ จึงโปรดฯ ให้ย้ายเอาไปไว้ที่อื่น แล้วตั้งพระแท่นเศวตรฉัตรแทนบุษบกนั้นในพระที่นั่งสุทธาสวรรย์ ทรงใช้เป็นที่เสด็จออกแขกเมืองและพระสงฆ์ถวายพระธรรมเทศนาแทน ครั้นเมื่อพระราชวังบวร รัชกาลที่ ๒

สวรรคต จึงใช้เป็นที่ประดิษฐานพระศพไว้ในพระที่นั่งสุทธาสวรรย์นั้น พอถึงรัชกาลที่ ๓ กรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพ ทรงปฏิสังขรณ์พระราชมณเฑียรของเดิมทั่วไป จึงโปรดฯ ให้เอาบุษบกยอดปรางค์นั้นไปตั้งเป็นที่ประดิษฐานพระประธานที่พระอุโบสถ วัดที่พระองค์ได้ทรงสร้างขึ้นในคลองปากลัด เมืองนครเขื่อนขันธ์ แต่เมื่อยังเป็นเจ้าต่างกรมอยู่ในรัชกาลที่ ๒ สังเกตดูบุษบกนั้นเป็นฝีมือช่างชั้นหลังปะปนของเดิมอยู่ สันนิษฐานว่า เห็นจะทอดทิ้งจนชำรุดทรุดโทรมมาก กรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพ ในรัชกาลที่ ๓ ไปทอดพระเนตรเห็นทรงสังเวชพระหฤทัยจึงโปรดฯ ให้เอาไปถวายเป็นพุทธบูชา (เมื่อทรงปฏิสังขรณ์วังหน้าเสร็จแล้ว จึงทรงเปลี่ยนนามพระที่นั่งสุทธาสวรรย์เป็น ***"พระที่นั่งพุทไธสวรรย์"*** *เพื่อให้นามคล้องกันกับพระที่นั่งองค์อื่น คือ "พระที่นั่งสันตพิมาน พระที่นั่งวายุสถานอมเรศ พระที่นั่งประเมศธาดา พระที่นั่งอิศราวินิจฉัย* ***พระที่นั่งพุทไธสวรรย์*** *พระที่นั่งสวรรค์จุฬาโลก และพระที่นั่งศิวโมกข์วิมาน) พอมาถึงรัชกาลที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้แห่พระพุทธสิหิงค์จากวัดพระศรีรัตนศาสดาราม กลับไปประดิษฐาน ณ พระที่นั่งพุทไธสวรรย์ ตามเดิมตราบจนกระทั่งทุกวันนี้*

๒. ปูชนียสถานและปูชนียวัตถุในวัดฯ

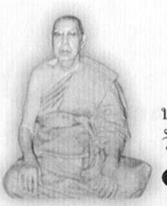
(๑) **บุษบกยอดปรางค์** นี้ รูปร่างคล้ายพระปรางค์มีห้ายอด มีจตุรมุข ๔ ด้าน ทุกด้านมีพระพุทธรูปหล่อประจำด้านละองค์ หน้าตักกว้าง ๑ ศอก ๔ นิ้ว พระประธานปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง ๒ ศอกเศษ เป็นพระพุทธรูปปั้นบุทองประดิษฐานอยู่ที่บุษบกในพระอุโบสถ ฐานบุษบกกว้าง ๙ ศอก บุษบกนี้ทำด้วยไม้สักแกะและสลักลวดลายประดับกระจกอย่างวิจิตร จัดว่าเป็นศิลปะสมัยโบราณชั้นหนึ่ง สันนิษฐานว่า ได้เคยสถาปนามาแล้วหนหนึ่ง จะเป็น พ.ศ. ใดไม่ทราบ เพราะบางแห่งมีรอยกะเทาะ เห็นของเก่าลงรักปิดทองอยู่ชั้นใน และทำการบูรณะใหม่ทั้งหมด โดย **พระราชมงคลญาณ (เปลี่ยน ปณีโต ป.ธ. ๔)** อดีตเจ้าอาวาส เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒

(๒) **พระอุโบสถ** มีลักษณะทรงจีน ก่ออิฐถือปูน กว้าง ๘ วา ๓ ศอก ยาว ๑๒ วา ด้านในมีเสารายใหญ่ หาดูได้ยากในจังหวัดนี้ปัจจุบัน มีอาสนสงฆ์ปูลาดด้วยพรมผืนใหญ่ และที่พื้นด้านล่างอีก ๒ ผืนใหญ่ โดยพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณ พระราชวีริยาภรณ์ อดีตเจ้าอาวาส ได้บริจาคทรัพย์ส่วนตัวสร้างไว้ และประดับด้วยโคมไฟ ทั้งใหม่และเก่า สว่างไสวในยามค่ำคืน นอกจากพระอุโบสถแล้ว ยังมีวิหารทิศอีก ๔ หลัง ลักษณะทรงจีนเหมือนกัน บูรณะใหม่ทั้งหมด โดย **พระราชมงคลญาณ (เปลี่ยน ปณีโต ป.ธ. ๔)** อดีตเจ้าอาวาส เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒

(๓) **พระวิหาร** มีลักษณะทรงจีน ก่ออิฐถือปูน กว้าง ๘ วา ๒ ศอก ยาว ๑๑ วา ๒ ศอก ด้านนอกมีเสารายใหญ่ ซุ้มประตูและหน้าต่างติดปูนปั้นประดับ บูรณะใหม่ทั้งหมด โดย **พระราชมงคลญาณ (เปลี่ยน ปณีโต ป.ธ. ๔)** อดีตเจ้าอาวาส เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒ *สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัติวงศ์ ทรงเรียกวัดต่าง ๆ ในรัชสมัยรัชกาลที่ ๒* (รวมทั้งวัดไพชยนต์ฯ) *ว่า **"วัดในอย่าง"** (ตรงข้ามกับ **"วัดนอกอย่าง"**) **"วัดในอย่าง"** สมัยรัชกาลที่ ๓ เรียกว่า **"วัดแบบอย่างพระราชนิยม"** คือวัดที่สร้างอย่างแบบประเพณีของอยุธยา และต้นรัตนโกสินทร์*

(๔) **พระประธานใหญ่ในพระวิหาร** ปางมารวิชัย ไม่ทราบว่าเป็นพระหล่อหรือระบุสมัยใด หน้าตักกว้าง ๑ วา ๑๖ นิ้ว กับมีพระโมคคัลลานะ กับ พระสารีบุตร ยืนคู่กัน

(๕) **ภาพจิตรกรรมฝาผนัง** เป็นภาพเกี่ยวกับพุทธประวัติและเกี่ยวกับพุทธชาดก และไตรภูมิพระร่วง คูหาตามฝาผนังวิหารชั้นในมีพระพุทธรูปนั่งลงรักปิดทอง อยู่รอบรวม ๔๔ องค์ หน้าตักกว้างประมาณ ๑๖ นิ้ว กรมศิลปากรได้อนุรักษ์ภาพจิตรกรรม โดยงบประมาณของกรมศิลปากร ด้วยการป้องกันความชื้นขึ้นฝาผนัง ซึ่งจะทำลายภาพอันมีค่า เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๑ และบูรณะพระวิหารเฉพาะภายนอกใหม่ทั้งหมด โดย **พระราชมงคลญาณ (เปลี่ยน ปณีโต ป.ธ. ๔)** อดีตเจ้าอาวาส เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒

(๖) **พระพุทธรูปหล่อปางยืนถวายเนตร (หลวงพ่อเนตร)** ที่ซุ้มมุขหน้าพระวิหาร ๑ องค์ สูง ๑ วา ๙ นิ้ว ไม่ทราบว่าเป็นพระสมัยใด มีประชาชนเป็นจำนวนมากเคารพนับถือพากันมาบวงสรวงเสมอ บูรณะใหม่ทั้งหมด โดย **พระราชมงคลญาณ (เปลี่ยน ปณีโต ป.ธ. ๔)** อดีตเจ้าอาวาส เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒

(๗) **รอยพระพุทธบาทจำลอง** อยู่ที่ซุ้มมุขหลังพระวิหาร รอยพระพุทธบาทจำลอง บูรณะใหม่ทั้งหมด โดย **พระราชมงคลญาณ (เปลี่ยน ปณีโต ป.ธ. ๔)** อดีตเจ้าอาวาส เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒

(๘) **เจดีย์ ๓ องค์** อยู่ที่ด้านหลังพระอุโบสถกับพระวิหาร เป็นเจดีย์สมัยเดียวกัน ๓ องค์ ชนิดย่อเหลี่ยมไม้สิบสอง ฐานกว้าง ๔ วา สูงสุดยอดประมาณ ๑๔ วา กับมีที่สำหรับเดินจงกรม มีกำแพงล้อมรอบอยู่ด้านเหนือ หลังพระอุโบสถได้ชำรุดทรุดโทรมมาก บูรณะใหม่ทั้งหมด โดย **พระราชมงคลญาณ (เปลี่ยน ปณีโต ป.ธ. ๔)** อดีตเจ้าอาวาส เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒

(๙) **พระปรางค์ฐานล่าง ๔ เหลี่ยม** อยู่ที่กำแพงพระอุโบสถกับพระวิหาร เป็นของเก่า องค์พระปรางค์ชำรุด นางสาวชม วังเป้า นางแสร์ ชั้นหงษ์ นางเน้ย วังเป้า ได้รื้อแล้วถ่ายแบบปฏิสังขรณ์ขึ้นตามรูปเดิม

(๑๐) **ส่วนพระพุทธใหญ่** รูปปางประทานพร ขนาดหน้าตัก ๙๙ นิ้ว หน้าพระอุโบสถ พระวิหาร สร้างในสมัยพระราชมงคลญาณ อดีตเจ้าอาวาส

๓. ที่วัดและที่ธรณีสงฆ์

(๑) **ที่ตั้งวัด** ตั้งอยู่ที่เลขที่ ๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เนื้อที่ประมาณ ๑๘ ไร่ ๓ งาน ๗๔ ตารางวา มีอาณาเขต ดังนี้

ด้านตะวันออก	ติดคลองลัดหลวง ยาว ๔ เส้น ๖ วา
ทิศเหนือ	เลียบเข้าไปในคลองซอย ชื่อคลองเพลง ยาว ๓ เส้น ๕ วา
ทิศตะวันตก	สุดเขตมีคูหักมุมเลียบไปตามหลังวัด ยาว ๕ เส้น ๓ วา
ทิศใต้	มีลำกระโดงไปทะลุหน้าวัดจดคลองลัดหลวง ยาว ๓ เส้น ๑๑ วา

(๒) **ที่ธรณีสงฆ์** มีทั้งหมด ๒ แห่ง ดังนี้

แห่งที่ ๑ ตั้งอยู่ที่ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นโฉนดที่ดิน รวม ๗ โฉนด ได้แก่ :-

๑) โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๐๓ เนื้อที่ดินประมาณ ๖๔ ไร่ ๒ งาน ๕๒ ตารางวา ถูกเวนคืนตามโครงการถนนวงแหวนอุตสาหกรรม ๓ ไร่ - งาน ๙๖ ตาราวาคงเหลือเนื้อที่ดิน ประมาณ ๖๑ ไร่ ๑ งาน ๕๖ ตาราวา

๒) โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๐๔ เนื้อที่ดินประมาณ ๔๘ ไร่ - งาน ๘๐ ตารางวา ถูกเวนคืนตามโครงการถนนวงแหวนอุตสาหกรรม ๗

ไร่ ๒ งาน ๘๑ ตารางวา คงเหลือเนื้อที่ดินประมาณ ๔๐ ไร่ ๑ งาน ๙๙ ตารางวา

๓) โฉนดที่ดินเลขที่ ๕๗๒๕ เนื้อที่ดินประมาณ - ไร่ - งาน ๘๐ ตารางวา

๔) โฉนดที่ดินเลขที่ ๕๐๖๓ เนื้อที่ดินประมาณ ๑ ไร่ - งาน ๔๐ ตารางวา

๕) โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๑๖๙ เนื้อที่ดินประมาณ ๑ ไร่ - งาน ๒๕ ตารางวา

๖) โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๑๘๔ เนื้อที่ดินประมาณ ๖ ไร่ ๒ งาน ๐๐ ตารางวา

๗) โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๑๘๕ เนื้อที่ดินประมาณ ๖ ไร่ ๒ งาน ๘๐ ตารางวา

รวมเนื้อที่ดิน ๗ โฉนด ประมาณ ๑๑๗ ไร่ ๑ งาน ๘๐ ตารางวา

แห่งที่ ๒ ตั้งอยู่ที่ ตำบลบางเสาธง กิ่งอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ :-

๑) โฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๒๓ เนื้อที่ดินประมาณ ๑๐๘ ไร่ ๓ งาน ๔๘ ตารางวา

รวมที่ธรณีสงฆ์ ๒ แห่ง รวมเป็นเนื้อที่ประมาณ ๒๒๖ ไร่ ๑ งาน ๒๘ ตารางวา

๔. การดำเนินงานบำรุงรักษาวัด และจัดการศาสนสมบัติของวัด

ในอดีต ก่อนสมัยพระราชวีริยาภรณ์ (สวัสดิ์) ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส (พ.ศ. ๒๔๙๘) ไวยาวัจกรของวัดทำหน้าที่เป็นผู้จัดเก็บผลประโยชน์จากการให้เช่าที่ธรณีสงฆ์ของวัดเป็นรายปี แล้วทำรายงานการจัดเก็บผลประโยชน์ฯทั้งหมดส่งกระทรวงธรรมการ และแจ้งรายรับรายจ่ายในการก่อสร้างและปฏิสังขรณ์วัดเป็นลำดับมา จนกระทั่งถึงสมัยพระราชวีริยาภรณ์ เป็นเจ้าอาวาส (พ.ศ. ๒๔๙๘ - ๒๕๑๗)

การจัดเก็บผลประโยชน์จากการให้เช่าที่ธรณีสงฆ์ของวัดแบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ

(๑) มอบให้ กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ โดยศึกษาธิการอำเภอ เป็นผู้จัดเก็บแทน ได้แก่ที่ธรณีสงฆ์แปลงกิ่งอำเภอบางเสาธง ทั้งแปลง และแปลงที่อำเภอพระประแดง (ส่วนใหญ่)

(๒) มอบให้ สำนักงานศาสนสมบัติกลาง กรมการศาสนา (ปัจจุบันอยู่ในสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี) เป็นผู้จัดเก็บแทน ได้แก่ที่ธรณีสงฆ์แปลงที่อำเภอพระประแดง (บางส่วน)

(๓) มอบให้ไวยาวัจกรของวัด เป็นผู้จัดเก็บผลประโยชน์ { จากที่ธรณีสงฆ์ของวัดส่วนที่เหลือจากการมอบให้กรมการศาสนาจัดเก็บ

ตาม (๑) และ (๒) ดังกล่าวข้างต้น} แทน แล้วทำรายงานการจัดเก็บผลประโยชน์ฯทั้งหมดส่งกรมการศาสนา และแจ้งรายรับรายจ่ายในการก่อสร้างและปฏิสังขรณ์วัดตามกฎกระทรวงฯ เป็นลำดับมา

พอมาถึงสมัยพระราชมงคลญาณ เป็นเจ้าอาวาส ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ - ๒๕๔๖ การจัดเก็บผลประโยชน์จากการให้เช่าที่ธรณีสงฆ์ของวัด ได้เจริญรอยตามพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณหลวงพ่อพระราชวิริยากรณ์ ดำเนินการทุกประการ

จนกระทั่งได้มีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ มีผลทำให้ กรมการศาสนา ในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ (เดิม) เปลี่ยนไปอยู่ในสังกัดของกระทรวงวัฒนธรรมฯ ที่ตั้งใหม่ รับผิดชอบเกี่ยวกับศาสนาอื่นๆ นอกจากศาสนาพุทธ และมีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ภายใต้การควบคุมของ สำนักงานศาสนสมบัติในสังกัดของสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นหน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวกับศาสนสมบัติกลาง วัดร้าง และศาสนสมบัติของวัดในพระพุทธศาสนา ดังนั้น ศึกษาธิการอำเภอ (ผู้ทำหน้าที่แทนกรมการศาสนาเดิม) จึงส่งคืนเงินรายได้ค่าเช่าที่ธรณีสงฆ์ของวัดที่จัดเก็บได้ทั้งหมดให้แก่วัด พร้อมส่งมอบเอกสารสิทธิที่ธรณีสงฆ์และสัญญาเช่าที่ดินทั้งหมดคืนให้แก่วัดเพื่อดำเนินการจัดเก็บผลประโยชน์เอง ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้นมา เนื่องด้วยมีการปฏิรูประบบราชการและโครงสร้างทางการบริหารราชการแผ่นดิน ที่มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ดังกล่าวแล้ว ดังนั้น

พระราชมงคลญาณจึงได้จัดตั้ง สำนักงานศาสนสมบัติวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหารขึ้น เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งมีภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานบำรุงรักษาวัด และจัดการศาสนสมบัติของวัด ตามข้อบังคับของสำนักงานศาสนสมบัติของวัดกำหนด ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ กฎมหาเถรสมาคม กฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งของสำนักงานศาสนสมบัติ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ดังนั้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้นไป การจัดเก็บผลประโยชน์จากการให้เช่าที่ธรณีสงฆ์ของวัด จึงแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ

(๑) มอบให้ สำนักงานศาสนสมบัติกลาง อยู่ในสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี) เป็นผู้จัดเก็บแทนตามเดิม ได้แก่ที่ธรณีสงฆ์แปลงที่อำเภอพระประแดง (บางส่วน)

(๒) มอบให้ สำนักงานศาสนสมบัติของวัดฯ เป็นผู้จัดเก็บผลประโยชน์จากที่ธรณีสงฆ์ของวัด {ส่วนที่เหลือทั้งหมดจากการมอบให้สำนักงานศาสนสมบัติกลางจัดเก็บตาม (๑) ดังกล่าวข้างต้น} แทน โดยได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎมหาเถรสมาคม และระเบียบปฏิบัติ ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดเก็บผลประโยชน์จากการให้เช่าที่ธรณีสงฆ์ของวัดได้กำหนดไว้

ต่อมา เมื่อ**พระสุนทรธรรมสมาจาร** ได้เป็นเจ้าอาวาส ตั้งแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นมา การจัดเก็บผลประโยชน์

จากการให้เช่าที่ธรณีสงฆ์ของวัด คงเจริญรอยตามพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณ พระราชมงคลญาณ ได้ดำเนินการทุกประการ

๕. เขตสังฆาวาส

กุฏิ ที่อยู่ของสงฆ์ ปี พ.ศ. ๒๔๖๐ เป็นต้นมา แต่ก่อนทราบว่ามีอยู่ ๕ คณะ ส่วนราชาคณะอยู่หลังพระวิหารด้านใต้ ภายหลังได้รื้อถอนนำไปปฏิสังขรณ์ของเก่าด้วยกันให้ดีขึ้น สมัยนั้น วัดอาจทรุดโทรมลง มีภิกษุจำวัดอยู่น้อยรูป กล่าวกันว่า ศาลาและกุฏินอกเขตทางด้านใต้ออกไปก็เคยมี ต่อมาจึงรื้อถอนเข้ามารวมในคณะสงฆ์เป็นอันเดียวกัน ที่ว่างเปล่าก็กลายเป็นสวนไปหมด ในสมัยหลวงพ่อพระราชวีริยาภรณ์ (สวัสดิ์ ฐิตาโภ) หาเป็นที่สวนไม่เจอ กลายเป็นที่บ้านเต็มไปหมด ในอดีตเฉพาะเขตวัดมีหอระฆังเครื่องไม้จริง ฐานก่ออิฐถือปูน หอไตรฝาไม้กระดาน เสาไม้จริง อยู่หน้าจงกรมด้านเหนือ ศาลาดิน (แท่นเย็น) อยู่หน้าวัด ๑ หลัง ศาลาท่าน้ำ ๒ หลัง อยู่ริมคลองลัดหลวง กับหมู่กุฏิเลียบไปตามคลองเพลงมีอีก ๒ คณะ หอสวดมนต์และหอฉันพร้อมและยังมีศาลาท่าน้ำแบบทรงไทยสร้างด้วยไม้สักทั้งหลังมีช่อฟ้าใบระกา สมัยนี้หาสภาพเช่นนั้นไม่พบแล้ว เสนาสนะของเดิมที่คงอยู่และใช้ได้จนถึงปัจจุบัน มีดังนี้

(๑) ศาลาการเปรียญทรงไทย เสาปูน ใต้ถุนโล่ง ชั้นบนพื้นเป็นไม้ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๗ สมัยพระครูบวรวิมุติ (บุญ)

(๒) **ศาลาชั้นเดียวเปิดโล่ง** ตั้งอยู่ด้านทิศเหนือ ค่อนไปทางทิศตะวันตก ของตัวศาลาการเปรียญ เป็นที่ประดิษฐานรูปปั้นของอดีตเจ้าอาวาส

(๓) **กุฏิเจ้าอาวาส** ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของโรงเรียนปริยัติธรรม หรือด้านทิศเหนือของศาลาประดิษฐานรูปปั้นอดีตเจ้าอาวาส เป็นอาคาร ๒ ชั้น ชั้นที่ ๒ มีทางเดินเชื่อมต่อกับกุฏิพระราชวีริยาภรณ์ (สำนักงาน สพช.) พระราชวีริยาภรณ์และพระราชมงคลญาณ เคยใช้เป็นที่พำนัก

(๔) **กุฏิกล้วยไม้** เป็นอาคารไม้ ๒ ชั้น ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของกุฏิเจ้าอาวาส ด้านคลองเพลง

(๕) **กุฏิบัวทรัพย์** เป็นอาคารไม้ ๒ ชั้น ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของกุฏิเจ้าอาวาส (มีกุฏิหอกลางคั่นอยู่) อยู่แนวเดียวกับกุฏิทัพแสงไปทางทิศเหนือ บูรณะใหม่เมื่อปี ๒๕๔๓ สมัย**พระราชวีริยาภรณ์** (ปัจจุบัน **พระครูสิริธรรมธาดา** รองเจ้าอาวาส ใช้เป็นที่พำนัก)

(๖) **กุฏิหอไข่ไก่** เป็นอาคารไม้ ๒ ชั้น ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของกุฏิบัวทรัพย์

(๗) **กุฏิอาจารย์แท่ง** เป็นอาคารไม้ ๒ ชั้น ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของกุฏิหอไข่ไก่

(๘) **สำนักเรียนบาลี** ตั้งอยู่ทางทิศใต้ ของกุฏิเจ้าอาวาสเดิม เป็นอาคาร ค.ส.ล. ๒ ชั้น (ปัจจุบันเป็นสำนักงาน สพช.) ชั้นที่ ๒ ทำสะพานทางเดินเชื่อมต่อกับกุฏิเจ้าอาวาสเดิม

สมัยหลวงพ่อพระราชวีริยาภรณ์ (สวัสดิ์ ฐิตาโภ) ได้จัดการเปลี่ยนแปลงแก้ไข เมื่อเห็นว่าของเก่าชำรุด ควรปฏิสังขรณ์ก็ปฏิสังขรณ์ ควรก่อสร้างก็ก่อสร้างขึ้นใหม่ให้มั่นคงถาวร มีดังต่อไปนี้

(๑) **กุฏิรัฐประชาสามัคคี** เป็นอาคาร ค.ส.ล. ๒ ชั้น สร้างในปี พ.ศ. ๒๕๑๑

(๒) **กุฏิพระราชวีริยาภรณ์** ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตก ของ **กุฏิรัฐประชาสามัคคี** สร้างในปี พ.ศ. ๒๕๑๒

(๓) **กุฏินายยิ้ม (ฮับ) ชีวะธนรักษ์** เป็นอาคาร ค.ส.ล. ๒ ชั้น สร้างในปี พ.ศ. ๒๕๑๒

(๔) **กุฏิทัพแสง** เป็นอาคาร ค.ส.ล. ๒ ชั้น สร้างในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ (ห้องสมุดวัดไพชยนต์)

นอกจากนี้พระราชวีริยาภรณ์ ได้ปรับปรุงสถานที่ให้เหมาะสมตามสมัยนิยม มีขนบธรรมเนียมตามประเพณีทางพระพุทธศาสนาและการศึกษา เป็นต้น แต่เดิมมีการสอนและการเรียนตามแบบเก่าและเจริญขึ้นตามระบอบใหม่ มีโรงเรียนปริยัติธรรม อาคารไม้ ๒ ชั้น ตั้งอยู่ด้านทิศเหนือของศาลาการเปรียญ สอนนักธรรมตรี โท และเอก และด้านหน้าโรงเรียนปริยัติธรรม มีศาลาพระราชวีริยากรณ์สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นศาลามุงหลังคา ไม่มีฝาผนังเปิดโล่ง สำหรับภาษาบาลี ไวยากรณ์ สอนเปรียญ ๓ และ ๔ โดย**พระราชวีริยาภรณ์ (สวัสดิ์ ฐิตาโภ)** สอนเอง ที่สำนักเรียนบาลี (สำนักงาน สพช. ปัจจุบัน)

เพราะมีทำเลที่เหมาะสมแก่ภูมิประเทศของกุลบุตร การสัญจรไปมาได้รอบด้านทั้งทางบกและทางเรือ

สมัยเดิมเคยมีโรงเรียนรัฐบาล ภายหลังได้ยุบรวมกับโรงเรียนประจำอำเภอพระประแดง (โรงเรียนมัธยมวัดทรงธรรม) เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๔ ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๗๕ ทางวัดได้ดำริตั้งโรงเรียนราษฎร์ขึ้นอีก **ครูสุดใจ สิทธิกำจร** กับ**ครูสวัสดิ์ จันทร์ผลิผล** เป็นผู้สอน เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ ก็ได้สร้างโรงเรียนหนังสือไทยขึ้น ๑ หลัง เป็นทรงปั้นหยา พื้นล่างคอนกรีต มีมุขกลาง รวม ๕ ห้อง ๒ ชั้น แล้วมอบเข้าเป็นโรงเรียนประชาบาล ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง ปัจจุบันโรงเรียนวัดไพชยนต์พลเสพย์ ทางราชการได้ย้ายไปตั้งใหม่ ที่ถนนพระราชวีริยาภรณ์ (ถนนสุขาภิบาล ๔ เดิม) เนื่องจากโรงเรียนวัดคับแคบไม่พอกับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น **นายเฉลา ขาวผ่อง** ซึ่งเป็นครูใหญ่ในขณะนั้น จึงได้ขอบริจาคที่ดินเนื้อที่ประมาณ ๓ ไร่ และเงินช่วยค่าก่อสร้างอาคารอีก ๓๐๐,๐๐๐ บาท จาก**นายกร จาตุรจินดา** รวมกับงบประมาณของทางราชการอีก ๖๐๐,๐๐๐ บาท สร้างเสร็จใน ๒ ปี และเปิดใช้สอนได้ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ พร้อมทั้งเปลี่ยนชื่อโรงเรียนวัดไพชยนต์พลเสพย์มาเป็น **"โรงเรียนพลอยจาตุรจินดา"** ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาตราบจนกระทั่งทุกวันนี้ โดยมี**พระราชมงคลญาณ** อดีตเจ้าอาวาส และ**พระสุนทรธรรมสมาจาร** เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบันร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนพลอยจาตุรจินดา และมอบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนเป็นประจำติดต่อกันตลอดมา ปัจจุบันโรงเรียน

วัดไพชยนต์นี้ได้รื้อถอนและสร้างเมรุเผาศพไว้แทน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ก่อนพระราชวีริยาภรณ์ มรณภาพ ๑ ปี และมีศาลาสวดพระอภิธรรมด้านข้างเมรุทิศใต้ รวม ๓ หลัง สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ (พร้อมสร้างเมรุ) คือ ๑. ศาลาพระราชวีริยาภรณ์ ๒. ศาลาปลีก-ชิต ทัพแสง ๓. ศาลาชีวะธนรักษ์ และต่อจากศาลาพระราชวีริยาภรณ์ไปด้านทิศตะวันตกเป็นศาลาโรงครัวกุฏิที่สร้างในสมัยพระราชมงคลญาณเป็นเจ้าอาวาสมีดังต่อไปนี้

(๑) **กุฏิเสงี่ยม พึ่งสมบัติ** เป็นอาคาร ทรงไทยประยุกต์ ค.ส.ล. ๒ ชั้น ตั้งอยู่ทางด้านทิศใต้ของกุฏิหอกลางหรืออยู่ระหว่างสำนักงาน สพช. กับกุฏิทัพแสง สร้างในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ใช้เป็นพิพิธภัณฑ์ และที่พำนักของพระสุนทรธรรมสมาจาร เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน

(๒) **กุฏิมิตรประคอง** เป็นอาคาร ค.ส.ล. ๒ ชั้น (รื้อโรงครัวเก่าออก) ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของโรงเรียนปริยัติธรรม ด้านคลองเพลง สร้างในปี พ.ศ. ๒๕๓๘

(๓) **กุฏิหอกลาง** เป็นอาคาร ค.ส.ล. ๒ ชั้น คู่กัน ๒ หลัง มีทางเดินเชื่อมตรงกลาง สร้างโดยเจ้าภาพแต่ละห้อง (เดิมเป็นอาคารไม้สักปั้นหยาคู่กันแล้วรื้อออก) สร้างใหม่เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒

(๔) **กุฏิ น.ส. สุวิมล ศักดามินทร์** (กุฏิหอกลอง) เป็นอาคาร ค.ส.ล. ๒ ชั้น (รื้อกุฏิหลังเก่าออกแล้วขยับตั้งแนวใหม่ชิดด้านคลองเพลง) สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒

(๕) กุฏิอนุสรณ์ไพชยนต์ และตระกูล ไชยพิณ เป็นอาคาร ค.ส.ล. ๒ ชั้น ตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือกุฏิอาจารย์แท่ง หรือด้านทิศตะวันตกของกุฏิหอกลอง สร้างในปี พ.ศ. ๒๕๔๒

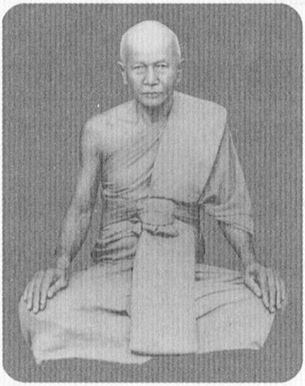
นอกจากนี้ยังมีศาลาสวดพระอภิธรรมสร้างเพิ่มอีก ๓ ศาลา ในสมัยพระราชมงคลญาณ เป็นเจ้าอาวาส ได้แก่........

(๑) **ศาลาวชิรเขื่อนขันธ์** (ศาลา ๔) ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของพระเจดีย์ ๓ องค์ หรือด้านทิศใต้ของโรงครัว สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖

(๒) **ศาลาอุดม เขมะจันตรี** (ศาลา ๕) ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของศาลา ๔ สร้างเมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๖

(๓) **ศาลาเสนีย์ ศรีสันติ** (ศาลา ๖) ตั้งอยู่ทางด้านทิศใต้ของโรงครัว (ตรงกันข้ามศาลา ๔) สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙

อดีตบุรพาจารย์
(ที่มีภาพถ่าย)

พระครูบวรวิมุติ
(หลวงปู่บุญ)
ปกครองวัดตั้งแต่
ปี พ.ศ.๒๔๖๓ - ๒๔๙๗
รวม ๓๕ ปี

พระราชวีริยาภรณ์
(สวัสดิ์ ฐิตาโภ)
ปกครองวัดตั้งแต่
ปี พ.ศ. ๒๔๙๘ - ๒๕๑๗
รวม ๑๙ ปี

พระราชมงคลญาณ
(เปลี่ยน ปณีโต)
ปกครองวัดตั้งแต่
ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ - ๒๕๔๖
รวม ๒๘ ปี

๖. อดีตเจ้าอาวาส

ตั้งแต่สร้างวัดมา แต่เดิมจะมีเจ้าอาวาสรูปใดบ้าง ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด เฉพาะที่สืบทราบและค้นคว้ามาได้ โดยมีประวัติสังเขปเพียง ๑๑ รูป ดังนี้ :-

(๑) **เจ้าคุณอุดมญาณ (แสง)** สัญชาติไทย เชื้อชาติรามัญ

(๒) **พระครูบวรวิมุติ (สัง)** เป็นพระอาจารย์ฝ่ายวิปัสนาธุระ สัญชาติไทย เชื้อชาติไทย

(๓) **พระครูบวรวิมุติ (ฟัก)** เป็นพระอาจารย์ฝ่ายวิปัสนาธุระ สัญชาติไทย เชื้อชาติไทย

(๔) **พระครูบวรวิมุติ (ม่วง)** เป็นพระอาจารย์ฝ่ายวิปัสนาธุระ สัญชาติไทย เชื้อชาติไทย มีภูมิลำเนาเดิม อยู่ตำบลราษฎร์บูรณะ จังหวัดธนบุรี

(๕) **พระครูวินยานุปุรณาจารย์ (คำ)** เป็นพระอุปัชฌาย์ที่มีศิษยานุศิษย์มาก สัญชาติไทย เชื้อชาติไทย มีภูมิลำเนาอยู่ตำบลแจงร้อน อำเภอราษฎร์บูรณะ จังหวัดธนบุรี แต่ก่อนเคยเป็นศิษย์วัดรวก ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง ได้มาอุปสมบทอยู่ที่สำนักวัดโปรดเกศเชษฐาราม ตรงข้ามกับวัดไพชยนต์พลเสพย์ ภายหลังได้เป็นพระวินยานุปุรณาจารย์ แล้วได้ย้ายมาเป็นเจ้าอาวาสวัดไพชยนต์พลเสพย์นี้ประมาณ ๑๐ พรรษา

เจ้าอาวาสที่ได้กล่าวนามมาแล้วนี้ ได้ถึงแก่มรณภาพด้วยโรคชราภาพขณะเมื่อเป็นพระภิกษุสงฆ์ เป็นลำดับมาทั้ง ๕ รูป

(๖) **พระครูวินยานุปุรณาจารย์** (โชติ) เปรียญ ๓ สัญชาติไทย เชื้อชาติไทย เป็นพระที่มีชื่อเสียงในทางเทศนาโวหารเป็นที่นิยมของบุคคลทุกชั้น สำนักเดิมอยู่วัดราชบูรณะ (วัดเลียบ) จังหวัดพระนคร เป็นบุตรนายนะ นางปริก บรรพชาเป็นสามเณรตั้งแต่เล็ก มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่สะพานเสี้ยว อำเภอชนะสงคราม จังหวัดพระนคร ต่อมาภายหลังเลื่อนสมณศักดิ์เป็น**พระครูบวรวิมุติ** ที่วัดนี้ มีพรรษาปกครองวัดตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๔๒ ถึง ๒๔๔๘ รวม ๖ ปี แล้วได้ลาออกจากสมณเพศ ไปครองเพศฆราวาส

(๗) **พระครูบวรวิมุติ** (พันธ์) สัญชาติไทย เชื้อชาติไทย อุปสมบทเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๑ เป็นพระปลัดต่อมาเลื่อนสมณศักดิ์เป็น**พระครูบวรวิมุติ** เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๐ มีพรรษาปกครองวัดตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๐ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๐ รวม ๑๐ ปี แล้วได้ลาออกจากสมณเพศ ไปครองเพศฆราวาส

(๘) **พระครูบวรวิมุติ** (บุญ) สัญชาติไทย เชื้อชาติไทย มีภูมิลำเนาอยู่ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ อุปสมบทครั้งที่ ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๗ เดิมอยู่สำนักวัดโปรดเกศฯ ได้ย้ายมาอยู่วัดไพชยนต์ฯ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๑ เป็นพระภิกษุได้ดูแลกิจวัตรปกครองตลอดมา เป็นเจ้าอาวาสเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๓ ดำรงตำแหน่งเจ้าคณะตำบลและพระอุปัชฌาย์ พรรษา ๓๔ อายุ ๗๑

(๙) **พระราชวีริยาภรณ์ (สวัสดิ์ ฐิตาโภ)** ปธ. ๔ เป็นบุตรนายยิ้ม - นางต่อม นามสกุลเดิม "กันฤทธิ์" เกิดเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๔๗ ตรงกับวันพุธ แรม ๓ ค่ำ เดือน ๓ ปีมะโรง ณ ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ บรรพชาเป็นสามเณร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๓ และอุปสมบทเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๘ ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๗ รวม ๑๙ ปี มรณภาพ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ พรรษา ๔๙ อายุ ๗๐

พระราชวีริยาภรณ์ ดำรงตำแหน่งเป็นพระอุปัชฌาย์ และเจ้าคณะอำเภอพระประแดง พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณฯ ได้วางรากฐานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม และบาลี สร้างโรงเรียนและสำนักเรียนพระปริยัติธรรม ขึ้นแห่งแรกในอำเภอพระประแดงและในจังหวัดสมุทรปราการ สร้างศิษย์เปรียญธรรมประโยคสูง หลาย ๆ รูป หลาย ๆ คน ถึงระดับ ป.ธ. ๙ เป็นต้น คือ **พระศรีรัตนเมธี (บุญสม ชาติวิสุทธิ)** เจ้าคณะอำเภอเมือง สมุทรปราการ เจ้าอาวาสวัดกลางวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ **พระปริยัติธรรมคุณาธาร (แช่ม)** เจ้าคณะตำบลบางพึ่ง และเจ้าอาวาสวัดโปรดเกศเชษฐาราม **พระครูสุนทรพจนคุณ** ผู้ช่วยเจ้าอาวาสชั้นพิเศษ วัดโปรดเกศเชษฐาราม **พระครูบริหารปริยัติกิจ (ภักดิ์)** ผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวง วัดโปรดเกศเชษฐาราม **พระมหาวงศ์** ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดครุใน และอาจารย์ใหญ่แผนกบาลี วัดครุใน และสัทธิวิหาริก อีกมากมาย นอกจากนี้ ได้ทำการพัฒนาวัดให้เจริญ เช่น สร้างถนนพระราชวีริยาภรณ์

(ถนนสุขาภิบาล ๔) เชื่อมระหว่างถนนนครเขื่อนขันธ์กับถนนราษฎร์-บูรณะ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นที่ประจักษ์อยู่ทุกวันนี้

และในสมัย**หลวงพ่อพระราชวีริยาภรณ์ (สวัสดิ์ ฐิตาโภ)** ได้จัดการเปลี่ยนแปลงแก้ไข กุฏิ เสนาสนะภายในวัด เมื่อเห็นว่าของเก่าชำรุด ควรปฏิสังขรณ์ก็ปฏิสังขรณ์ ควรก่อสร้างก็ก่อสร้างขึ้นใหม่ให้มั่นคงถาวร ดังกล่าวแล้ว

(๑๐) พระราชมงคลญาณ (เปลี่ยน ปณีโต) ป.ธ. ๔

● **สถานะเดิม** - ชื่อ เปลี่ยน นามสกุล สุทธิ เกิดวันพฤหัสบดี เดือนอ้าย ปีจอ ตรงกับ วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๕ บิดา นายมาก มารดา นางบาง ภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๑ หมู่ ๕ แขวงคลอง-สองต้นนุ่น เขตลาดกระบัง จังหวัดกรุงเทพมหานคร (เป็นพี่ชายของ**พระสุนทรธรรมสมาจาร (ทองอยู่ ปญฺญาพโล)**

● **บรรพชา** - เป็นสามเณร ที่วัดสุทธาโภช แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

● **อุปสมบท** - ฉายา **"ปณีโต"** ที่วัดกลาง ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดงจังหวัดสมุทร ปราการ พระอุปัชฌาย์ **พระครูธรรม-วิธานปรีชา (ก้อน)** วัดกลาง ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗

● **วิทยฐานะ** - นักธรรมโท (พ.ศ. ๒๔๘๙) เปรียญธรรม ๔ (พ.ศ. ๒๔๙๑)

● **ความสามารถพิเศษ** - พูดภาษารามัญ อ่านออกเขียนได้ ทรงจำและสวดพระปาฏิโมกข์เองได้

● **งานด้านการปกครอง**

พ.ศ. ๒๕๐๘ ย้ายจากวัดกลาง ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง มาอยู่ที่วัดไพชยนต์ฯ เพื่อช่วยภารกิจพระศาสนา **พระราชวีริยาภรณ์ (สวัดดิ์ ฐิตาโภ)** อดีตเจ้าคณะอำเภอพระประแดง

พ.ศ. ๒๕๐๙ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาส วัดไพชยนต์ฯ

พ.ศ. ๒๕๑๓ เป็นรองเจ้าอาวาส วัดไพชยนต์ฯ

พ.ศ. ๒๕๑๗ รักษาการแทนเจ้าอาวาสวัดไพชยนต์ฯ

พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นพระอุปัชฌาย์ วิสามัญ

พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นเจ้าคณะอำเภอพระประแดง

งานด้านการปกครอง มีความเรียบร้อย ไม่มีเรื่องที่จะต้องแก้ไขผ่านขึ้นไปถึงผู้บังคับบัญชาเหนือ

● **งานด้านการศึกษา**

พ.ศ. ๒๔๙๒ - ๒๕๑๗ เป็นครูสอนบาลี และกรรมการตรวจธรรมสนามหลวง

พ.ศ. ๒๕๑๘ - ๒๕๒๙ เป็นกรรมการอุปถัมภ์การศึกษา และกรรมการอำนวยการศาสนศึกษาระดับอำเภอและจังหวัดสมุทรปราการ

พ.ศ.๒๕๓๘-๒๕๔๖ ให้ความร่วมมือกับสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครสนับสนุนการศึกษาแก่เยาวชน ในโรงเรียนของ กทม. ส่งพระภิกษุวิทยากรหลายรูปไปเป็นครูช่วยสอนวิชาจริยศึกษา ที่โรงเรียนวัดสน โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม ในเขตราษฎร์บูรณะ โรงเรียนนาหลวง ในเขตทุ่งครุ และพลอยจาตุรจินดา ในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ และส่งนักเรียนโรงเรียนวัดสน เขตราษฎร์บูรณะ และนักเรียนโรงเรียนพลอยจาตุรจินดา ให้เข้าสอบธรรมศึกษาชั้นตรี ชั้นโทและชั้นเอก ในสนามหลวง คณะจังหวัดสมุทรปราการ ในนามสำนักเรียนวัดไพชยนต์ฯ (ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ จนถึงปี พ.ศ.๒๕๔๖)

พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๔๖ เป็นกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพลอยจาตุรจินดา พระประแดง งานด้านการศึกษาอื่น ๆ ให้พระภิกษุสามเณรได้ศึกษาธรรมวินัยและบาลี โดยจัดหาอุปกรณ์การศึกษาให้ และส่งเสริมให้ไปศึกษาในสำนักเรียนอื่นที่ระดับสูงกว่า เช่น วัดชนะสงคราม วัดปากน้ำภาษีเจริญ เป็นต้น

นอกจากนี้ได้แจกทุนการศึกษาพระปริยัติธรรมให้แก่พระภิกษุนักเรียนบาลีและนักธรรมและแจกทุนการศึกษาเยาวชน ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เช่น โรงเรียนอาษาวิทยา โรงเรียนวัดทรงธรรม โรงเรียนอำนวยวิทย์ โรงเรียนวัดกลาง โรงเรียนวัดรวก โรงรียนพลอยจาตุรจินดา และโรงเรียนอื่น ๆ อีกปีละหลายแสนบาททุกปี เป็นต้น

● งานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

จัดทำโดยส่วนตนในฐานะเป็นเจ้าอาวาสและเจ้าคณะอำเภอฯ เท่าที่ทำได้ ส่วนการพระศาสนาได้ร่วมกับคณะสงฆ์ในปกครองจัดทำตามวาระของทางคณะสงฆ์ได้กำหนด เช่น เป็นประธานบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน เฉลิมพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาส ๗๒ พรรษามหาราช ในนามคณะสงฆ์อำเภอพระประแดง หรือการปฏิบัติธรรมที่วัดลุ่มสุ่ม จังหวัดกาญจนบุรี เป็นต้น

● งานด้านการพัฒนาวัด

พ.ศ. ๒๕๒๒ สร้างซุ้มประตูชั้นนอก ศิลปะเขมร ผสมศิลปะไทยประยุกต์

พ.ศ. ๒๕๒๗ สร้างซุ้มประตูชั้นใน ศิลปะพุทธคยา ผสมศิลปะไทยประยุกต์

พ.ศ. ๒๕๓๑ บูรณปฏิสังขรณ์ พระอุโบสถทั้งภายนอกและภายใน พร้อมการอนุรักษ์ลายภาพจิตรกรรมฝาผนัง และลายภาพตลอดเสาทั้งหมด ลายภาพเสาจากพระที่นั่งอัมรินทรวินิจฉัย พระบรมมหาราชวัง

พ.ศ. ๒๕๓๓ บูรณะพระวิหารหลังใหญ่ภายนอก อนุรักษ์ภาพลายจิตรกรรมฝาผนังภายใน

พ.ศ. ๒๕๓๔ บูรณะพระวิหารสี่ทิศ

พ.ศ. ๒๕๓๖ บูรณะพระเจดีย์ ๓ องค์ใหญ่ ด้านหลังโบสถ์และวิหาร

พ.ศ. ๒๕๓๗ บูรณะกำแพงแก้วรอบพระอุโบสถและพระวิหาร ซุ้มบุษบกยอดปรางค์ลงรัก ปิดทองประดับกระจก และปิดทองพระประธานและพระภายในบุษบก สร้างพระพุทธรูปใหญ่ปางประทานพร ขนาดหน้าตัก ๙๙ นิ้ว ไว้หน้าพระอุโบสถและพระวิหาร และสร้างกำแพงแก้วทรงจีนประยุกต์ นอกจากนี้ได้บูรณะถนน ค.ส.ล. ด้านริมคลองหน้าวัดเพื่อป้องกันน้ำท่วม

พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๕ สร้างศาลาบำเพ็ญกุศลและกุฏิสงฆ์ เสนาสนะสำหรับพระภิกษุ ดังกล่าวแล้ว และสาธารณะประโยชน์ทั้งภายในวัดและนอกวัดรวมสิ้นค่าใช้จ่ายประมาณค่าหลายสิบล้านบาท (**พระราชมงคลญาณ**ได้พัฒนาวัดให้แข็งแรงมั่นคงสวยงามเจริญรุ่งเรืองอย่างเห็นได้ชัดเจน)

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้รับการยกย่องประกาศให้เป็น

"วัดที่จัดอุทยานการศึกษา"

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้รับการยกย่องให้เป็น

"วัดพัฒนาตัวอย่าง"

● งานด้านการบำเพ็ญสาธารณกุศล

พระราชมงคลญาณ ได้รับการยกย่องให้เป็น “เถร-ประชานาถ” คือเป็นพระเถระผู้เป็นที่พึ่งของประชาชนทั้งหลายโดยแท้ ได้บำเพ็ญสาธารณกุศลด้วยดี ทั้งภายในเขตปกครอง และนอกเขตปกครอง ของพระเดชพระคุณท่านฯ คิดเป็นจำนวนเงินมหาศาลมากมาย ได้บำเพ็ญสาธารณะกุศล ติดต่อกันตลอดมา จนถึงแก่มรณภาพ และได้รับพระราชทานเสมาธรรมจักรทองคำ ประเภทสงเคราะห์ประชาชนและส่งเสริมการพัฒนาชุมชน จาก**สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕

● มรณภาพ

พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณ**พระราชมงคลญาณ** ได้มรณภาพ เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๖ เวลา ๑๑.๐๐ น. ณ โรง-พยาบาลจุฬาลงกรณ์ ด้วยโรคไตวายเรื้อรัง สิริอายุรวม ๘๑ ปี พรรษา ๕๙ และได้รับพระราชทานน้ำหลวงสรงศพ พร้อมด้วยเครื่องเกียรติยศประกอบศพ ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานหีบทองทึบประกอบศพ และ**สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** โปรดพระราชทานผ้าไตร ๕ ไตร ทอดถวายพระสงฆ์บังสุกุลในการพระราชทานเพลิงศพ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๗

สิ่งสำคัญที่เป็นปูชนียสถาน ในวัดไพชยนต์พลเสพย์ฯ คือ

๑. **พระอุโบสถ** มีลักษณะทรงจีนก่ออิฐถือปูน กว้าง ๘ วา ๓ ศอก ยาว ๑๒ วา ด้านในมีเสารายใหญ่หาดูได้ยากในจังหวัดนี้ อาสน์สงฆ์ปูลาดด้วยพรมผืนใหญ่ และที่พื้นด้านล่างอีก ๒ ผืนใหญ่ พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณ**พระราชวิริยาภรณ์** อดีตเจ้าอาวาสได้บริจาคทรัพย์ส่วนตัวสร้างไว้ และประดับด้วยโคมไฟ ทั้งใหม่และเก่าสว่างไสว ในยามค่ำคืน นอกจากพระอุโบสถแล้ว ยังมีพระวิหารทิศอีก ๔ หลัง ลักษณะทรงจีนเหมือนกัน

๒. **พระวิหาร** มีลักษณะทรงจีนก่ออิฐถือปูน ทรงจีน กว้าง ๘ วา ๒ ศอก ยาว ๑๑ วา ๒ ศอก ด้านนอกมีเสารายใหญ่ ซุ้มประตูและหน้าต่างติดปูนปั้นประดับ

๓. **พระประธานปางมารวิชัย** หน้าตักกว้าง ๒ ศอก เป็นพระพุทธรูปปั้นบุทองประดิษฐานอยู่ที่**บุษบก**ในพระอุโบสถ บุษบกนี้กล่าวกันว่าเป็นที่ประดิษฐานของ**พระพุทธสิหิงค์** (ตามดำรัสของ**สมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ** เมื่อเสด็จไปเยี่ยมของเก่าในวัด พ.ศ. ๒๔๗๔) บุษบกนี้ทำด้วยไม้สัก แกะและสลักลวดลายประดับกระจกอย่างวิจิตร จัดว่าเป็นศิลปะเยี่ยมสมัยโบราณชั้นหนึ่ง สันนิษฐานว่าได้เคยสถาปนามาแล้วหนหนึ่ง จะเป็น พ.ศ. ใดไม่ทราบ เพราะบางแห่งมีรอยกระเทาะ เห็นของเก่าลงรักปิดทองอยู่ด้านใน บุษบกนี้

รูปทรงคล้ายพระปรางค์ มีจัตุรมุข ๔ ทิศ ทุกด้านมีพระพุทธรูปหล่อประจำด้านละองค์ หน้าตักกว้าง ๑ ศอก ๔ นิ้ว ฐานบุษบกกว้าง ๙ ศอก สูงสุดยอด ๔ วา ๑ ศอก

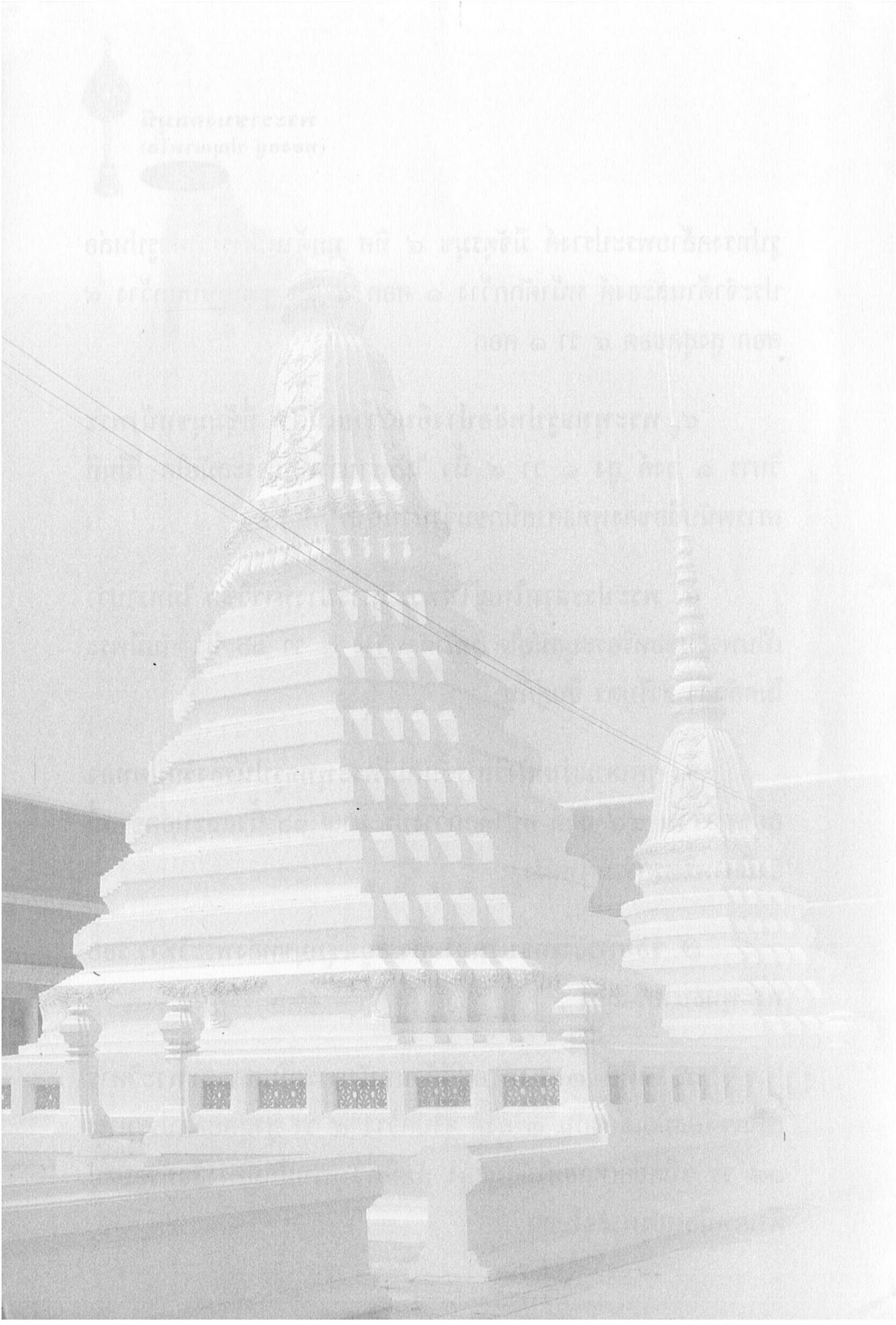
๔. **พระพุทธรูปหล่อปางยืนถวายเนตร** ที่ซุ้มมุขหน้าพระวิหาร ๑ องค์ สูง ๑ วา ๙ นิ้ว ไม่ทราบว่าเป็นพระสมัยใด เป็นที่เคารพนับถือของพุทธศาสนิกชนจำนวนมาก

๕. **พระประธานใหญ่ในพระวิหารปางมารวิชัย** ไม่ทราบว่าเป็นพระหล่อหรือระบุสมัยใด หน้าตักกว้าง ๑ วา ๑๖ นิ้ว กับมีพระโมคคัลลา สารีบุตร ยืนคู่กัน

๖. คูหาตามฝาผนังวิหารชั้นในมี**พระพุทธรูปนั่งลงรักปิดทองอยู่รอบรวม ๔๔ องค์** หน้าตักกว้างประมาณ ๑๖ นิ้วและนอกจากนี้ยังมีภาพจิตรกรรมฝาผนัง

๗. **รอยพระพุทธบาทจำลอง** อยู่ที่ซุ้มมุขหลังพระวิหาร รอยพระพุทธบาทจำลอง

๘. **เจดีย์ ๓ องค์** อยู่ที่ด้านหนังพระอุโบสถและพระวิหาร เป็นเจดีย์สมัยเดียวกัน ๓ องค์ ฐานกว้าง ๔ วา สูงสุดยอดประมาณ ๑๔ วา ชนิดย่อเหลี่ยมไม้สิบสอง กับมีที่จงกรมมีกำแพงล้อมรอบอยู่ด้านเหนือหลังพระอุโบสถ

๙. พระปรางค์ฐานล่าง ๔ เหลี่ยม อยู่ที่หน้ากำแพงพระอุโบสถกับพระวิหาร เป็นของเก่าองค์ปรางค์ชำรุด นางสาวชม วังเป่า นางเสาร์ ชั้นหงส์ นางเน้ย วังเป่า ได้รื้อแล้วถ่ายแบบปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ตามรูปเดิม

"วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร"

วัด เก่าแก่ มาแต่ โบราณกาล　　พวกชาวบ้าน เรียกขาน ขนานนาม
ไพชยนต์ ยลบุษบก ห้ายอดงาม　　มีหนึ่งเดียวพระอารามเท่านั้น
พลเสพย์ กรมหมื่น ทรงสร้างไว้　　ในสมัย ขุดคลองลัด เมืองเขื่อนขันธ์
ราชวรวิหาร ชั้นสำคัญ　　ลำดับขั้น พระอารามหลวงชั้นโท
คู่บ้าน ของย่าน ตำบลบางพึ่ง　　เป็นที่หนึ่ง ของ "ปากลัด" วัดใหญ่โต
คู่เมือง สมุทรปราการ นานอักโข　　ในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น
สมุทร พระเจดีย์กลางน้ำ　　ทรงกระทำการออกแบบคิดค้น
ปราการ "ป้อมเพชรหึง" หนึ่งผลิตผล　　ทรงสร้างจนสำเร็จเสร็จสมบูรณ์ฯ

(ร้อยกรองโดย อาจารย์สมพงษ์ ณรงค์ชัย)

จาก วันแม่ ถึง วันพ่อ ๑๑๖ วัน
ร่วมสร้างสามัคคียิ่งใหญ่
ร้อยรักร้อยดวงใจ เทิดไท้ถวายพ่อแผ่นดิน

จาก ๑๒ สิงหาฯ　　วันเฉลิมฯ พระราชินี
วันแม่ เทิดบารมี　　พระแม่หลวง ของปวงชน
ถึง ๕ ธันวาคม　　อุดมฤกษ์ ชัยมงคล
วันพ่อ เฉลิมพระชนม์　　ครบ ๘๑ พรรษา
๑๑๖ วัน สู่วันพ่อ　　ขอเทิดไท้มหาราชา
ร่วม กุศลนานา　　น้อมถวายพระภูวไนย
สร้างสรรค์ความกลมเกลียว　　เป็นหนึ่งเดียวตลอดไป
สามัคคียิ่งใหญ่　　ขอให้คนไทยปรองดองกัน
ร้อยรัก สมัครสมาน　　ด้วยการสมานฉันท์
ร้อยดวงใจ ผูกพัน　　ฉันพี่น้องผองเผ่าพันธุ์
เทิดไท้ถวาย จักรินทร์　　นวมินทร์ จอมราชัน
พ่อแผ่นดิน มิ่งขวัญ　　ขอพระองค์ ทรงพระเจริญ ฯ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ ฯ
ข้าพระพุทธเจ้า คณะกรรมการสำนักงาน สพช.
วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร
๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑
(นายสมพงษ์ ณรงค์ชัย ร้อยกรองถวาย)

ท่านรู้จักไหม ?
วัดไพชยนต์พลเสพย์ฯ

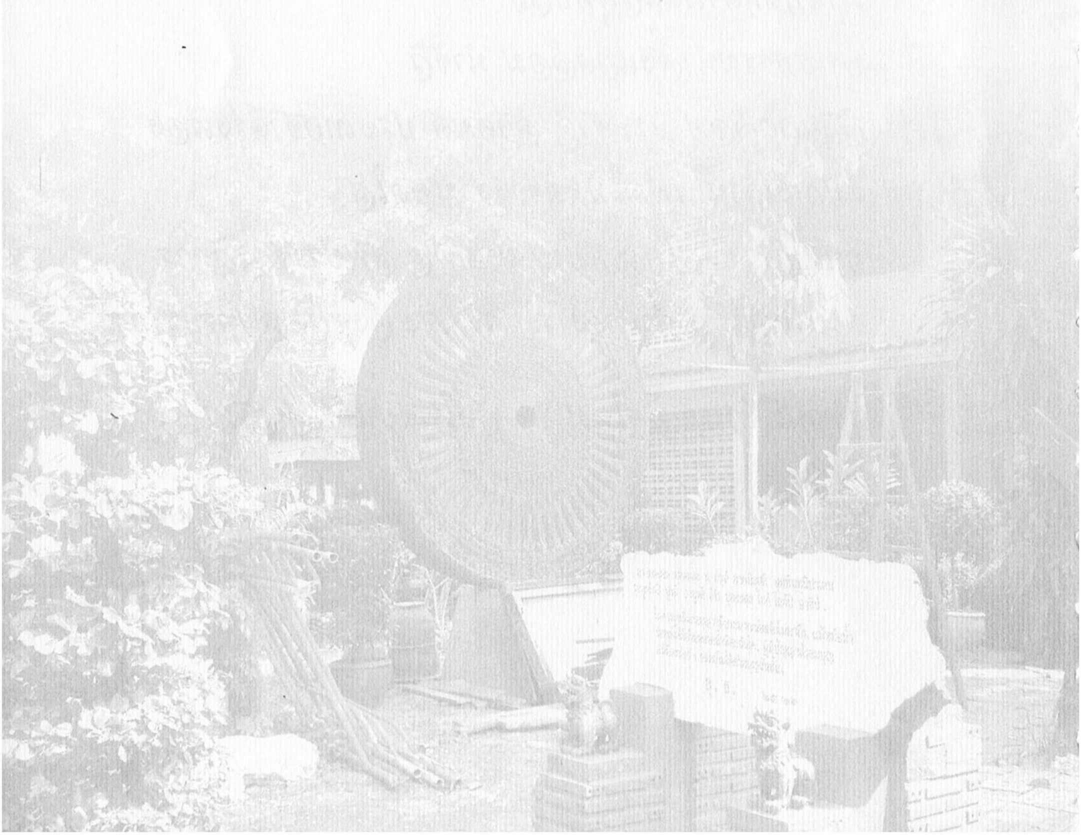
เห็นทิวป่างามยอดไม้ไสว
สลับด้วยเสาโคมไฟทรงหงส์บิน
ริมถนนด้านในพุ่มไม้ดัด ช่างงามสดใส
ถิ่นนี้เลื่องลือไกลวัดไพชยนต์ฯ
ไพชยนต์พลเสพย์เทพสรรให้
องค์บวรวังหน้าไซร้ทรงสร้างถวาย
ไว้ในพุทธศาสน์มีหนึ่งมิมากมาย
คู่แดนไทยเป็นแดนธรรม ประจำพระประแดง
อุโบสถนอกในนี้งามนัก
แจ้งประจักษ์แด่ผู้มาเยือนได้เยี่ยมยล
องค์พระประธานประดิษฐานที่ไพชยนต์
เชิญทุกทุกคนเข้ามาได้เห็นเป็นบุญตา
มีพระธาตุพระศาสดาบนยอดเจดีย์
วิหารมีพระถวายเนตรอยู่ด้านหน้า
ส่วนด้านหลังประดิษฐานรอยพระบาท

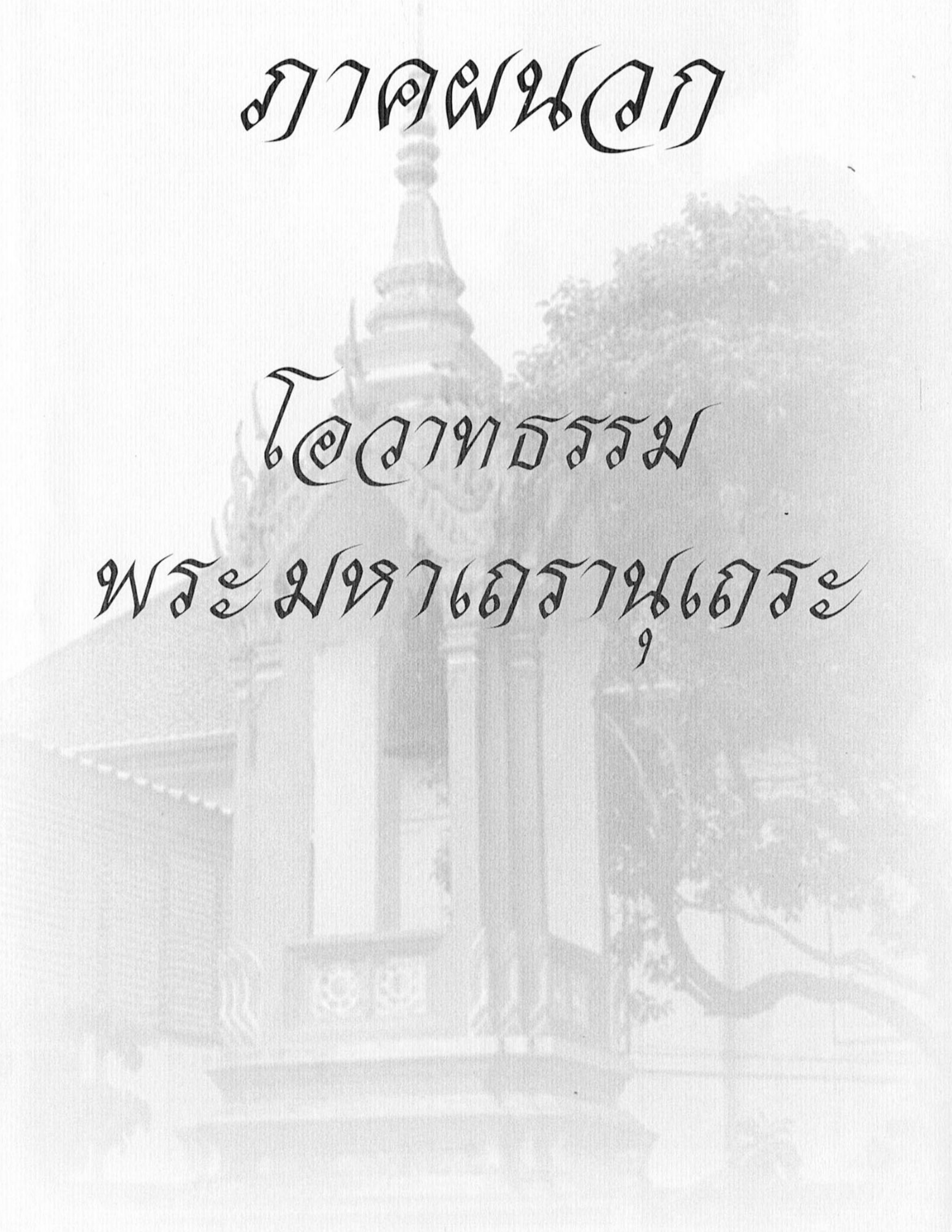
นอกกำแพงด้านหน้ามีพระปฏิมาองค์ใหญ่
มีลานธรรมลานกีฬาด้านหน้าวัด
สวนสมเด็จฯ ศาลามีเรียงรายให้พักผ่อน
เป็นศูนย์รวมพุทธธรรมคำโคลงกลอน
เชิญพักผ่อนศึกษาธรรมได้ตามสบาย
มีพระสงฆ์ทรงศีลสืบพุทธศาสน์
มีอดีตท่านเจ้าอาวาสที่ดังเด่น
มีศาลาเปิดให้สักการะท่านทั้งเช้าค่ำ
ใครมาเห็นระลึกถึงคุณท่านกตัญญู
มีอุบาสก อุบาสิกา ที่กล้าแกร่ง
เป็นเรี่ยวแรงสืบทอดพระศาสนา
ถึงวันพระมาถือศีล ฟังธรรม สวดมนต์
ด้วยศรัทธาในวัดนี้มิเสื่อมคลาย
มีโรงเรียนศึกษาธรรมประจำวัด
โรงเรียนปริยัติ ดั่งเดิมซ่อมแซมใหม่
มีพระสงฆ์ สามเณร ฆราวาสเรียนธรรมบาลี
อภิธรรมนำปฏิบัติไม่น้อยหน้าวัดใด
มีห้องสมุดประชาชนคนรักวัด
มาช่วยจัดหนังสือส่งไปให้ถึงที่

ผู้สนใจ การอ่าน อ่านได้ฟรี
เพราะวัดนี้อยากให้คนรักการอ่านในบ้านเรา
เป็นที่ตั้งของชมรมอยู่มากมาย
ชมรมคนรักต้นไม้คลายโลกร้อน
ชมรมคนรักวัด ชมรมผู้สูงอายุมีแน่นอน
เป็นสโมสร ผ่อนคลาย ออกกำลังกายก่อนลาโลก
วันอาทิตย์มีกิจกรรมนำเยาวชน
มาฝึกตนตามแนวพุทธวิถี
พุทธธรรมนำสิ่งแวดล้อม นำชีวี
สิ่งแวดล้อม ประชาดี สังคมดี ประเทศชาติรุ่งเรือง
ริมถนนด้านในพุ่มไม้ดัดช่างงามสดใส
ถิ่นนี้เลื่องลือไกลวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร
ตำบลบางพึ่ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ท่านรู้จักแล้วใช่ไหม ? วัดไพชยนต์พลเสพย์ฯ

(แต่งโดย อ.สำราญ นาคชูศรี)

ภาคผนวก

โอวาทธรรม
พระมหาเถรานุเถระ

....หลวงพ่อหนัก....

องค์ที่ ๑ ให้แขวนที่ปาก

หนักปากไว้อย่าได้พูด ปูดปากพล่อย
พูดแต่น้อย ค่อยค่อยคิด ถึงเหตุผล
พูดแต่ดี มีแต่คุณ เกื้อหนุนตน
ต้องอดทน ในถ้อยคำ อย่าลำพอง

องค์ที่ ๒ ให้แขวนไว้ที่หู

หนักหูไว้ได้ประโยชน์ โสตถิผล
ใครจะบ่น ใครจะด่า อย่าใส่จิต
ใครจะเยิน ใครจะย่อ รอสักนิด
ค่อยค่อยคิด จิตให้ซึ้ง ถึงเล่ห์กล

องค์ที่ ๓ ให้แขวนไว้ที่ใจ

หนักใจไว้ อย่าให้ฟู สู้กิเลส
รักขอบเขต จิตให้พ้น สิ่งหม่นหมอง
จิตผยอง ตนจะแย่ แก้ไม่ทัน

หลวงพ่อหนัก ทั้งสามองค์ จงหาไว้
แขวนที่ใจ มีโชคลาภ อาบศักดิ์ศรี
ทั้งอยู่ยง คงกระพัน มั่นชาตรี
สามองค์นี้ มีแต่คุณ อดุญฤทธิ์

(จาก ลายแทง ในหนังสือ สามมุข กรุเขาสามมุข)

มรดกธรรม

คติธรรมอำนวยพรพระเถราจารย์
เพื่อการดำเนินสู่ความสะอาด สว่าง สงบแห่งชีวิต
เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา

สมเด็จพระพุฒาจารย์
(เกี่ยว อุปเสณมหาเถระ)

วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร

เรื่อง พุทธวิธีครองใจคน นั้น อาตมาขอพูดว่า
ธรรมะทั้งหมดเป็นธรรมะที่ครองใจทั้งนั้น
ท่านทั้งหลายลองนึกดูก็ได้ อาตมาจะเสนอมา........แล้วท่านคิดตาม
ยกตัวอย่างเช่น **สติ สัมปชัญญะ**
๒ อย่างนี้เป็นธรรมครองใจคนไหม ?
คนไม่มีสติสัมปชัญญะจะเป็นอยู่อย่างไร ?
ฉะนั้น สติสัมปชัญญะก็เป็นธรรมะที่ครองใจคน นี่....ธรรมะง่าย ๆ...
หิริ โอตตัปปะ
๒ อย่างนี้ ธรรมะครองใจคนไหม ?

ก็เป็นธรรมะครองใจคนอีก
ถ้าเราพากันหมดหิริ โอตตัปปะ ก็อยู่กันไม่ได้
นี่ไม่ใช่หมายถึงขั้นสูงสุดนะ ขั้นธรรมดานี่แหละ
ถ้าเราไม่มีหิริกันบ้าง เราจะอยู่กันได้อย่างไร
ฉะนั้น ธรรมะทั้งหมดครองใจคนทั้งนั้นแหละ
ถ้าดูตามเรื่องราวทั่ว ๆ ไปของคำสอนแล้ว
พระพุทธองค์ทรงเน้นครองใจตนเองก่อน
แล้วจึงครองใจผู้อื่นได้
คือ ครองใจตัวเองให้ได้เสียก่อน....แล้วจึงไปครองใจผู้อื่น

พระธรรมโกศาจารย์
(พุทธทาสภิกขุ)
สวนโมกขพลาราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ความรู้และยอมรับรู้ในบุญคุณของผู้อื่นที่มีอยู่เหนือตน
นี้เรียกว่า **กตัญญุตา**
การพยายามทำตอบแทนบุญคุณนั้น ๆ เรียกว่า **กตเวทิตา**
คนผู้รู้บุญคุณ ท่านเรียกว่า **คนกตัญญู**
คนที่ทำตอบแทน เรียกว่า **คนกตเวที**
กตัญญูกตเวทิตา ความรู้บุญคุณท่านแล้วตอบแทนให้ปรากฏ
นี้เป็นธรรมะประคองโลกให้เป็นอยู่ได้ และอยู่ได้ด้วยความสงบสุข
....คนในโลกแต่ละคน....
ยิ่งไม่รับรู้ในความที่ตนเป็นหนี้บุญคุณของกันและกัน
อย่างที่จะแยกกันไม่ออกยิ่งขึ้นเพียงใด
ก็ยิ่งทำโลกให้เต็มไปด้วยความแข่งขัน แย่งชิง โหดร้ายทารุณ
และเกิดลัทธิการเมืองอันทำให้โลกระส่ำระสายมากยิ่งขึ้นเพียงนั้น
ฉะนั้น ความสนใจในธรรมะ คือกตัญญูกตเวทิตาธรรมนี้
นับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งทีเดียว
ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามทั้งหลายของคนไทยเรา
ล้วนแต่มีความกตัญญูกตเวทีเป็นที่ตั้งอันสำคัญ
และเป็นไปเพื่อรักษาและส่งเสริมคุณธรรมข้อนี้
....ให้ยังคงมีอยู่ในโลกนี้อย่างแน่นแฟ้น พร้อมกันไปในตัว....

พระพรหมมังคลาจารย์
(หลวงพ่อปัญญานันทภิกขุ)
วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี

พระพุทธเจ้าสอนไว้ ในมงคลสูตร ว่า
"อย่าคบคนพาล ให้คบบัณฑิต"
....กำจัดความชั่วในตัวเรา....
ต้องหมั่นเอาธรรมะมาเป็นกระจกส่องดูตัวเอง
....พิจารณาตัวเองให้รู้ว่า....
เราอยู่อย่างดีหรืออยู่อย่างชั่ว
เราอยู่อย่างคนสัมมาทิฏฐิหรือมิจฉาทิฏฐิ
เราคิดเรื่องชั่วหรือคิดเรื่องร้าย เราโกรธคนนั้นเราเกลียดคนนี้
เราริษยาคนนั้นริษยาคนนี้ คิดจะทำร้ายเขา ไม่ช่วยให้เขาดีขึ้น
ถ้าจิตเป็นอย่างนั้นเรียกว่าจิตมันชั่ว
มันคบกับสิ่งชั่ว ต้องกำจัดไม่ให้มันเกิดขึ้นในใจของเราต่อไป
ให้มีความคิดที่ดีเกิดขึ้นในใจ คิดถูกตามหลักธรรม
เชื่อหลักกรรมของพระพุทธเจ้า....
เชื่อว่าดี - ชั่ว สุข - ทุกข์ เสื่อม - เจริญ
เกิดขึ้นเพราะเราทำ ไม่มีใครทำให้ เราทำของเราเอง
เวลาจะคิดอะไรก็ต้องใช้สติปัญญาพิจารณาอย่างรอบคอบ
เวลาจะพูดอะไรก็คิดก่อนจึงพูด เวลาจะไปไหนก็คิดก่อนจึงไป
ถ้าเห็นว่าไปแล้วไม่ดีไม่ถูก เดือดร้อน....เราไม่ไป

พระพรหมคุณาภรณ์

วัดญาณเวศกวัน จังหวัดนครปฐม

....พระพุทธศาสนาถือว่า....

มนุษย์เป็นสัตว์ที่ฝึกได้

....และ....

เป็นสัตว์ที่ฝึกได้เป็นพิเศษยิ่งกว่าสัตว์ชนิดใด ๆ

สัตว์อื่น ๆ เช่น ช้าง ม้า และสัตว์ใหญ่น้อยทั้งหลายมากมาย

สามารถนำมาฝึกได้และใช้ทำงานต่าง ๆ ก็ได้ เล่นละครต่าง ๆ ก็ได้

แต่ก็ได้แค่ที่มนุษย์จะฝึกให้

....ต่างจากมนุษย์....

ซึ่งถ้าฝึกแล้วจะทำอะไรได้มากมายแสนวิเศษอัศจรรย์

ตามคตินี้ ความวิเศษของมนุษย์อยู่ที่การฝึก

....คือถือว่า....

มนุษย์เกิดมายังไม่สมบูรณ์

ความสามารถก็ยังไม่สมบูรณ์ สติปัญญาก็ยังไม่สมบูรณ์

คุณธรรมก็ยังไม่สมบูรณ์

เราจึงพยายามพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คติอย่างนี้ในระดับสูงสุดเรียกว่าเป็นคติพระโพธิสัตว์

สำหรับคติที่ว่าคนเราเกิดมาควรใช้ชีวิตทำความดีนั้น

....เป็นคติของชาวพุทธแบบทั่วไป....

พระธรรมสิงหบุราจารย์
(จรัญ ฐิตธมฺโม)
วัดอัมพวัน จังหวัดสิงห์บุรี

ในการดำเนินชีวิตของคนเรานี้
การใช้เวลาเป็นสิ่งสำคัญมาก
เพราะว่าเวลามันกลืนกินชีวิตเรา
....พระท่านว่า....
เวลากลืนกินสรรพสัตว์ พร้อมกันไปกับกินตัวของมันเอง
ซึ่งแปลจากคำบาลีว่า
กาโล ฆสติ ภูตานิ สพฺพาเนว สหตฺตนา
ที่ว่ากาลเวลากลืนกินตัวของมันเองนั้น เป็นการพูดแบบภาพพจน์
ที่จริงเวลามันไม่ได้กินอะไร
แต่พูดเป็นภาพพจน์ ว่ามันกิน
กาลเวลาผ่านไป มันก็กลืนกินสรรพสัตว์ไปด้วย
....เมื่อมันกลืนกินเรา....
เพื่อให้ประโยชน์คุ้มกัน เราก็กลืนกินมันบ้าง
....นี่แหละ....
คือการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
หรือรู้จักบริโภคเวลา
การใช้เวลาคือการบริโภคเวลา
เพราะฉะนั้น เมื่อรู้จักใช้เวลาก็คือ รู้จักบริโภคเวลา.....

พระธรรมกิตติวงศ์
(ทองดี สุรเตโช)
วัดราชโอรสาราม กรุงเทพมหานคร

ทุกคนที่ต้องการเสพสุขในโลกนี้อยู่
....ดูเหมือนว่า....
จะยังปรารถนาความเป็นเศรษฐีมั่งมีสมบัติด้วยกันทั้งนั้น
เพราะทรัพย์สมบัติ
เป็นบ่อเกิดแห่งความสุขทางโลกีย์ทุกชนิด บรรดามีในโลก
ใครมีทรัพย์สมบัติมากก็มักจะได้ทุกสิ่งสมปรารถนา
อย่างอวัยวะร่างกาย
หรือแม้แต่หัวใจคนก็ดูเหมือนจะซื้อกันได้ด้วยเงินทองกันแล้ว
....นอกจากนั้น....
คนมีเงินทองยังเป็นที่นับถือของคนทั่วไป
จะพูดจาอะไรก็มีคนเชื่อ น่าเกรงขาม เข้าทำนองที่ว่า
"มีเงิน มีทอง พอพูดได้ มีไม้มีไร่ปลูกเรือนงาม" นั่นแหละ
ดังนั้น การที่ทุกคนปรารถนาความมีทรัพย์สมบัติเป็นเศรษฐี
หรือเพียงเป็นคนมีเงินทองพอใช้จ่าย จึงเป็นสิ่งไม่น่าตำหนิ
เพราะเป็นสิทธิอันชอบธรรมของทุกคน
แต่ความปรารถนานี้หาได้สำเร็จแก่ทุกคนไม่
เพราะลำพังเพียงแต่ปรารถนาเท่านั้น
....ทรัพย์สมบัติจะเกิดขึ้นมาสนองความปรารถนาก็หาไม่....

พระธรรมปริยัติเวที
(สุเทพ ผุสฺสธมฺโม)
วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร จังหวัดนครปฐม

สุขะ แปลว่าสภาพที่ทนได้ง่าย

....ส่วนคำว่า **"ทุกข์"**....

แปลได้ความหมายตรงกันข้าม สภาพที่ทนได้ยาก

....ความสุข....

หมายถึง ความสบาย ความสะดวก ราบรื่น

ความสุขมีสองทาง คือ ทางกายและทางใจ

....สุขทางกาย....

คือ มีสุขภาพดี ไม่เจ็บไข้ได้ป่วย

การทำงานสะดวก ราบรื่น

ไม่มีอุปสรรคด้านร่างกาย

....สุขทางใจ....

คือ มีจิตใจที่ดีงาม ปลอดโปร่ง สดชื่น

ไม่ว้าวุ่นวิตกกังวล

แม้จะมีปัจจัยภายนอกเข้ามาเบียดเบียนบ้างก็ตาม

ความสุขนั้นเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ

....เช่น....

สุขเกิดจากการมีทรัพย์ สุขเกิดจากการได้ใช้จ่ายทรัพย์

สุขเกิดจากการไม่เป็นหนี้ สุขเกิดจากการสมปรารถนา เป็นต้น

พระธรรมโกศาจารย์
(ประยูร ธมฺมจิตฺโต)
วัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร จังหวัดกรุงเทพมหานคร

....การสร้างสุขภาพใจ....
ต้องเริ่มจาก **“สติสัมปชัญญะ”**
และสติสัมปชัญญะทำให้เกิด **“สังวร”** คือสำรวมระวัง
ทำอะไรไม่ผิดพลาด
เมื่อทำอะไรไม่ผิดพลาดตามกำหนดเวลา
ก็จะมี **“อวิปปฏิสาร”**
คือไม่ขุ่นมัว ไม่กังวล ไม่รู้สึกผิด
หรือ guilty ไม่ตำหนิตัวเอง
อวิปปฏิสารทำให้เกิด **“ความปราโมทย์”**
....คือ....
มีความบันเทิง ร่าเริง สนุกกับงาน ความบันเทิง
จะทำให้เกิดปิติ อิ่มใจ ทำอะไรแล้วอิ่มใจ ภูมิใจ พอใจ
ความอิ่มใจจะทำให้เกิด **“ปัสสัทธิ”**
แปลว่า สงบ คือไม่เครียดนั่นเอง
สภาวะทั้งหมดที่ว่ามา
รวมกันเป็น **“ความสุข”** หรือสุขภาพใจที่ดี
พื้นฐานของสุขภาพใจอยู่ที่สติสัมปชัญญะ
...ผู้มีสุขภาพใจดีแสดงว่ามีสติสัมปชัญญะมาก...

พระเทพดิลก
(ระแบบ ฐิตญาโณ)
วัดบวรนิเวศวิหาร จังหวัดกรุงเทพมหานคร

เมตตาคือบุคคลอบรมเจริญดีแล้ว
.....ทรงแสดงว่า....
มีอานิสงส์หลายประการ
เช่น นอนหลับเป็นสุข ตื่นอยู่เป็นสุข ไม่ฝันร้าย
เป็นที่รักของมนุษย์ทั้งหลาย เป็นที่รักของอมนุษย์ทั้งหลาย
....เทวดาย่อมรักษา....
ยาพิษ ศาสตรา ไฟ เป็นต้น ไม่สามารถทำอันตรายได้
จิตตั้งมั่นเป็นสมาธิได้เร็ว ไม่หลงตาย
ตายไปแล้วจะบังเกิดขึ้นในสุคติ เป็นต้น
เมตตาจิตที่บังเกิดขึ้นในบุคคล
....ถ้าหากแผ่ไปมาก....
....หมายถึง.....
บุคคลภายในสังคมมีเมตตาจิตมากแล้ว
โลกนี้จะไม่มีความพยาบาท ไม่มีการเข่นฆ่าประทุษร้ายกัน
....ดังนั้น....
ท่านจึงแสดงไว้เป็นคติให้จำง่าย ๆ ว่า
....เมตตาธรรมค้ำจุนโลก....

พระเทพวิทยาคม
(คูณ ปริสุทฺโธ)
วัดบ้านไร่ จังหวัดนครราชสีมา

วาระจิตของคนเรามันต่างกัน
บางคนเขาไป กูก็ไม่ว่าอะไรเขา ก็ว่าเขาดี
เขาไปปลงธรรมสังเวช ที่ประสูติ ตรัสรู้ ปรินิพพาน
ปฐมเทศนา อะไรก็ไป...ช่างเขาเถอะ กูก็ไม่ว่าอะไร กูก็เห็นดีด้วย
ถ้าเขายากจะไปก็ช่างเขา แต่สำหรับตัวกูเองนี่ไม่อยากไปเลย
ถ้าเองปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ
อยู่ในขอบเขตพุทธโอวาท ไม่ล่วงละเมิด พระจะกลับมาอยู่กับเรา
ถ้าเราไม่เคารพพระธรรมวินัย พระท่านก็ไม่มาอยู่กับเรา
คนไปนมัสการอย่างว่ากลับมายังไงก็คือเก่า
คนตระหนี่ก็ตระหนี่คือเก่า คนเคยมีโลภะ โทสะ กลับมาก็คือเก่า
ไม่เห็นเปลี่ยนแปลงอะไรสักคน ก็ไม่เห็นมาทำได้อย่างกู
กูไม่ไปกูก็ยังทำได้
กูเชื่อว่าบุญมีจริง บาปมีจริง กูก็ทำไป....ไม่ต้องไปดอก
เราปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ อยู่ในขอบเขตพุทธโอวาท
ทุกอย่าง ทุกแง่ ทุกมุม
อยู่ในระเบียบคำสั่งสอน ไม่ต้องไปดอก
ท่านมาอยู่กับเราเองนี่แหละ พระพุทธองค์ท่านอยู่ได้หมดทุกตัวตน
ว่าแต่คนหนึ่งคนใดมีศีล มีธรรม มีเมตตา ท่านก็อยู่ด้วย

พระราชญาณวิสิฐ
(เสริมชัย ชยมงฺคโล)
วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม จังหวัดราชบุรี

ความสุข คือความสบายกายหรือความสบายใจนี้

มี ๒ อย่าง

คือ

....สามิสสุข....

คือความสุขอิงอามิส

กล่าวคือความสุขที่อาศัยกามคุณ

ได้แก่....ความสุขที่เกิดแต่การได้รับ

หรือ

การได้ยิน ได้สัมผัส ได้ใช้สอย

รูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัสทางกายที่ชอบใจ

ที่น่ากำหนัดพอใจต่างๆ นี้ประการหนึ่ง

กับ

....นิรามิสสุข....

คือความสุขที่ไม่อิงอามิส

กล่าวคือไม่อาศัยกามคุณ

ความสุขนี้คือความสุขที่อิงเนกขัมมะ

คือความสุขที่ปลีกจากหรือพ้นจากกามคุณ

เครื่องเย้ายวนล่อใจก็เป็นสุขได้ นี้ประการหนึ่ง

พระราชธรรมนิเทศ
(พยอม กัลยาโณ)
วัดสวนแก้ว จังหวัดนนทบุรี

ก่อนที่พระพุทธเจ้าจะดับขันธปรินิพพาน
ปัจฉิมโอวาทว่าไว้อย่างไร
ปัจฉิมโอวาทมรดกชิ้นสุดท้ายที่พระพุทธเจ้าทรงมอบให้
....ท่านตรัสไว้ว่า....
ภิกษุทั้งหลาย
เราขอเตือนท่านทั้งหลายว่า
สังขารทั้งหลายมีความไม่เที่ยง
ย่อมเสื่อมสิ้นไปเป็นธรรมดา
เธอทั้งหลายจงทำความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด
....เมื่อเห็นประโยชน์ตน....
เมื่อเห็นประโยชน์ผู้อื่นทำประโยชน์ผู้อื่น
....หรือ....
จะทำทั้งประโยชน์ตนและผู้อื่นให้ถึงพร้อม
ด้วยความไม่ประมาทก็ยิ่งดี
นี่เป็นโอวาทครั้งสุดท้ายก่อนจะปิดพระโอษฐ์
....จึงบอกว่า....
คำสอนทั้งหมดที่สอนมา
มันลงอยู่ในคำ ๆ เดียวว่า **“ไม่ประมาท”**

พระราชธรรมวาที
(ชัยวัฒน์ ธมฺมวฑฺฒโน)
วัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร จังหวัดกรุงเทพมหานคร

....เอารอยยิ้มมาล้างใบหน้า....
ยิ้มไว้ใจสดชื่น อายุยืนไร้โรคา รูปร่างงามโสภา เป็นเสน่ห์แก่ปวงชน
....เอามธุรสวาจามาล้างปาก....
อย่าด่าใคร อย่าบริภาษใคร ต้องพูดให้หวาน ขานให้ไพเราะ
....เอาหยาดเหงื่อจากความทุกข์ยากมาล้างความยากจน....
เป็นนักสู้ชีวิต หนักเอาเบาสู้ ไม่หลบ ไม่เลี่ยง ไม่เบี่ยง ไม่บ่าย
....เอากิเลสของคนหลาย ๆ คนมาล้างกิเลสเรา....
แต่ละวันเราเห็นคนในสังคมแสดงกิเลสให้เราเห็น
ไม่ว่าจะด้านไหนก็ตาม
เราเอาสิ่งนั้นแหละมาเป็นบทสอนใจ
พัฒนาชีวิตให้ดีงามขึ้น
....เอาคำสอนของพระพุทธเจ้ามาปฏิบัติ....
ในทุกสิ่งทุกประการ ไม่ว่าจะเป็นเมตตา กรุณา ขยัน อดทน
หิริ โอตตัปปะ ละอายชั่วกลัวบาป ซึ่งจะเป็นผลดีทั้งนั้น
เมื่อปฏิบัติได้อย่างนี้ก็เข้าลักษณะที่ว่า

....อะไรก็ตาม....

ถ้าดีให้ต่อ ชั่วให้ตัด วิบัติให้ต้าน
อย่าปล่อยความชั่วให้ลอยนวล แล้วเราจะดวงดีตลอดศก....

หลวงพ่อพุธ ฐานิโย

วัดป่าสาลวัน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

....การทำสมาธิ....

มิได้หมายความว่า เราจะมากำหนดจิตบริกรรมภาวนา

....หรือ....

มาพิจารณาเฉพาะในขณะนั่งหลับตาเท่านั้น

แม้เวลาอื่นนอกจากการปฏิบัติ

คือนอกจากการเดินจงกรมและจากการนั่งสมาธิ

เราจะทำอะไร

จะพูด จะคิด จะดื่ม จะฉัน จะรับประทานอะไรก็ตาม

ให้มีสติสัมปชัญญะคอยกำกับ

และเอาตัวรู้สะกดตามไปด้วย คือให้มีผู้รู้

ในเมื่อเรามีสติสัมปชัญญะ

กำกับรับรู้กิริยาความเคลื่อนไหวของเราทุกอิริยาบถ

ยืน เดิน นั่ง นอน กิน ดื่ม ทำ พูด คิด

เราก็มีสติสังวรอยู่

การมีสติสังวรอยู่ **สังวรคือการสำรวม**

การสำรวม ก็คือ **ศีล**

ความตั้งมั่นจดจ้องต่อการสังวรระวัง ก็คือ **สมาธิ**

ความมีสติสัมปชัญญะ รู้รอบคอบอยู่ทุกอิริยาบถนั้น คือ **ปัญญา**

“วัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร”

วัด	เก่าแก่ มาแต่ โบราณกาล	พวกชาวบ้าน เรียกขาน ขนานนาม
ไพชยนต์	ยลบุษบก ห้ายอดงาม	มีหนึ่งเดียวพระอารามเท่านั้น
พลเสพย์	กรมหมื่น ทรงสร้างไว้	ในสมัย ขุดคลองลัด เมืองเขื่อนขันธ์
ราชวรวิหาร	ขั้นสำคัญ	ลำดับขั้น พระอารามหลวงขั้นโท
คู่บ้าน	ของย่าน ตำบลบางพึ่ง	เป็นที่หนึ่ง ของ “ปากลัด” วัดใหญ่โต
คู่เมือง	สมุทรปราการ นานอักโข	ในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น
สมุทร	พระเจดีย์กลางน้ำ	ทรงกระทำการออกแบบคิดค้น
ปราการ	“ป้อมเพชรหึง” หนึ่งผลิตผล	ทรงสร้างจนสำเร็จเสร็จสมบูรณ์ฯ

(ร้อยกรองโดย อาจารย์สมพงษ์ ณรงค์ชัย)

ประวัติวัดไพชยนต์พลเสพย์ราชวรวิหาร

พระราชมงคลมุนี (ทองอยู่ ปุญญาคโม)